

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**EKOTURİZM VE EKOİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA
KONMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NAZARKÖY ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Helin Aslıhan HAZNEDAR

EKOTURİZM ANA BİLİM DALI

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Zehra Nuray NİŞANCI

KASIM 2016

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**EKOTURİZM VE EKOİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA
KONMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NAZARKÖY ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Helin Aslıhan HAZNEDAR

Y140109012

EKOTURİZM ANA BİLİM DALI

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Zehra Nuray NİŞANCI

22 Kasım 2016

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Fen Fakültesi Enstitüsü'nün 140109012 numaralı Yüksek Lisans öğrencisi Helin Aslıhan Haznedar ile ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı **EKOTURİZM ve EKOİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA KONMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NAZARKÖY ÖRNEĞİ** başlıklı tezini, aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Zehra Nuray Nişancı
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Jüri Üyeleri : Doç. Dr. Zafer Öter
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Işıl Özgen
İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi

Teslim Tarihi: 23.11.2016

Savunma Tarihi: 29.09.2016

ÖNSÖZ

Turizm sektörü Dünya’da ve Türkiye’de hızla gelişmekte olan bir sektördür. Ekoturizm de turizm disiplini içerisinde yerini almış yeni bir çalışma alanıdır. Ekoturizm; doğayı koruyan, yerel halka iş olanağı veren daha çok aile işletmeleri tarafından hizmet verilen bir turizm anlayışıdır. Ekogirişimcilik ise mal ve hizmet üretirken doğaya zarar vermeyen bir anlayışı önceleyen işletmeciliği esas almaktadır. Ekogirişimcilik, özellikle doğanın korunması, doğaya minimum zarar anlayışı kapsamında ekoturizm ile aynı anlayışa sahiptir. Ekoturizm, yerel halka iş olanağı sağlarken, aynı zamanda onların girişimcilik yönlerini ortaya çıkarmakta, hatta girişimci olmalarına neden olmaktadır. Hizmet üretmek ve işletme sahibi olmak aynı zamanda bir girişimcilik faaliyetidir.

Bu çalışmada, doğayı korumayı hedefleyen turizm kapsamında Nazarköy ekoturizm kaynaklarının ve çevreye zararı azaltmayı, doğayı korumayı hedefleyen ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konulmasına çalışılacaktır. Çalışma, İzmir İli Kemalpaşa ilçesine bağlı Nazarköy’de hangi çekiciliklerin olduğuna, hangi ekoturizm aktivitelerinin yapılabileceğine ve Nazarköy’ün ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konmasına odaklanmaktadır.

Yüksek Lisans Tezimin hazırlanması sırasında beni her aşamasında bilgi ve deneyimleri ile yönlendiren, her zaman yanımda olan ve beni destekleyen tez danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Zehra Nuray Nişancı ‘ya sonsuz teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimimde ve tez konumun belirlenmesinde benim için değerli olan fikirleri ile yol gösteren Prof. Dr. Musa Genç’e teşekkürlerimi sunarım.

Tez jüri üyeleri Doç. Dr. Zafer Öter ve Doç. Dr. Işıl Özgen’e teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma alanım olan Nazarköy’de benimle mülakat yapan esnaf ve yöre halkına, Nazarköy’de çalışmalarım sırasında yardımcı olan Nuray Yağcı’ya ve Nazarköy Muhtarı Hasan Yıldırım’a teşekkür ederim.

Son olarak çalışmalarımın her aşamasında maddi ve manevi yönden destekleri ile yanımda olup bana güç veren değerli aileme, içten teşekkür eder şükranlarımı sunarım.

Helin Aslıhan HAZNEDAR

Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
TABLO LİSTESİ	xiii
FOTOĞRAF LİSTESİ	xv
ÖZET	xvii
SUMMARY	xix
1. GİRİŞ	1
2. EKOTURİZM	3
2.1. Turizm Kavramı ve Türleri	3
2.2. Ekoturizm	5
2.2.1. Ekoturizm kavramının ortaya çıkışı ve gelişimi	6
2.2.2. Ekoturizmin tanımı ve özellikleri	6
2.2.3. Ekoturizmin ilkeleri	8
2.2.4. Ekoturizmin amaçları.....	8
2.2.5. Ekoturizmin etkileri	10
2.2.6. Ekoturizmin türleri.....	12
2.2.7. Ekoturizm ve paydaşlar	22
2.3. İnsan İhtiyaçları ve Turizm	22
3. EKOİRİŞİMCİLİK	25
3.1. Girişimcilikten Ekogirişimciliğe Geçiş	25
3.2. Ekogirişimcilik	26
3.3. Ekogirişimciliği Etkileyen Faktörler	27
3.3.1. İçsel faktörler	27
3.3.1.1. Girişimcinin/ekogirişimcinin özellikleri	28
3.3.1.2. Sosyal sorumluluk ve etik	29
3.3.1.3. İşletmelerin yetenekleri ve maliyet	30
3.3.1.4. Örgüt kültürü.....	31
3.3.2. Dışsal faktörler.....	32

3.3.2.1. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar.....	32
3.3.2.2. Çevreci baskı grupları	32
3.3.2.3. Yeşil müşteriler, yatırımcılar ve ortaklıklar	33
3.3.2.4. Yasalar, politikalar ve uygulamalar	33
3.4. Ekogirişimcilik Türleri	35
3.5. Ekogirişimciliğin Önemi	36
3.6. Ekogirişimcilikte Karşılaşılan Engeller.....	36
3.7. Ekogirişimciliğin Türkiye’deki Gelişimi.....	38
3.8. Türkiye’de Ekogirişimciliğin Geliştirilmesine Öneriler.....	39
3.8.1. Farkındalık faaliyetleri.....	39
3.8.2. Kapasitenin geliştirilmesi, iletişim ve yönlendirme.....	40
3.8.3. Politikalar.....	41
3.8.4. Finansman sorunu	42
4. NAZAR KÖY’ÜN EKOTURİZM ve EKOİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA KONULMASINA YÖNELİK ARAŞTIRMA .	43
4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	43
4.2. Veri Toplama Metodu	43
4.3. Nazarköy Örneği.....	44
4.3.1. Araştırma alanının doğal değerleri.....	44
4.3.2. Araştırma alanının kültürel değerleri	45
5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI ve TARTIŞMA	55
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	63
KAYNAKLAR.....	69
EKLER.....	79

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği
Ar-Ge:	Araştırma ve Geliştirme
COSME:	Avrupa Birliği İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı
DM:	Dünya Mirası
KOBİ:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletme
KOSGEB:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı
OECD:	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SOKÜM:	Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması
STÜ:	Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Stratejisi
TTGV:	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
UNESCO:	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
UNEP:	United Nations Environment Programme (Birleşmiş Milletler Çevre Programı)
ÜED:	Üstün Evrensel Değerler
WCS:	The World Conservation Strategy (Dünya Koruma Stratejisi)
WTO :	World Tourism Organization (Dünya Turizm Organizasyon)

TABLO LİSTESİ

Tablo 5.1: Katılımcıların Nazarköy'ün Ekoturizm Potansiyeli ile İlgili Görüşleri... 58

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 4.1: İzmir Kemalpaşa İlçesi Nazarköy	45
Fotoğraf 4.2: Duvarlardaki Mozaik Tablolar.....	47
Fotoğraf 4.3: Boncuk Ocağında Boncuk Yapımı	48
Fotoğraf 4.4: Boncuk Ocağı	49
Fotoğraf 4.5: Kiraz Bahçeleri	50
Fotoğraf 4.6: Dede Yatırı.....	50
Fotoğraf 4.7: Boncukçular Çarşısı.....	51
Fotoğraf 4.8: Dere Yatağındaki Restoran.....	51
Fotoğraf 4.9: Nazarköy Meydanı.....	52

EKOTURİZM ve EKOİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA KONMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NAZARKÖY ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı Nazarköy'ün ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konulması ve yerel halkın konuya bakış açısının irdelenmesidir.

Ekoturizm, doğal ve kültürel kaynaklara zarar vermeden kaynakların sürdürülebilirliğine odaklanan bir turizm anlayışıdır. Günümüzde tüm dünya tarafından desteklenen çevrenin korunması anlayışı, girişimciliğe de yansımış ekogirişimcilik kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Ekogirişimcilik, mal ve hizmet üretirken doğaya zarar vermeyen bir anlayışı önceleyen işletmeciliktir ve özellikle doğanın korunması, doğaya minimum zarar anlayışı kapsamında ekoturizm ile paralel gitmektedir.

İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı eski adı Kurudere olan Nazarköy, Kemalpaşa'ya 4-5 km uzaklıkta, Kemalpaşa-Torbali yolu üzerinde, yoldan 2 km içeride, Nif Dağı'nın eteklerinde kurulmuş, yaklaşık 400 nüfuslu bir yerleşim merkezidir. Nazarköy'ün geçim kaynağının, kiraz, tütün ve göz boncukçuluğu/nazar boncuğu olduğu ifade edilmektedir.

Araştırma kapsamında 30 kişi ile yüz yüze mülakat yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, mülakata katılanların %80'i kadın; %76,7'si 30-50 yaş arası; %66,7'si ilköğretim mezunu, %90'ı evli; %66,7'si esnaf ve %56,7'si 1000-2000 TL arası gelir elde etmektedir. Nazarköy'ün ekoturizm potansiyeline yönelik sorulara verilen cevaplara göre ekoturizm etkinliklerinden festival turizmi (% 96.7); dağ/kaya tırmanışı (% 93.3); atlı doğa yürüyüşü (% 93.3); yöresel el sanatları (% 86.7); doğa fotoğrafçılığı (% 83.3); doğa keşfi (% 80); bisiklet turizmi (% 76.7); kamp/karavan turizmi (% 60); izcilik (% 40)'lık oranlara sahiptir.

Mülakata katılanlar, çevreye duyarlılık, bilinçlendirme faaliyetlerinin gerekliliği, çevreye zarar vermeyen işletmecilik ve doğal çevrenin çok önemli olduğu anlayışına tam destek vermiŐlerdir. Sonuçlar, yöre insanının, yörede gerçekleştirilecek eğitim, bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri ile teşvik taleplerinin var olduğunu göstermesi açısından anlamlıdır. Eldeki bulgular, Şu an aktif olan işletmelerin ve aynı zamanda yeni kurulacak işletmelerin ekogirişimci anlayışa sahip olabilecekleri şeklinde yorumlanabilir.

Köy Muhtarı ile yapılan mülakatta, okulların tatile girdiği yaz aylarında Nazarköy'ü ziyarete gelenlerin sayısının çok azaldığı; kışın ise turlar aracılığıyla Türkiye'nin her yerinden köye ziyaretçi akını olduğu; kendi imkânları ve özel arabaları ile köye gelenlerin genellikle hafta sonlarında Manisa, İzmir, Aydın gibi yakın illerden geldiği; hafta sonlarında ziyaretçi sayısının 3000-4000 civarında olduğu ve gelenlerin %80'nin orta yaşlı olduğu belirtilmiştir.

Nazarköy'ün gözlenen en büyük sorunu, gelen turistlerin konaklama ihtiyacını karşılayabilecek tesislere sahip olmamasıdır. Konu ile ilgili yöre halkının bilinçlendirilmesi ve desteklenmesi önerilmektedir.

Nazarköy, farklı ekoturizm kaynakları bakımından eşsiz güzelliklere sahip bir yerleşim birimi olarak değerlendirilebilir. Nazarköy'de her yıl Mayıs ayında yapılan "Nazar Boncuğu Festivali" el sanatları kapsamında üretilen ürünlerin satılmasına aracılık etmekte ve yöre halkının gelir elde etmesine yardımcı olmaktadır. Nazarköy'ün İzmir'e yakınlık ve değerli bir mirası (nazar boncuğu üretimini) elinde bulundurma avantajına sahip olduğu dikkate alındığında, Türkiye, Ege Bölgesi ve İzmir ekseninde Nazarköy'ün, önemli bir ekoturizm ve ekogirişimcilik merkezi olarak değerlendirilebileceği; 2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi Eylem Planı kapsamında geliştirilmesi, desteklenmesi ve özendirilmesi hedeflenen girişimcilik ve ekogirişimciliğe ev sahipliği yapabilecek potansiyelde olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Ekogirişimcilik, Nazarköy

A RESEARCH RELATED TO PRESENTATION OF POTANCY OF ECO-TOURISM AND ECO-ENTERPRENEURSHIP: SAMPLE OF NAZARKÖY

SUMMARY

The purpose of this research is to reveal the ecotourism and eco-entrepreneurial potential of Nazarköy of Kemalpaşa district of Izmir province and examine the perspectives of the local people on this issue.

Ecotourism is a tourism concept that focuses on the sustainability of natural resources without damaging the natural and cultural resources. The environmental protection approach adopted by all the world of today, has reflected in entrepreneurship and thus has led to the emergence of the concept of eco-entrepreneurship. Eco-entrepreneurship is an approach that prioritises a concept that does not harm the environment when producing goods and services and is to go parallel with ecotourism within the scope of protection of nature and minimum damage approach to nature.

Nazarköy, registered in Kemalpaşa district of Izmir Province, whose former name is Kurudere, is a settlement 4-5 km away from Kemalpaşa, on the road to Kemalpaşa-Torbalı, 2 km inside the road, set in the foothills of Mount Nif and includes about 400 inhabitants.

According to research results, among the research participants, 80% of them are female; 76.7% of them are 30-50 years old; 66.7% of them are primary school graduates, 90% of them are married; 66.7% of them are artisans and 56.7% of them earn income about 1000-2000 TL. According to the responses to questions regarding the eco-tourism potential of Nazarköy, the rates of the various activities of the eco-tourism activities are as stated below: festival tourism (96.7%); mountain / rock climbing (93.3%); horse trekking (93.3%); local hand-crafts (86.7%); nature photography (83.3%); nature trekking (80%); bike tourism (76.7%); camping / caravan tourism (60%); scouting (40%).

Participants in the interview stated their full support on the approaches such as sensitivity to the environment and the importance of industry that does not harm the environment. The results are significant for indicating the existence the demands of the local people regarding the promotion of education, information and awareness-raising activities to be held in the zone. The findings obtained, can be interpreted as the active companies and the companies to be established include eco-entrepreneur approach.

In the interview made with the village headman, it was stated that the incoming visits to Nazarköy are reduced significantly in the summer months in which the school are off; and there is an influx of visitors from all over Turkey by tours into the village in winter and the visitors that come from their private cars at weekends usually come from near cities such as Manisa, İzmir, Aydın and the number of weekends visitors is around 3000-4000 and 80% of them are middle-aged.

The biggest observed problem of Nazarköy is not to have the facilities to meet the accommodation needs of the incoming tourists. It's recommended to raise the awareness of local people regarding the issue and to provide the relevant support for them.

Nazarköy may be considered as a settlement including unique beauties in terms of different ecotourism resources. "Evil Eye Bead Festival" held in May in each year in Nazarköy enables the sale of the products produced within the scope of handicrafts and helps to generate income for local people. Considering the advantages of proximity to Izmir and having a precious heritage (blue bead production) for Nazarköy, it's thought that within the axis of Turkey, Aegean Region and Izmir, Nazarköy may be evaluated as a an important ecotourism and eco-entrepreneurship center and contains the potential to be the host for entrepreneurship and eco-entrepreneurship targeted to be encouraged and supported within the scope of 2015-2018 Turkey Entrepreneurship Strategy Action Plan.

Keywords: Ecotourism, Ecoentrepreneurship, Nazarköy

1. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesi da dahil olmak üzere son dönemlerde dünyada sosyal, kültürel, ekonomik vb. alanlarda çok fazla değişiklik meydana gelmiştir. İnsan nüfusunun artması, doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesine; refah seviyesinin yükselmesi, turizm ihtiyacının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ulaşım olanaklarının kolaylaşması, uzun mesafelerin kısa zamanda kat edilmesi, internetin geniş kitlelere ulaşması, seyahat mesafelerinin de artmasına sebep olmuştur. “İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana dünyada, internet ve küresel ağın patlaması da dahil olmak üzere iletişim, bilgi işleme ve taşıma teknolojilerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Telekomünikasyon, küresel bir takipçi; ulaştırma, küresel bir köy ortaya çıkarmıştır” (Hill, 2011, s. 14). Değişik yerler görme, değişik kültürler tanıma ve boş vakitlerini değerlendirme ihtiyacı, insanların hareket etmelerini sağlamış, gidilen yörede insanların yeme, içme, konaklama vs. ihtiyaçları için işletmeler kurulmasına sebep olmuştur.

Turizm sektörü, gün geçtikçe işletmeciler ve yeni yerler keşfetme düşüncesinde olan kişiler nezdinde cazibesini arttırmıştır. Endüstride yaşanan değişimler işletmelerin hem sayısını arttırmış, hem de faaliyet alanlarını genişletmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte kitlelere ulaşmak kolaylaşmıştır. İletişimde ve ulaşımda yaşanan devrimler ile doğal ve kültürel güzellikleri yerinde görme isteği, turist sayısında artış yaşanmasına sebep olmuştur. Bilinçsiz ziyaretçiler ve çevreyi dikkate almadan, sadece kâr amaçlı gerçekleştirilen işletmecilik ise çevre kirliliğine neden olmuştur. Doğal kaynakların büyük bir bölümünde bozulma ya da yok olma başlamıştır. Bunun üzerine ulusal ve uluslararası boyutlarda doğal kaynakların kullanımı ve çevre kirliliği konuları gündemde ön sıralara yükselmiş ve çözüm yolları araştırılmaya başlamıştır. Devlet, bilinçli halk, kamu ve özel sektör kuruluşları, çevreci sivil toplum kuruluşları vb. çevreye zarar verenlere karşı bir takım tedbirler almak ve yaptırımlar uygulamak gerektiği düşüncesini taşımaya başlamışlardır. Bu gelişmeler, işletmeleri, yaptıkları tüm faaliyetlerde çevreyi dikkate almak zorunda bırakmış; çevreye minimum zarar veren turizm düşüncesi, ekoturizm kavramının; çevreyi

önceleyen girişimcilik anlayışı ise ekogirişimcilik kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bir başka ifadeyle, turizm ve girişimcilik, çevreye verilen tahribatın artması ile birlikte yerini ekoturizm ve ekogirişimciliğe bırakmıştır. Ekoturizm, doğal kaynakların korunmasını savunan ve yerel halkın kalkınmasına öncelik veren, sosyal ve kültürel değerleri koruyan bir yaklaşım; ekogirişimcilik ise çevreye zarar vermeyen ve çevre üzerinde olumlu etki yapan işletmecilik anlayışı olarak kabul görmektedir.

2. EKOTURİZM

2.1.Turizm Kavramı ve Türleri

Ekoturizm kavramını anlayabilmek için turizm kavramına bakmakta fayda vardır. “Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, çalışma şartlarının iyileştirilmesi sonucunda kişi başına düşen gelir miktarı artmış, refah düzeyi yükselmiş”(Şafak, 2003, s. 134) sonuçta bireylerin alışkanlıkları ve ihtiyaçlarında büyük değişimler yaşanmış; çalışmanın sonucunda dinlenmek için tatile çıkma, yeni yerler ve kültürler görme düşüncesi gelişmiştir.

“Turizm, dinlenme, boş zaman geçirme ve seyahat kavramlarıyla tanımlanır” (Erdoğan, N., 2003, s. 76). “Turizmin birçok fonksiyonu vardır. Turizm, beşeri ilişkilerin geliştirilmesinde, toplumların kendi gelenek ve göreneklerinin tanıtılmasında, kültür ve tarihlerinin aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. Böylece ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve hukuksal ilişkilerin iyileştirilmesine neden olmaktadır”(Yalçın, 2007, s. 142).

“Dünyada yaşanan birtakım ilerlemelerin etkisiyle Turizm, kitlesel bir faaliyet olarak gelişme göstermiş”(Gülbahar, 1990, s. 151) ve çok popüler olmaya başlamıştır. Kitle turizminin çok popüler olmasının en büyük nedeni birçok kişinin ekonomik refaha ulaşması, bunun sonucu olarak dinlenebileceği, yeni çekicilikler görebileceği bölgelere gitmek istemesidir. Uzun bir dönem büyük grupların katılımı ile doğal kaynakların, kültürel ve tarihi değerlerin bilinçsizce kullanılması, bu kaynakların zamanla tükenmesine hatta yok olmaya başlamasına neden olmuştur. “1980’li yıllarda gelişen çevre bilincinin baskılarıyla ortaya çıkan, ekonomik gelişmenin çevreye zarar vermeden sağlanması anlayışı, dünyada çevreye gerekli önemin gösterilmeye başlanmasına neden olmuştur”(Aslanertik&Özgen, 2007, s.164). Bu gelişmeler, ekoturizm, alternatif turizm, sürdürülebilir turizm, yumuşak turizm gibi yeni kavramları ortaya çıkarmıştır. Kitle turizmi ile ekoturizm arasında birtakım farklılıklar vardır. “Kitle turizminde turist, gittiği yerlerde öncelikle kendi yaşam tarzını arar ve buna uygun hizmet almayı bekler” (Ovalı, 2007, s. 78). Bu da, gittiği

yerde rekabetin oluşmasına, turistin isteklerinin öncelikli olmasına neden olur. Bunun sonucunda da kültürel ve doğal bozulmalar gözlemlenmeye başlar. “Ekoturizm ise doğal ve kültürel değerler açısından cezbedici özelliği bulunan bir bölgenin var olan bu değerlerin korunarak sürdürülebilirliğini sağlamak, yerel halkın sosyoekonomik koşullarını geliştirerek refah düzeyini arttırmak, kültürel değerlerini korumak ve doğayı deneyimlemek amacı ile bilinçli turistler tarafından doğaya doğru yapılan, doğaya saygılı bir turizmdir” (Demir, 2011, s. 26). “Ekoturizm turları genellikle küçük gruplar ile ve yerel düzeydeki orta ölçekli konaklama ve yiyecek- içecek işletmelerinin faaliyetlerini öngörür”(Orhan, 2008, s. 149). “Ekoturizm ekosisteme zarar vermeyen tatil anlayışını ifade etmektedir”(Ovalı, 2007, s. 66).

Uzunca bir zaman Dünya’da ve Türkiye’de turizm, deniz, kum, güneş anlayışı etrafında gerçekleşmiştir. Fakat gün geçtikçe insan sayısının artması, plansız kentleşme, bunlarla beraber çevrenin tahrip olması, çevreye verilen zararın telafisi için yeni turizm anlayışlarını ortaya çıkarmıştır. Bu turizm anlayışları içinde yeşil turizm, sürdürülebilir turizm ve alternatif turizm sayılabilir.

Yeşil Turizm; “Günümüzde, Dünyadaki kaynakların yanlış kullanılması sonucunda ortaya çıkan küresel felaketler, doğal kaynakların sınırsız olmadığını insanlara göstermiştir”(Erkan ve arkadaşları, 2013, s. 64). Bu sonuç, insanların doğayı ve yeşil koruma konusunda daha duyarlı olma yönünde davranmaya itmiş;“dünyada işletmeler ekoturizm ilkelerini benimseyerek çevreye daha düşük etki için yeşil turizm olanakları oluşturmaya çalışmışlardır”(Wood, 2010, s. 4).

Sürdürülebilir Turizm; Turizm Dünya’da ve Türkiye’de hızla gelişen bir sektör olmuştur. Sanayileşme sonrasında endüstrilerde kullanılan makinelerin çoğunun turizm sektöründe kullanılmaması, yani emek-yoğun üretim, iş arayan kitlelere istihdam olanağı sağlamış; bu durum, turizmin, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için ülke ekonomisine katkı sağlayan bir faaliyet olarak değerlendirilmesine sebep olmuştur. Sadece kâr amacı güden kitle turizmi, zamanla çevreye ve kültürel değerlere verdiği zarardan ötürü yerini, kaynakları daha az tüketen bir anlayış olan sürdürülebilir turizme bırakmıştır.

“Sürdürülebilirlik kavramı ilk defa 1980 yılının Mart ayında yayımlanan Dünya Koruma Stratejisi (WCS) ile kamuoyunun dikkatini çekmiştir”(Gössling ve ark., 2009 akt. Kuter,&Ünal, 2009, s. 147). Sürdürülebilir turizm, çevrenin tahrip

edilmeden kullanılması, kültürel değerlerin değiştirilmeden kabul edilmesi esasına dayanır. “Sürdürülebilirlik yaklaşımında kaynakların gelecek nesiller tarafından da kullanılabilmesini güvenceye alacak şekilde korunması gerektiği (ve korunduğu) ileri sürülür”(Erdoğan,N.&Erdoğan,İ., 2005, s. 6).

“Sürdürülebilir turizm, çevresel ve kültürel bozulmayı en aza indirmeyi, turist tatminini çoğaltmayı ve yöre için uzun vadeli ekonomik gelişimi en üst düzeye çıkarmayı amaçlayan bir yaklaşımdır”(Duffy, 2009; akt. Uzun, 2012, s. 51). sürdürülebilir turizm içerisinde doğa turizminden de bahsedilmektedir. “Doğa turizmi, turizm faaliyetlerinin çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkilere karşı alternatif olarak ortaya atılan, sürdürülebilir turizmin alt bölümünü oluşturan bir sürdürülebilirlik yaklaşımıdır”(Özel, 2010, s. 27). “Rafting, kano, dağcılık, manzara seyri, uzun doğa yürüyüşleri gibi birçok etkinlik doğa turizmi içerisinde yer almaktadır”(Korkmaz, 2001, s. 111). Amacı doğayı korumak ve gelecek nesillere miras bırakabilmektir. Doğa turizmi doğayı koruduğu sürece amaç gerçekleşmiş olacaktır.

Alternatif Turizm; Teknolojinin gelişimi, kişilerin değer yargılarının ve turizm anlayışının büyük ölçüde değişmesine neden olmuştur. Alternatif Turizm, doğaya daha saygılı, çevreye daha az zarar veren ve kaynakların sürdürülebilirliğini sağlayan bir yaklaşım olarak kabul görmeye başlamıştır. “Değişen turist profili ve tatil anlayışı kitle turizmine alternatif olan faaliyetlerin doğa ile iç içe olduğu ve çok çeşitlilik gösterdiği yeni turizm türlerini doğurmuştur”(Durgun, 2007, s. 93). “Bunlardan biri olan alternatif turizm, doğal kaynak stoklarını koruyarak kaliteli bir çevre oluşturmayı ve yöre halkının turizm ile ilgili aktivitelerini kontrol ederek bu yönde ekonomik fayda sağlamayı amaçlamaktadır”(Akpınar&Bulut, 2010, s. 1577). Alternatif turizm de tamamen ya da kısmen sorumlu turizm, yeşil turizm, doğa odaklı turizm, bilinçli ya da yumuşak turizm ve ekoturizm olarak tanımlanmaktadır (Dowlin&Fennell, 2003, s. 2).

2.2. Ekoturizm

Ekoturizmi daha iyi anlayabilmek için, kavramın ortaya çıkışına, gelişimine, özelliklerine, ilkelerine, amaçlarına, etkilerine, türlerine ve özellikle de insan ihtiyaçları ile ilişkisine bakmakta fayda vardır.

2.2.1. Ekoturizm kavramının ortaya çıkışı ve gelişimi

Teknolojinin gelişmesi sonucu bilimde meydana gelen değişimler, sağlık sorunlarının çözümünü kolaylaştırmış, yeni tedavi yöntemlerinin bulunması insan ömrünü uzatmış sonuçta yaşlı nüfusta artış meydana gelmiştir. Boş zaman ve maddi varlık insanların zamanlarını değerlendirmeleri için bir fırsat olmuştur. Sonuçta tatil yapmak isteyen kişi sayısı artmış, kitle turizmini ortaya çıkarmıştır.

Kitle turizminin plansız, programsız ve çevreyi dikkate almadan gerçekleştirilmesi, kaynakların sorumsuzca kullanılması, turizm kavramını değiştirmeye başlamış, doğayı ve kültürel zenginlikleri keşfetme yönünde bir eğilim gelişmiştir. Bu eğilimin en büyük nedeni, doğal kaynakların tükenmeye başlaması, sonradan gelecek nesillere bırakacak doğal ve kültürel değerlerin kalmayacak olması endişesidir. Ayrıca, bugün birçok ülke, uluslararası kalkınma ajansları, akademik enstitüler, özel sektör, artık kalkınmanın da sürdürülebilirlik ile ilişkisinin farkına varmış, sorunlar için çözüm yolları üretmeye başlamışlardır.

“1970’lerin sonlarında başlayan ve giderek hızlanan, pazarın sürdürülebilirliği sorunlarıyla birlikte gelen ve çözüm olarak sunulan” anlayışlardan biri olan ekoturizm (Erdoğan,N., Erdoğan,İ, 2005, s. 11) “kavramının ortaya çıkma nedeni turizm sektörünün sürekliliğini sağlamaktır”(Duran, 2009, s. 51).

“Geleneksel turizm uygulamaları sonucunda artan çevre sorunları, çevreye olan duyarlılığı arttırmış, kitle turizmin yerini termal, macera, sağlık, kültür gibi yeni tatil anlayışları almıştır. Böylece turizm kıyı alanlardan kırsal alanlara yönelmiş, yılın belirli dönemlerinde yapılan seyahatler ise yılın tümüne yayılmıştır” (Mansuroğlu, 2006, s. 35). İşte, “Ekoturizm, doğal kaynakların sürdürülebilirliğini güvence altına alan ve yerel halkların ekonomik kalkınmasına destek olan, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetten bir yaklaşım olarak” (Kaypak, 2012, s.12) dikkat çekmeye başlamıştır.

2.2.2. Ekoturizmin tanımı ve özellikleri

Turizm içerisinde yeni yeni yer almaya başlayan ekoturizm, hem teorisyenler, hem uygulamacılar, hem de devletler tarafından desteklenmeye başlamıştır. Ekoturizm kavramının geçmişi çok eskilere dayanmamaktadır.

İlk kez 1992 Rio Çevre Zirvesi'nde sürdürülebilir bir dünya ve çevre için bazı kriterler ortaya konmuş, bu kriterler kapsamında Ekoturizm, turizme de uyarlanarak, çevreye zarar vermeden, ondan yararlanma yöntemlerinin geliştirilmesi ve tüm yerli halkların kültürlerini yok etmeden, onların turizm faaliyetlerinden yararlanmalarının sağlanması şeklinde özetlenmişti. 2002 yılında yapılan "Dünya Ekoturizm Zirvesi"nde, tüm ülkelerin benimsediği ortak bir tanım saptanmış, buna göre ekoturizm, "yeryüzünün doğal kaynaklarının sürdürülebilirliğini güvence altına alan, bunun yanı sıra yerel halkların ekonomik kalkınmasına destek olurken, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetilen bir yaklaşım ya da tavır" olarak benimsenmiştir (www.ekoturizmdernegi.org erişim tarihi 09.06.2016).

“Yapılan birçok tanıma göre; ekoturizm bir bölgenin zengin doğal ve kültürel değerlerinin turizmde sürdürülebilir olarak kullanılmasını sağlayan ve yerel halkın refah düzeyini arttırmayı amaçlayan, bilinçli turistler tarafından gerçekleştirilen, doğaya ve yerel halka saygılı bir turizm çeşididir”(Zorlu, 2014, s.21).

Turizm sektöründe ekoturizm artık iyice benimsenmiş ve amaç sadece çevrenin korunması değil sosyal yapı, kültürel değerler ve yöre halkının kalkınmasını sağlamak anlayışını sürdürme yaklaşımı olmuştur.

Ekoturizmin herkes tarafından kabul edilen ve geçerliliğini koruyan bazı özellikleri vardır (UNESCO ve MAB, 2002, s.8). Bu özellikler şu şekildedir:

- Ekoturizm, katılımcılarını çevreye karşı bilinçli davranmaları konusunda olumlu yönde teşvik etmelidir.
- Ekoturizm, doğal kaynaklara zarar vermez veya doğal çevre süreçlerine müdahale etmez.
- Ekoturizm, felsefede canlı merkezidir. Ekoturistler çevresel koşulları kabul eder, kendi konforu için çevre koşullarının değiştirilmesini beklemez.
- Ekoturizm, yaban hayatına ve doğal çevreye faydalı olmalıdır. Ekolojik işlevler ve çevre esasen turizm tarafından bozulmadan kalır.
- Ekoturizm, doğal çevreyle etkileşim içinde bulunduğu için kişi kendi deneyimleri ile tecrübe kazandırır. Filmler ve hayvanat bahçeleri ekoturizm açısından deneyim oluşturmazlar.

- Ekoturizm, fiziksel başarı veya heyecan aramak değildir. Eğitim veya hayranlık ölçüleri ile bir memnuniyet beklentisine sahiptir.
- Ekoturizm, yüksek bilgi ve tecrübeye dayalıdır.

“Ekoturizmde amaç sadece doğal güzellikleri görmek değildir. Ekoturizm, aynı zamanda gidilen yerin kültürünü gözlemlene olanağı sunan bir etkinliktir. Gidilen yerlerde görülecek kırsal yaşam, konaklamalarda seçilecek olan yayla ya da köy evleri, yemek ihtiyacının karşılanmasında yerel yemekler, el değmemiş doğada çadır kurma, ekoturizm etkinlikleri arasındadır”(Polat&Önder, 2006, s.54).

2.2.3. Ekoturizmin ilkeleri

Ekoturizm ilkeleri şöyle özetlenebilir: (www.ecotourism.org/what-is-ecotourism erişim tarihi 10.06.2016).

- Fiziksel, sosyal, davranışsal ve psikolojik olumsuz etkilerin minimize edilmesi,
- Çevreye ve kültüre ilginin ve saygının oluşturulması,
- Turistlere ve bölge halkına olumlu deneyim ortamının oluşturulması,
- Doğal ortamın korunması için ekonomik faydalar sağlanması,
- Bölge halkı ve sanayi için ekonomik faydaların sağlanması,
- Gidilen ülkenin politik, çevresel ve toplumsal kurallarına ilişkin bir farkındalık oluşturulması,
- Çevreye zararı düşük etkili tesislerin inşa edilmesi ve işletilmesi,
- Yerli halkın hakları ve geleneksel inançlarının farkında olunması ve toplum içerisinde onlarla ortaklık yapılarak güçlendirilmelerine yönelik çalışmalar yapılması.

“Ekoturizm doğru bir şekilde uygulandığında, doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacak ve gelecek kuşak bu kaynaklardan yararlanma fırsatını elde edeceklerdir” (Ross & Wall, 1999, s.125).

2.2.4. Ekoturizmin amaçları

Ekoturizmin amacı, kullanıma açılan alanlardaki ekosistemi, kültürü ve çevreyi koruma altına alarak gelecek nesillere miras bırakmaktır. “Ekoturizm, bu amaç

çerçevesinde gerçekleştiğinde çevre bilinci oluşacak, doğayı koruyarak ve geliştirerek kullanan bir toplum yapısına sahip beldeler, uluslararası turizmden almış oldukları payları arttırabilme olanağı bulabileceklerdir” (Yalçın, 2007, s.150).

2005 yılında Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve Dünya Turizm Organizasyonu (WTO)’nun düzenlediği programda ekoturizmin amaçları şöyle belirlenmiştir (UNEP & WTO, 2005, s.18-19);

- Ekonomik canlılık

Turizm yerlerinin canlılığını ve işletmelerinin rekabet gücünü uzun vadede sağlamak olmalı.

- Yerel Refah

Yerel bölgede yapılacak turizmin faaliyetlerinin ekonomik katkısının en üst düzeye çıkarılması.

- İstihdam Kalitesi

Turizm tarafından desteklenen yerel iş sayısını ve kalitesini güçlendirmek için ücret seviyesi dahil olmak üzere, cinsiyete göre ayırım gözetmeksizin herkese hizmet ve kullanılabilirlik koşullarının sunulması.

- Sosyal eşitlik

Ekonominin yaygın ve adil dağılımını ve yerel halkın turizmden sosyal fayda sağlamasını, mevcut hizmetlerin de dahil olmak üzere yoksulluğun iyileştirilmesini sağlamak için fırsatlar verilmelidir.

- Ziyaretçilere ürün sunumu

Cinsiyete göre ayırım gözetmeksizin ziyaretçiler için tatmin edici bir deneyim ve herkes için ulaşılabilirliğin sağlanması.

- Yerel Kontrol

Yerel halkın ekonomisini güçlendirmek üzere yönetim tarafından alınacak kararlara yerel halkın dahil edilmesi ve fikirlerinin alınması.

- Toplum Refahı

Sosyal bozulma veya sömürüden kaçınarak yerel halkın hayat kalitesinin iyileştirilmesi ve sürekliliği için toplumsal yapı ve kaynaklara erişim de dahil olmak üzere aktivite ve yaşam destek sistemlerinin sağlanması.

- Fiziksel Bütünlük

Kentsel ve kırsal alanların fiziksel ve görsel bozulmasını engellemek için peyzaj kalitesinin artırılması ve korunması.

- Biyolojik Çeşitlilik

Habitatları (bir canlı türünü ya da canlı topluluklarını barındıran ve kendine özgü özellikler gösteren yaşam ortamı) (www.tdk.gov.tr erişim tarihi 11.06.2016) ve yaban hayatına verilen zararı en aza indirmek için doğal alanların koruma altına alınmasına destek olunması.

- Kaynak Verimliliği

Kıt ve yenilenebilir olmayan kaynakların kullanımını en aza indirmek için Turizm tesisleri ve hizmetlerinin geliştirilmesi.

- Kültürel Zenginlik

Turistlerin gidilen yöre ile ilgili, yerel halkın geleneklerine, kültürüne, tarihine saygılı olmasını sağlamak için önceden bilgilendirilmesi.

- Çevresel Sağlık

Ziyaretçilerin ve turizm işletmelerinin atıklarının meydana getirdiği hava, su ve toprak kirliliğini en aza indirmek için yeni projeler üretilmesi.

Bu amaçların gerçekleştirilmesi halinde ekoturizmde beklenen etkiler gerçekleşebilecektir. Bunların gerçekleştirilmemesi ise bazı sorunlara sebep olabilecektir.

2.2.5. Ekoturizmin etkileri

Ekoturizm kitle turizmine bir tepki olarak ortaya çıkmış, sürdürülebilir gelişmenin sağlanabilmesi için uyulması gereken en iyi yöntem olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte ekoturizm faaliyetlerinin olumlu yönünün yanında iyi planlanmamış ise olumsuz yönleri de vardır. Ekoturizmin etkileri, çevresel, sosyal ve ekonomik etkiler olarak üç bölümde incelenebilir.

Çevresel Etkiler; “Ekoturizm fiziki açıdan; doğal ve yapısal kaynakların korunması, yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesine yardımcı olur”(Kocapınar, 2009, s.17). Uluslar arası düzeyde kabul edilen kalite standartlarının sağlanmasını ve çevreden yararlanma kalitesinin artırılmasını teşvik eder. “Ekoturizmin her ne kadar çevre, bölge ve bölge insanları için ekonomik, sosyal ve kültürel yönden birçok olumlu etkileri olsa da doğru yönetilmediğinde, iyi kontrol edilmediğinde olumsuz etkileri de olabilmektedir”(Aydın, İ., 2010, s.40). Ekoturizme açılacak alanda “bitki ve yaban hayatı habitatlarında azalma veya yok olma, toprak ve kumul erozyonu, toprak sıkıştırması, toprak stabilizesinin bozulması, jeolojik rejimlerin değişmesi, besin döngüsünde bozulma, biyolojik çeşitlilikte azalma veya yok olma, altyapı yönetiminden uygunsuz bir şekilde ortaya çıkan baskılar gibi ziyaretçi etkinliklerini etkileyen olumsuz etkileri de olabilir.”(Cynthia ve ark. 2000 akt .Polat, 2006, s.28). “Aynı zamanda aşırı ziyaretçi sayısı, çöp ve gürültü kirliliği yaratmaktadır. Fiziki açıdan, havaalanı, marinalar ve diğer tatil komplekslerinin kurulması da toprakları aşındırmaktadır”(Kocapınar, 2009, s.19).

Sosyokültürel Etkiler; “Turizm, sosyal bir olay ya da olgudur. Turizmin özellikleri içerisinde de, insan faktörünün en önemli unsur olması, emek-yoğun sektör olması, turizmin karakteristik özelliklerindedir Bu sebeple sosyal ve kültürel etkilerin olması doğaldır.”(Tokmak, 2008, s.53). “Turizm etkinliklerine katılarak başka ülkelere seyahat eden insanlar, o ülke insanlarını çeşitli açılardan etkileyebilecekleri gibi onlardan da önemli ölçüde etkilenebileceklerdir”(Barutçugil, 1987, s.31; akt. Erkut, 2005, s.18). “Folklor, yemekler, el sanatları, kıyafetler, festivaller, kurtuluş günü kutlamaları, anma programları gibi birçok gelenek-görenek yöreden yöreye farklılık göstermektedir”(Öter, 2001, s.46). Turizmin yöreye ve ülkeye katkısı; geçmişten gelen örf ve adetlerin hatırlanmasını, yeniden değerlendirilmeye alınmasını, sosyal yapı ve değerlerin korunmasını sağlar. Bu olumlu etkilerin yanında “kimliği oluşturan değerlere saygının azalması ile kazanç sağlama arasındaki dengenin kurulamaması durumunda, turizm kültür üzerinde olumsuz etki yapacaktır”(Uslu&Kiper, 2006; akt. Kervankıran, 2011, s.54). “Bu da toplumun dini inançlarının, gelenek göreneklerinin ve kültürünün değişmesine neden olur, suç oranlarında artış meydana gelir, gelenekselliğin ve otantizmin yok olması, değer sistemlerinin ve aile değerlerinin bozulması gibi olumsuz etkilerini de beraberinde getirir”(Uçar ve diğ. 2012, s.77; akt. Karaman &Gül, 2015, s.12).

Ekonomik Etkiler; Ekoturizmin amacı doğal yapıya zarar vermeden kırsal bölgeleri turizm faaliyetine açarak o bölgede yaşayan insanların refah düzeyini artırma ve orada yaşayan halka iş olanağı sunmadır. “Diğer yandan yöredeki küçük ölçekli işletmelerin ekonomiye katkıları artar. Ekonomide çeşitliliği ve yerel ürünlerdeki talebi artırır. Ekonomisi tarıma elverişli olmayan bölgelerde yeni iş imkânları doğar, yöredeki göçü engeller”(Tisdell, 1996, s.12-13). Ekoturizmin ekonomik bakımdan bölgeye sağladığı yararların yanında olumsuz yönleri de vardır.

“Ekoturistler seyahatleri için, çoğunlukla seyahate çıktıkları noktada katıldıkları paket turlara ödeme yaparlar. Dolayısı ile gittikleri yerlerde çok az para harcarlar. Bu, gelirin yerel ekonomi dışına sızması demektir. Aynı şekilde yöredeki turizm işletmelerinin, ihtiyaçları olan mal ve hizmetleri yöre dışından karşılaması da gelirin bölge dışına çıkmasına neden olur. Bunun dışında fiyatların artmasına, yabancı girişimcilerin bölgeye gelmesine, deneyimsiz personel istenmemesi nedeni ile yöre halkından çok az kişinin kalifiye eleman olarak çalıştırılmasına neden olur”(Tisdell, 1996, s.12-13).

2.2.6. Ekoturizmin türleri

Ekoturizm türleri arasında Yayla Turizmi, Kuş Gözlemciliği, Yaban Hayatı Gözlemciliği, Bisiklet Turizmi, Balon Turizmi, Sualtı Dalış Turizmi, Tarım ve Çiftlik Turizmi, Termal Turizm, Av Turizmi, Botanik Turizmi, Macera-Spor Turizmi, Atlı Doğa Yürüyüşü, Mağara Turizmi, Dağ-Doğa Yürüyüşü, Yamaç Paraşütü, Akarsu Turizmi, Kamp/Karavan Turizmi, Doğa Fotoğrafçılığı, Kuş Gözlemciliği, Bitki Gözlemciliği, Festival Turizmi, Gelenek Görenek Turizmi, Kültür Yürüyüşleri, Tarihsel Alan Turizmi, Dağ, Kaya Tırmanışı, Doğa Keşfi, Yöresel Lezzetler Turizmi, İzcilik, Yöresel El Sanatları Turizmi sayılabilir.

Yayla Turizmi

“Yaylalar yakın zamana kadar kırsal kesimde yaşayan insanlar için hayvanlarına ot bulma ve yaylada kalış süresince süt ve süt ürünleri elde ederek geçimlerini sağlama amacıyla geçici olarak konakladıkları yerler idi”(Yalçınalp, 2005, s.4). Günümüzde ise yoğun ve plansız kentleşme ile birlikte, trafik yoğunluğu, hava kirliliği ve gürültü kirliliği gibi nedenlerle yeşil alanların azalması, doğaya olan özlemi arttırmış, doğa ile iç içe olmak isteyenler için yeni bir turizm alanı olan yayla turizmi kavramını geliştirmiştir.

Ülkemizde “yaylacılık faaliyetleri yoğun olarak Karadeniz, Ege, Akdeniz, İç Anadolu ve kısmen de Doğu Anadolu Bölgesinde sürdürülmektedir (Yalçınalp, 2005, s.3). Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılan çalışmalara göre, “Yayla turizmi ülkemizde en çok Karadeniz Bölgesi’nde yapılmaktadır. Ayrıca Antalya ve Gaziantep’te de yayla turizminin yapıldığı belirtilmektedir” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 05.07.2016). “Yayla geleneğini en güzel ifade eden “Yayla Şenlikleri”dir. Bu şenliklere, Trabzon’da yapılan ve Uluslar arası nitelikte olan Kadırğa Yaylası Otçu Haftası Şenliği, Şalpazarı Geyikli Beldesi Sis Dağı Şenlikleri, Akçaabat İlçesi Hıdırnebi Yaylası Şenliği, Maçka Lişer Yaylası Soğuksu Şenliği, Vakfıkebir Karadağ şenlikleri”(www.trabzonkulturturizm.gov.tr erişim tarihi 05.07.2016) örnek olarak verilebilir.

Kuş Gözlemciliği

“Kuş gözlemciliği yaban hayatı gözlemleri grubu içerisinde yer alır”(UNEP, 2006, s.14) ve “kuşları tanımayı onları izleyerek yaşam alanlarını ve tüm dünyayı tanımayı, korumayı amaçlar”(Pekçetinöz, 2006, s.15). “Gözlem, izlenen türlere ve gözlemcilerin deneyimine göre kimi zaman çıplak gözle, çoğunlukla dürbün ve kara teleskopları ile bazen de kuş seslerini dinleyerek gerçekleştirilir”(Sevindi, 2013, s.64). “Gözlem sırasında, kuşları rahatsız etmemek, yuvalama alanlarına girmemek, yumurta veya yuva malzemesi almamak ve gözlem sonunda bölgede herhangi bir eşya bırakmamak gerekmektedir”(www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016). Türkiye’de kuş gözlemciliği yapılabilecek yerler arasında “Meriç, Marmara, Susurluk, Kuzey Ege, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Antalya, Sakarya, Batı Karadeniz, Kızılırmak, Yeşilirmak, Doğu Karadeniz ,Çoruh , Seyhan, Ceyhan , Asi , Fırat ve Aras Havzaları ile Van , Burdur , Akarçay, Konya Kapalı Havzaları” sayılabilir. Bu bölgeler, görülmeye değer yerler arasındadır (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016). Kuş gözlemciliği kuşları doğal yaşam alanında gözlemlemek isteyen herkesin kolaylıkla yapabileceği bir aktivite olarak değerlendirilebilir.

Yaban Hayatı Gözlemciliği

Bazı canlı türlerindeki çeşitlilik ve az bulunurluk, insanlarda nadir görülebilen varlıkları görme arzusunu cazip kılmakta, bu ise, yaban hayatı gözlemciliği konusunda bireyler açısından ilgi uyandırmaktadır. Değişen hayat standartları

insanların çevreye olan ilgilerini arttırmış bu da ekoturizmin içerisinde yer alan bir aktivite olmuştur. “Yaban hayatı gözlemciliği hayvanların doğal yaşam alanlarındaki yaşantılarını ilk elden gözleme deneyimi sağlamak ve hayranlık duygusu yaşatmaktadır”(UNEP, 2006, s.14). Bu aktivite, daha çok, konuya ilgi duyanların yapabileceği bir aktivite olarak değerlendirilebilir.

Bisiklet Turizmi

Avrupa’da uzun yıllardır hem ulaşım hem de turizm faaliyetleri için kullanılan bisiklet ülkemizde son yıllarda turizm aracı olarak kullanılmaya ve popüler olmaya başlamıştır.

“Doğanın daha derinlerine, yol olmayan yerlerine gidilebilmesi, her yerden rahatlıkla geçilebilmesi, bisikletin, gerekirse taşınabilecek kadar hafif olması”(Altan, 2006, s.59) bisiklet turizminin avantajlarından. İstenildiği zaman yürüme fırsatı veren, aynı zamanda doğayı gözlemlemeye de olanak sağlayan bu turizm aktivitesi, yaygınlaşma ihtimali olan bir turizm faaliyeti olarak değerlendirilebilir.

“AB Komisyonu tarafından "Sürdürülebilir Turizm" kapsamında, merkezi Brüksel’de bulunan Avrupa Bisikletliler Federasyonu tarafından yürütülen 12 ayrı uzun yol rotası ile Avrupa içinde bisiklet ile seyahat etme olanağı tanıyan EuroVelo projesi, Avrupa’daki tüm ülkeleri birbirine bağlayan, yüksek kaliteli bisiklet rotaları ağı geliştirmeyi hedeflemektedir. EuroVelo için Türkiye’de Muğla, merkez olarak seçilmiş; EuroVelo Türkiye Ulusal Resmi Koordinatörü olarak Muğla Enerji Verimliliği ve Çevre Koruma Derneği (EnverÇevko) görevlendirilmiştir”(www.yeniasir.com.tr erişim tarihi 06.07.2016). Bu proje ile yurt içi ve yurt dışından gelen bisikletçiler rahatlıkla doğanın keyfini çıkaracak ve bu sporu yapma imkânını bulacaklardır. Bu gibi desteklerle “yeşil turizm anlayışı ile ülkemizde de bisiklet turları son yıllarda seyahat acenteleri tarafından doğal çekiciliklere sahip kırsal alanlarda düzenlenmektedir” (Doğan&Yıldız, 2007, s.160). “Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli parkı ile Didim-Akbük arasında, doğal stabilize ve az eğimli yolları” (www.aydinkulturturizm.gov.tr erişim tarihi 06.07.2016) bisikletçiler için uygun parkurlardır.

Balon Turizmi

“Dünyada ilk ortaya çıkışı 18.yy sonlarına uzanan balonla uçuş sporu ülkemizde de yoğun ilgi görmektedir”(www.yigm.kulturturizm.gov.tr. erişim tarihi 01.07.2016).

“Balon, ısıtılmış hava ya da havadan hafif bir gazla doldurulan, atmosferde uçabilen” (www.tdk.gov.tr erişim tarihi 01.07.2016) turistik amaçlı kullanıldığında içine insanları taşıyabilen büyük bir sepet yerleştirilerek kullanılan bir hava taşıdır. “Balon gezilerinin bir avantajı, çok geniş alanların fotoğraflanmasını sağlamasıdır” (www.hurriyet.com.tr erişim tarihi 26.07.2016). Ülkemizde “balon turları Kapadokya’nın simgelerinden olmaya başlamıştır. Bu turlar bölgenin eşsiz güzelliğini görmenin en etkili yolu olmuştur.”(www.nevsehirkulturturizm.gov.tr erişim tarihi 20.07.2016). Balon turizmine katılanlar, turistik yörelerdeki doğal güzellikleri yürüyüşle görülemez manzaraları görme fırsatı bulabilirler.

Sualtı Dalış Turizmi (Scuba Diving)

“Denizde deniz araçları ile yapılan, turizm amaçlı meslek faaliyetleri ile onu doğrudan destekleyen diğer meslek faaliyetleri, deniz turizmi olarak tanımlanmaktadır”(www.denizticaretodasi.org.tr erişim tarihi 03.07.2016).

“Donanımlı dalış, Donanımlı Dalış Yönetmeliği”nde; sıkıştırılmış hava ya da oksijen oranı arttırılmış sıkıştırılmış hava solumaya olanak veren ve yüksek basınca dayanıklı taşınabilir tüp ve buna ilişkin donanım kullanılarak su altında yapılan dalıştır ve Türkçe’de Aletli Dalış, Tüplü Dalış, literatürde ise Scuba olarak ifade edilmektedir”(Öznur, 2016, s.1).

“Tüplü dalış, kişinin doğal yaşadığı ortamdan çok farklı bir ortamdır. Bu sebeple su altında nefes alabilmek için bazı aletler kullanılır. Bu sporun eğitim süreci içinde yeni beceriler edinmenin yanı sıra risklere karşı da bireyin bilinçlenmesi ve hazırlıklı olması sağlanır”(Berkem, 2001, s.39).

“Dalış yapanların ilgi alanları çok farklıdır, deniz canlılarını görmek isteyenlerin yanı sıra mağara veya batıkları keşfetmeyi seven insanlar da vardır” (www.turizm gazetesini.com erişim tarihi 25.07.2016). Günümüzde medya, turizmin gelişmesinde büyük bir paya sahiptir. Özellikle deniz ile ilgili belgeseller su altı dünyasına ilgiyi arttırmıştır. Bu sebeple bu turizm aktivitesine rağbet artmıştır. Bununla birlikte hız kazanan su altı dalış turizmi kapsamında Ege Bölgesi de bu ilgiyi değerlendirmek üzere yeni dalış yerleri belirlemek için çalışmalara başlamıştır ki, bunlardan bir tanesi de İzmir İline bağlı Foça İlçesi’dir. “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, su altı dalış turizmi kapsamında Foça için olumlu rapor vermiştir” (www.hurriyet.com.tr erişim tarihi 03.07.2016). Bunun dışında İzmir’de “Özellikle

Çeşme ve çevresi, Mordoğan, Karaburun, Urla, Seferihisar, Dikili doğal batıklar açısından son derece önemli destinasyonlar olup denizlerimizin gizemli dünyasını keşfetmek isteyenlerin, sualtı fotoğrafçıların” bu bölgelere rahatlıkla gelip bu sporu yapmalarına olanak vermektedir.

Tarım ve Çiftlik Turizmi (Agri / Agro Turizmi)

“Tarımsal faaliyetlerle vakit geçirmek isteyen insanların, gerçek veya turizm amacıyla kurulmuş çiftliklerde, doğa ile iç içe yaşamak, sebze ve çiçek yetiştirmek, meyve toplamak için seçtikleri turizm türüdür”(Orhan, 2008, s.4).

“Tatil çiftlikleri özellikle İngiltere, Avusturya, Almanya ve İtalya gibi Avrupa ülkeleri başta olmak üzere, Kuzey Amerika (Amerika Birleşik Devletleri, Kanada) Avustralya ve Yeni Zelanda’da uzun yıllardır gelişme gösteren bir sektör durumundadır”(Yılmaz, 2008, s.118). Türkiye’de ise bölgelere göre çiftliklerin daha çok Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgeleri’nde yoğunlaştığı görülmektedir (Yılmaz, 2008, s.132).

Çiftliklerin turizme açılmasında; “istihdam yaratarak yöreyi ve yaşayanlarını kalkındırmak, dış göçü azaltmak, kadınlara ek gelir fırsatı vermek, yöresel kültürü canlandırmak”(Kiper, 2006, s.292), kentsel alanda yaşayanlara kırsal bölge yaşam şartlarını deneyimleyerek tanıtmak olduğu söylenebilir.

Termal Turizm

“Önemli bir jeotermal kuşak üzerinde yer alan Türkiye, kaynak zenginliği ve potansiyeli açısından dünyada ilk yedi ülke arasına girmektedir. Sıcaklıkları 20°C - 110°C arasında, debileri ise 2 - 500 l./ sn arasında değişebilen 1000’in üzerinde kaynak bulunmaktadır. Bu kaynaklardan 200’ün üzerinde termal merkez oluşturulmuştur”(MEGEP, 2007, s.17).

“Termomineral su banyosu, içme, inhalasyon (soluk alma, buğu, gaz veya ufak damlacıklar durumuna getirilmiş sıvıların solukla alınması) (www.tdk.gov.tr. Erişim tarihi 03.07.2016), çamur banyosu gibi çeşitli türdeki yöntemlerin yanında iklim kürü, fizik tedavi, rehabilitasyon, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerinin birleştirilmesi ile yapılan kür (tedavi) uygulamaları yanı sıra termal suların eğlence ve rekreasyon amaçlı kullanımı ile meydana gelen turizm türüdür” (www.yigm.kulturturizm.gov.tr erişim tarihi 03.07.2016).

“Termal (Kaplıca) turizminden, dinlenme amaçlı ve tedavi amaçlı faydalanılmaktadır”(Taktak&Demir, 2010, s.22). “Dinlenme amaçlı termal turizmde dinlenme ve eğlence; tedavi amaçlı termal turizmde ise iyileşmek hedeflenmektedir” (Tengilimoğlu, 2013, s.62). “Ege Bölgesi termal kaynaklar açısından zengin bir bölgedir. Bölgede neredeyse her ilde termal kaynaklar mevcuttur. Günümüzde özellikle İzmir, Afyon, Kütahya ve Denizli’de bulunan termal turizm merkezlerinde modern anlamda hizmet sunulmaktadır”(Aksu&Aktuğ, 2011, s.10). Bu termal tesislerden biri de Afyonkarahisar’daki tesislerdir. “Afyonkarahisar’da beş tane kaplıca bulunmakta bunların tümü Turizm Bakanlığı tarafından “Turizm Merkezi” olarak ilan edilmiştir. Termal merkezler arasında, Gazlıgöl, Hüdai , Heybeli ve Ömer-Gecek Termal Turizm Merkezi sayılabilir”(Taktak&Demir, 2010, s.22). “Ülkemizde son zamanlarda Sağlık Bakanlığı tarafından da bu turizm sektörünün canlanması için çalışmalar yapılmaktadır” (www.saglik.gov.tr/trsaglik-turizmi-2012-faaliyet-raporu.pdf s.18). Böylece hem ekonomik canlılık, hem de sağlık açısından iyileşme sağlanabilecektir.

Av Turizmi

“Av turizmi, yaban hayatı kaynaklarının denetim altında tutularak yerli ve yabancı avcılarının kullanımına sunulan, turizme ve ekonomiye katkıda bulunan bir aktivitedir” (Özdönmez ve ark., akt Şafak, 2003, s.135). “Av turizmi faaliyetleri ile avcılar, yaban hayvanlarının boynuz, diş, post benzeri hatıra değeri taşıyan kısımlara sahip olmakla birlikte, değişik kültürleri tanıma ve değişik yerleri görme olanağı da elde etmektedirler” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 15.07.2016).

“Ülkemiz ormanlarında düzenlenecek olan Av Turizmi, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünce belirlenen esaslar dahilinde yürütülmektedir” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 15.07.2016). Ülkemiz hem coğrafik yapı, hem de doğal kaynaklar açısından av turizmine elverişli bölgelere sahiptir ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün belirlediği yerlerde av turizmine izin verilmektedir.

Botanik Turizmi

“Ülkemizde yıl içerisinde dört mevsim yaşanmaktadır. Bunun sonucu olarak da sahip olduğu bitki çeşidi çoktur”(Ekim, 2002, s.2). Bunların bazıları az, bazıları da bol bir biçimde görülebilmektedir. “Yetiştirme alanları belli bir bölge ya da ana vatani belli bir

ülke olan, az veya çok az bulunan bitkiler endemik bitki olarak ele alınmaktadır. Avrupa'nın tamamındaki bitki çeşidi toplam 12.000 iken bu sayı ülkemizde 9.000 dir”(MEGEP, 2007, s.21).

Son yıllarda teknolojinin gelişmesi ile ulaşımın kolaylaşması, internet ağının gelişmesi, turizm tanıtımlarının etkili bir şekilde yapılması tatil anlayışını da etkilemiş farklı ilgi alanlarının gelişmesine neden olmuştur. Bunlardan biri de botanik turizmidir. “Bitki gözlemciliği bitkilerin coğrafi yaşam alanlarında gözlemlene ve tanımlama faaliyeti şeklinde tanımlanabilir” (Sayılan, s.474). “Rehber ile yapılması bir gerekliliktir. Rehber bitki bilimini, bitkilerin yetişme yerlerini, çiçek açma zamanlarını ve isimlerini bilmelidir”(Ekim, 2002, s.4).

“Ülkemizde en çok endemik bitkiye sahip üç il; 578 bitkiyle Antalya, 478 bitkiyle Konya ve 366 bitkiyle İçel'dir. Karaman İli de botanik turizmi açısından “ Toroslar, Karadağ, Barçın Yaylası, Avdan Yaylası zengin bir botanik yapıya sahiptir” (www.karamankulturturizm.gov.tr erişim tarihi 06/07/2016). Türkiye’de Orman Genel Müdürlüğü tarafından birçok ilde alternatif turizmin geliştirilmesi için kalkınma planları hazırlanmıştır. “Bunlardan biri de Antalya-Akseki-İbradi Bölgesinde alternatif turizm olarak, Botanik Turizmini geliştirmeye yönelik projedir” (http://antalyaobm.ogm.gov.tr erişim tarihi 06.07.2016). Bu projeler ile Ülkemizdeki bitki envanteri tespit edilip hem turizme kazandırılacak hem de soyu tükenmekte olan bitkiler de koruma altına alınabilecektir.

“Botanik turizmi ekoturizm aktiviteleri arasında kabul edilmektedir. Bitki inceleme turlarına katılma, insanların, endemik” (bir bölgeye özgü, yerel olan) (www.tdk.gov.tr erişim tarihi 06.07.2016) bitkileri görürken doğa yürüyüşü yapma, yeni yerler ve kültürleri keşfetme, en önemlisi de bitkilere zarar vermemeyi dolayısı ile doğayı korumayı öğrenmelerine aracı olur.

Macera-Spor Turizmi

Macera-spor turizmi, alışılmış turizm anlayışı dışında, gidilen yerlerde “ne ile karşılaşılacağı bilinmeyen, yoğun olarak aktivite ve bu aktivitelere bağlı risk, beceri ve fiziksel performans gerektiren”(Çetinkaya, 2014 s.90) bir sürdürülebilir turizm çeşididir (Öztürk&Yazıcıoğlu, 2002, s.2). Macera tatilleri, tehlikeden ve riskten hoşlananların yapabileceği bir aktivite olarak değerlendirilebilir.

Atlı Doğa Yürüyüşü

“Atlı doğa yürüyüşleri bazı kıyı ve dağlık alanların dışında patika yollarda belirli bir güzergahı takip ederek, kendine özgü bir şekilde atın dizginlerinden tutarak yapılan bir gezinti faaliyetidir”(Newsome vd., 2002, s. 52). Buradaki amaç aslında eko turizm faaliyetlerini kapsar, yani turistler bu deneyimlerinde yöreyi, yöre kültürünü, gelenek ve göreneklerini, yöre halkını yakından tanımış olurlar. “Ülkemizde Kızılcasamam-Karacaören köyünde atlı doğa yürüyüşü yapılmakta olup Karaşar-Eğriova Yaylaları ve Çamlıdere-Benli yaylalarının da potansiyel taşımakta olduğu belirtilmektedir” (<https://www.kultur.gov.tr> erişim tarihi 18.07.2016).

Mağara Turizmi

“Mağaralar, günümüz dünyasında yapay ve itici olan ortamlardan uzaklaşmak ve doğa ile baş başa kalmak için ideal mekânlardır” (<http://ogrencitopluluklari.akdeniz.edu.tr> erişim tarihi 29.07.2016). Mağara turizmi, “mağaraların araştırılması ve haritalanması amacıyla yapılan bir doğa sporudur” (Arpacı ve ark., 2012, s.59). “Önceleri bilimsel ve sportif amaçlı etkinliklerin konusu olan mağaralar, günümüzde mağara içinde ve çevresinde yapılan gerekli düzenlemelerle turizmin hizmetine sunulmaktadır”(Saltık, 2013, s.24). “Ülkemizde 30’un üzerinde mağara, turizmin hizmetine sunulmuştur” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 29.07.2016). “Ancak turizm amaçlı ziyaret edilebilen mağara sayısı daha fazladır” (Arpacı ve ark., 2012, s.59). “İzmir İlinde ziyaret edilebilecek mağaralar arasında İnkaya ve Kurudağ Mağaraları sayılabilir” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 29.07.2016). “Bunların Dışında Ülkemizde 40.000 adet mağara bulunmaktadır”(www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 29.07.2016). Mağara turizmi, mağara gezmekten hoşlanan, macera ve adrenalin tutkusu olan kişiler için ideal bir aktivitedir.

Dağ-Doğa Yürüyüşü (Trekking)

“Trekking, “ bir bölgenin dağlık kesimlerinde, dağcılık tekniği gerektirmeden, zor ve sarp yerlere girmeden, küçük patikaların takip edildiği, belirli özellikler gösteren doğa koşullarında, yaş gruplarına uygun ve zamanla sınırlı olarak düzenlenen uzun yürüyüşler olarak tanımlanmaktadır. Trekking parkurları gününbirlik olabileceği gibi birkaç hafta veya birkaç ay da sürebilir”(Erdoğan, N., 2003, 131). Trekking hava

koşullarının uygun olduğu her mevsimde yapılabilir. Doğa ile iç içe olma, yeni yerler keşfetme, doğa güzelliklerini fotoğraflama gibi isteği olanlar tarafından yapılabilen bir aktivitedir.

“Türkiye’de birçok trekking rotası vardır. Bunlardan bazıları Trans-Toros, Doğu Karadeniz-Trans Kaçkar, Marmara’da Trans Uludağ, Ege ve Akdeniz’de, Kapadokya’da, Boklar ve Aladağlar bölgelerindedir. Marmara’da binlerce yürüyüş rotası mevcuttur”(Erdoğan, N., 2003, s.132). Bunun dışında “Kirmir , Pazar ve Çubuk Çayı Vadileri, İlhan Çayı Ağan Vadisi, İnönü Vadisi , Mogan ve Eymir Gölleri, Çubuk Barajı, Eğriova ve Benli Yaylaları, Soğuksu Milli Parkı” (www.kultur.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016) doğa yürüyüşleri için uygun alanlar arasındadır.

Yamaç Paraşütü

“Bir hava aracı olan “yamaç paraşütü, çok büyük kanadı olan özel bir kumaştan oluşmaktadır”(Erdoğan, N., 2003, s.152). “Yamaç Paraşütü sporu, serbest atlama paraşütüne benzeyen bir paraşüt ile uçak yerine, yüksek bir tepeden koşulmak sureti havalanmaktır. Eğimli ve yüksek bir tepeye açık olarak serilen paraşüt, pilotun koşmaya başlaması ile hava ile dolar ve pilotla birlikte havalanır. Tek kişi olabileceği gibi iki kişilik (tandem) kanatları da vardır”(Batman&Demirel, 2015, s.16). “Ülkemizdeki uçuş bölgeleri arasında, Ölüdeniz-Babadağ, Denizli-Pamukkale, Ankara-Gölbaşı, Bolu-Abant, Eğirdir, Kayseri, Eskişehir-İnönü ve Antalya- Aksu” sayılabilir (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 06.07.2016). “Yamaç paraşütü, insanların uçma tutkularını ve heyecan duygularını bir arada yaşadıkları, “özel bir yetenek gerektirmeyen ve bilinen en ekonomik hava aracı olması” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 06.07.2016) özelliği ile bir turizm aktivitesi olarak değerlendirilebilir.

Akarsu Turizmi (Rafting ve Kanoculuk)

“Genel olarak yer altı raftingi (black water rafting) ve yüzey raftingi (white water rafting) olarak ikiye ayrılabilir. Düzensiz akışa sahip su akıntıları üzerinde” (Gülcan, 2004, s.17) “6 veya 8 kişilik gruplar halinde, bir ekip halinde doğayla mücadele etmek ve üzerinde bulunan raftı devirmeden, sadece kürek ile yönlendirerek kayalar ve engeller arasından geçirmektir”(Kozak ve Bahçe, 2009, s.173; akt. Uluçen, 2011, s.107). “Ülkemiz akarsu potansiyeli bakımından oldukça zengindir”

(www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016). “1993 yılında rafting sporunun yaygınlaşması için çalışma yapan ProjectRaft adlı kuruluş 4. Dünya Rafting Şampiyonasını Ülkemizde düzenlemiş, böylece bu spor tanınmaya başlanmış, ülkemizde bu spora elverişli akarsuların tespit edilmesi sağlanmıştır” (Yücel, C., 2006, s.3). “Yapılan bu yarışma Çoruh Nehri’nde 28 ülkeden 300 sporcu, bilim adamı ve basın mensuplarının katılımı ile gerçekleşmiştir” (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016). “Ülkemizde rafting yapılabilecek akarsular arasında, Çoruh nehri, Köprüçay, Manavgat ve Dim Çayları, Adana-Feke-Göksu Nehri, Zamatı Irmağı ve Fırat nehrinin bir kısmı” sayılabilir (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr erişim tarihi 18.07.2016). Gün geçtikçe bu spora olan ilgi artmış bu sporu yapmak için yöreye gelenler aynı zamanda yörenin tarihinin, el sanatlarının, yemeklerinin ve geleneklerinin hakkında da bilgi edinme fırsatı bulmuşlardır.

Kamp/Karavan Turizmi

“Kamp kurma diğer turizm şekillerine oranla daha fazla doğayla başbaşa kalma fırsatı tanıyan”(Yalçın, 2007, s. 157) genellikle çadır ya da karavarlarda konaklama şeklinde yapılan bir turizm şeklidir. “Türkiye’de Soğuksu Milli Parkı, Çubuk-Karagöl Orman İçi Dinlenme Yeri, Bayındır Barajı, Eğriova Yaylası, Benli Yaylası kamp/karavan turizmi için uygun alanlardır” (www.kultur.gov.tr erişim tarihi 20.07.2016). Bunların dışında “Türkiye’de bulunan başlıca kamp ve karavan yerleri arasında, Gökova (Muğla-Marmaris), Karataş-Kumluk (Adana), Çamkoru (Ankara-İstanbul), Tavşanburnu (Aydın-Söke-Didim) Güzelyalı (Çanakkale-İzmir), Kefe Yaylası (Denizli), İncekum (Antalya-Alanya), Tanay (İzmir-Çeşme), Özdere-Kalemlik (Seferihisar-Selçuk), Çubucak Muğla- Marmaris-Datça”(Garda, 2010, s.27) yer almaktadır.

Festival ve Şenlikler

“Festival, genellikle yerel bir topluluk tarafından belirlenmiş ve geleneksel olmuş gün ve tarihlerde kutlanan, yapıldığı yörenin imgesi hâline gelmiş etkinlikler bütünüdür”(Taş, 2012, s.102). “Günümüzde festivaller, ulusal ve uluslararası turizm hareketlerinde olduğu kadar, yerel turizmin gelişmesinde de etkin bir rol oynamaktadırlar”(Gül ve ark., 2013, s.214). Ülkemizin hemen hemen her yerinde festival ve şenlikler düzenlenmektedir. Bunlardan bazıları, İzmir’in Kemalpaşa

İlçesinde düzenlenen “Kemalpaşa Altın Kiraz Kültür ve Sanat Festivali, İzmir-Kemalpaşa-Nazarköy Nazar Boncuğu Festivali”(www.kemalpaşa.gov.tr 22.06.2016) dir. Festival ve şenlikler yörenin tanıtımında çok etkili olan, yöre halkı ve ziyaretçiler arasında iletişimi güçlendiren bir etkinliktir.

2.2.7. Ekoturizm ve paydaşlar

Ekoturizm planlaması yapılırken en önemli paydaşlardan olan halkın, sivil toplum kuruluşlarının, eğitim kurumları başta olmak üzere tüm kamu kuruluşlarının, girişimcilerin, yerel yönetimlerin vs. katılımı önem arz etmektedir. Böylece gelişme ve yönetim stratejilerinin kabul edilmesi ve uygulanması daha kolay olacaktır. Ekoturizmin daha etkili olması için ekoturizme açılacak yöre insanı, “projenin başlangıç, planlama ve gelişme bölümlerinde mutlaka yer almalıdır”(Ross, 1998; akt Polat, 2006, s.32). Ekoturizm hakkında kamuoyu bilgilendirilmeli, okullarda eğitimin bir parçası haline getirilmeli, sivil toplum kuruluşlarının desteği alınmalıdır. Böylece yöre halkı kendini daha değerli hissedecek, yaşadığı bölgenin doğal ve kültürel değerlerine sahip çıkacak aynı zamanda da ekonomik gelir elde edecektir.

2.3. İnsan İhtiyaçları ve Turizm

İnsan davranışlarının temelinde ihtiyaçlar vardır. Yani, “insanlar belirli amaçları gerçekleştirmeye yönelik olarak, çoğunlukla ihtiyaçlardan hareket ederler. İhtiyaçlar, ister yeterince karşılansın isterse karşılanmasın, mutlaka organizmayı harekete geçirirler”(Davis, 1982; akt. Eroğlu, 2013, s.55). İnsanların turizme yönelik davranışlarının ortaya çıkmasında da en önemli faktör insan ihtiyaçlarıdır. Doğumla birlikte bireyin hissettiği yeme, içme, giyinme, barınma gibi ihtiyaçları, zamanla çeşitlenerek artış göstermekte ve çeşitlenmektedir. “Karşılandığı zaman insanlara haz ve zevk veren, karşılanmadığı zaman ise acı ve üzüntü veren duygulara ihtiyaç denir. İhtiyacın kaynağı ya da ortaya çıkış nedeni insanoğlunun hem hayatını devam ettirmek zorunda olması, hem de hayat standardını yükseltme düşüncesidir”(www.metinberber.com erişim tarihi 12.02.2014).

“Maslow, insan ihtiyaçlarını, fizyolojik, güvenlik, sosyal, saygınlık ve kendini gerçekleştirme şeklinde beş temel ihtiyaç kategorisinde ele almıştır”(Robbins & Judge, 2012, s.205). İhtiyaçlar birincil, ikincil veya biyolojik, sosyal ihtiyaçlar şeklinde de sınıflanabilmektedir. “Bazı kaynaklarda ihtiyaçlar, ekonomik ihtiyaçlar

ve ekonomik olmayan ihtiyaçlar olarak ele alınmaktadır. Mal ve hizmet kullanılarak karşılanabilen giyinmek, barınmak, seyahat etmek, hastalık durumunda doktora gitmek v.b. gibi ihtiyaçlar ekonomik ihtiyaçlardır. Bunun yanı sıra, yakışıklı olmak, güzel olmak, güzel konuşmak, cesur olmak gibi bazı ihtiyaçlar ise mal ve hizmetler kullanılarak karşılanamaz”(www.metinberber.com erişim tarihi 12.02.2014).

İhtiyaçların karşılanma düzeyi, zamanı ve tarzı, toplumların refah seviyesiyle yakından ilişkilidir. “İhtiyaçların karşılanma biçimi, toplumların kültürel yapısına ve kişilerin imknlarına göre farklılık gösterir”(Erdoğan, İ., 1983, s.56). “Hayat standardını yükseltmeyi amaçlayan insanın ev, otomobil, yazlık ev, yat gibi ihtiyaçları ise içinde yaşanılan doğa, ülkenin ekonomik gelişme düzeyi, dini ve ahlaki değerler, gelenek, görenek ve alışkanlıklar, sosyal statü gibi etkenlere bağlı olarak toplumdan topluma değişiklik gösterir”(www.metinberber.com erişim tarihi 12.02.2014). Dünyada yaşanan değişim, küreselleşme ve teknolojiye kaydedilen devrimler, çeşitlenen ve artan insan ihtiyaçları kapsamına turizmin de girmesine sebep olmuştur. Artık turizm etkinlikleri, insanlar açısından bir ihtiyaçtır. Her tür ihtiyaca cevap vermek ve insanların amaçlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak üzere kurulan işletmeler/girişimler ihtiyacı gidermede bir araçtır. Bu kapsamda girişimcilik, toplum hayatında kendini daha fazla hissettirmeye başlamış ve popüler bir hale gelmiştir. “Küresel rekabet ortamı içerisinde faaliyet gösteren işletmeler/girişimler, evre koruma yasalarına uymanın yanı sıra vrenin, işletme politikaları içerisinde yer alması durumu ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu noktada ekonomi ve ekoloji arasında sıkışan işletmeler için yeşil işletmecilik faaliyetlerini içeren ekogirişimcilik ön plana çıkmıştır”(Aykan, 2012, s.195). Çevreye duyarlı turizm, ekoturizmi; ekolojik çevreye duyarlı girişimcilik ekogirişimciliği ön plana çıkar mış ve her iki alan da kavramsal ve uygulamalı bir biçimde literatürde yer almaya başlamıştır.

3. EKOİRİŐİMÇİLİK

3.1. Girişimcilikten Ekogirişimciliğe Geçiş

Tarihsel srec içerisinde insanlığın, tarım toplumundan, sanayi toplumuna, arkasından teknoloji ve bilgi temelli bilgi/biliŐim toplumuna geçmesi yeni bir ekonomik yapıyı gündeme getirmiŐtir. “Yeni ekonominin önemli iki yapı taŐı girişimcilik ve yenilikçiliktir”(TÜSİAD, 2002, s.17). “Girişimcilik, risk ve belirsizlik koşulları altında kazanç elde etmek ve büyümek amacıyla yenilikçi bir ekonomik organizasyonun oluşturulması olarak tanımlanmaktadır”(Dollinger, 1999, s.4).

“Girişimcilik, genel olarak insan ihtiyaçlarının karşılanmasında, çeşitlilik ve kalitenin sağlanmasında, bilginin üretilmesi ve üretim sürecine yansımada, inovasyonun gerçekleŐtirilmesinde, yoksulluğun minimize edilerek toplumsal barıŐ ve huzurun yaŐanmasında, dezavantajlı grupların aktifleŐerek sosyal hayata katılmasında, ekolojik duyarlılığın yükseltilmesinde, bireyin, hayat boyu öğrenme sürecini benimsemesi ve hayallerini gerçekleŐtirmesinde, kısacası her türlü ekonomik, psikolojik, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmenin yaŐanmasında en etkin faktörlerden biri olarak görülmektedir” (Nişancı, 2015, s.19).

Endüstrileşme ile birlikte seri üretime geçilmesi, girişimciliği güçlendirmiŐ, birçok kişi girişimci olurken, işletmelerin çevreye verdiği tahribat göz ardı edilmiştir. Yıllarca sadece kr etme stratejisi ile hareket etmiŐ işletmelerin, sulara akıttıkları kimyasal maddeler su ve toprak kirliliğine, “havaya yaydığı zararlı gazlar, ozon tabakasının delinmesine, asit yağmurlarına, doğal kaynakların yok olmasına sebep olmuştur”(Cingöz, 2013, s.277). “Küresel boyutlara gelen evre sorunlarının, gelecekte insanların ihtiyaçlarını karŐılayamamasına sebep olacağı yönündeki fikirler, ekonomi ve ekoloji dengesinin sağlanması gerekliliğini gündeme taŐımıŐtır” (Cingöz, 2013, s.277).

Girişimcilik faaliyetleri ile ortaya çıkan giriŐimler/işletmeler, toplumun, işletmelerin çevreye verdikleri zararların önlenmesi ve doğanın korunması talebi ile karşı karşıya

kalmışlar, faaliyetlerini bu talebe göre ayarlamak zorunda kalmışlardır. Günümüzde artık girişimcilik faaliyetlerinin ekolojiyi dikkate almadan gerçekleştirilmesi olanaksız hale gelmiş; bunun sonucunda ekolojik dengenin korunması bir sosyal sorumluluk alanı olarak görülmeye başlanmıştır. “Günümüz global pazarında girişimciler yeni strateji olarak, atık minimizasyonu, yeşil ürün tasarımı ve gelişen dünyanın yeşil odaklı teknoloji faaliyetlerine yönelmek durumunda kalmışlardır” (Aykan,, 2012, s.197). Bu anlamda “girişimcilik, ekoloji ile bütünleşerek eko girişimcilik alanını ortaya çıkarmıştır”(Aykan, 2012, s.195; Aydın&Çakar, 2013, s.53); ekogirişimciliğin, bir girişimcilik türü olarak benimsenmesine sebep olmuştur. Dolayısı ile, “girişimciliğin pek çok kuralı, risk ve getiri arasındaki ilişki, pazara giriş için doğru zamanlama, yeterli finansman ve insan kaynakları ekogirişimcilik için de geçerli olarak kabul edilmektedir”(Linnanen, 2002, s.72). Yani girişimcilik için gerekli olan altyapı, süreç, uyulması gereken yasalar, girişimciliğin getirmiş olduğu yük, maliyet vs. aynen ekogirişimcilik için de geçerlidir.

3.2. Ekogirişimcilik

Ekogirişimci, aynen girişimci gibi kâr amaçlı ya da sosyal sorumluluk kapsamında girişim kuran ve o girişimi işletendir. “Ekogirişimci, sosyal ya da ticari olmak üzere hangi amaçla işletme kurarsa kursun çevresel, ekonomik ve sosyal değerlerin dengede tutulduğu bir iş ortamı oluşturarak, hem çıkar gruplarını tatmin etmek, hem de sürdürülebilirliği sağlamaktadır”(Balci, 2011, s.188). Ekogirişimci, “doğal çevreyi korumanın yanında paydaşların çevreye olan beklentilerini karşılayan aynı zamanda gerçekleştirdikleri faaliyetler sonucu gelir elde eden kişilerdir”(Cingöz, 2013, s.286). Bu kişiler “amaçlarına ulaşabilmek için sosyal ve çevresel değerleri işletmecilik değerleri ile bütünleştirmeye çalışan faaliyetlere yönelirler yaptıkları işte çevre ve çevrenin korunmasını esas alırlar”(Cingöz, 2013, s.285).

“Anderson ve Leal (1997) ekogirişimciliği, vahşi yaşam alanını geliştirmek, tehlike altında olan türleri korumak ve kayıt altına almak, çevresel kalite geliştirmek ve açık alanları korumak için iş araçlarını kullanan girişimcilik olarak tanımlamaktadır. Schuyler (1998) daha genel bir tanımlamayla ekogirişimciliği, iş çabalarını sadece kârlılık düşüncesi ile değil çevresel endişeleri de dikkate alan girişimciler olarak tanımlamaktadır”(Linnanen, 2002, s.78). “Ekogirişimcilikte amaç, çevreye zarar vermeden yeni iş fırsatları araştırmak ve gelir elde etmektir”(Cingöz, 2013, s.277).

“Ekogirişimcilik mal ve hizmet üretirken pozitif çevresel çıktılar elde etme faaliyetleridir”(Schaper, 2002, s.12; akt. Aykan, 2012, s.199). Bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler, ekogirişimciler için yeni iş alanları anlamına gelmektedir. Yani, “enerji tüketimi, kirlilik ve atıkların azaltılması ihtiyacı, çevreyi dikkate alıp koruyabilen ürün ve hizmetlerini tanıtma girişimciler için yeni fırsatlar ortaya çıkarmıştır”(Kasim, 2008, s.1). Bu fırsatlar, faaliyetlerinde doğal kaynakların korunmasını, doğaya zararı minimize etmeyi, üretim sonrası ortaya çıkan atık maddelerin geri dönüşümde kullanılabilir olmasını hedefleyen, kısacası çevreyi, kâr elde etmeye önceleyen ekogirişimci ve ekogirişimleri/işletmeleri, ortaya çıkarmıştır.

3.3. Ekogirişimciliği Etkileyen Faktörler

“Pastakia(1998) ekogirişimciliği etkileyen faktörleri, iç ve dış faktörler olarak iki başlık altında toplarken, Volery (2002), itici ve çekici kuvvetler olarak ele almakta; itici faktörleri; atık bertarafı maliyeti ve doğal kaynakların kıtlığı yönetmelikleri, çekici faktörleri ise yeşil ortaklık ve tüketicilerin istekleri olarak açıklamaktadır. Taylor ve Walley (2003) ise, ekogirişimciliği etkileyen yapısal faktörlerin bulunduğunu ve bu faktörlerin de sert ve yumuşak olarak iki gruba ayrılabilceğini belirtmektedir” (akt. Aykan, 2012., s.200). Burada, ekogirişimciliği etkileyen faktörler, ilgili literatür bir bütün olarak dikkate alınarak aşağıdaki gibi sınıflanmakta, içsel faktörler ve dışsal faktörler başlıkları altında ele alınmaktadır.

İçsel faktörler başlığı altında, girişimcinin/ekogirişimcinin özellikleri, sosyal sorumluluk ve etik, işletmenin yetenekleri ve maliyetler ve son olarak işletmenin sahip olduğu değerleri içeren örgüt kültürü ele alınmaktadır. Dışsal faktörler altında ise, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, çevreci baskı grupları, yeşil müşteriler, yeşil yatırımcılar ve yeşil ortaklıklar, yasalar, politika ve uygulamalar başlıkları altında incelenmektedir.

3.3.1. İçsel faktörler

İçsel faktörler; girişimcinin/ekogirişimcinin özellikleri, sosyal sorumluluk ve etik, İşletmelerin Yetenekleri ve Maliyet, Örgüt Kültürü yer almaktadır.

3.3.1.1. Girişimcinin/ekogirişimcinin özellikleri

“Birçok çalışmada girişimci özelliklerinden bahsedilmesine rağmen genel kabul gören bir özellikler listesi bulmak zordur”(Casson, 1995; Swedberg, 2000; akt. Tüsiad, 2002, s.37). Ancak yapılan ampirik araştırmalarda birbirini destekleyen bir takım sonuçlara göre girişimcilerin bir takım özelliklerinden bahsedilebilir.

“Girişimci, eskinin yerine yeniyi, bazı durumlarda tamamen, bilinmeyen yepyeniyi getirdiği için geleneksele bağlı olanların direncini kırmak durumundadır” (Schumpeter, 1961; akt. Tüsiad, 2002, s.37). “Girişimci değişimi normal ve sağlıklı görür, o, Schumpeter’in söylediği gibi “yaratıcı yıkıcılık” (creative destruction) görevini üstlenmiştir. Bir diğer deyişle, geleneği yıkarak yeniyi oluşturur. Değişim her zaman zordur, bu zoru yenmek için girişimci hem üretim, hem de kullanım aşamasında karşılaşılabileceği dirençleri hesaplamak ve onları aşmaya yönelik çabalar göstermek zorundadır. Eskiye çok iyi tanımak ve bütünsel yaklaşım ile yeninin özelliklerini çok iyi aktarabilmek gerekir”(TÜSİAD, 2002, s.37).

Başarılı girişimcilerin özelliklerine bakılacak olursa dört önemli özellik dikkat çeker; “İş Tutkusu, Ürün/Müşteri odaklılık, Uygulama Bilgisi, Başarısızlığa Rağmen Azim” (Barringer&İreland, 2012, s.36).

İş Tutkusu; “Girişimciler vizyonlarını gerçekleştirebilmek için yoğun ve uzun zaman çalışırlar. Yaşamlarının her anını işlerine adanmış olarak yaşarlar. Onlar için en önemli şey, işleridir. Girişimcilerin büyük bir kısmı, varsa diğer işlerini ve en azından başlangıçta kişisel hayat kalitelerini etkileyecek şekilde haftada en az 70 saat çalışırlar”(Boone&Kurtz, 2013, s.195).

Ürün/Müşteri Odaklılık; “Üretim faktörlerini bir araya getirerek girişimi başlatan girişimci, üretim etmenleri sahiplerini inandırma gücüne sahip olmalıdır”(Tosun, 1990, s.231). Şüphesiz inandırma gücü, önceki başarıları, söylemleri ve güven veren davranışları ile yakından ilgilidir.

Uygulama Bilgisi; “Girişimciler bir işe başlamak için gerekli olan tüm deneyime sahip olmayabilir, fakat öğrenmeye istekli olmaları gerekir. Yaratıcı ve yenilikçi özellikler, ileri görüşlülük, analitik düşünebilme, işletmenin teknik yönleri hakkında bilgi sahibi olma ya da doğru düşünme, öğrenme isteğinin işaretidir”(Demircan, 2000; akt. Kinay, 2006, s.8). Bu kişiler, çevrelerindeki değişimlere karşı sürekli duyarlı ve gerektiğinde de öğrenmeye açıktırlar.

Başarısızlığa Rağmen Azim; “Girişimciler tam bir niyet ve başkalarının vazgeçtiği yerlerde sürekli yeniden deneyerek başarılı olurlar. Yine yenilgi ve hataları, öğrenme deneyimleri olarak görürler ve işler planlandığı gibi gitmediğinde kolaylıkla demoralize olmaz veya hayal kırıklığına uğramazlar”(Boone&Kurtz, 2013, s.196).

Girişimcilerin özellikleri yukarıdakilerle sınırlı değildir, bunlara başka özellikler de eklenebilir. “Girişimciler genellikle işe bir vizyonla- iş fikirlerini başarıya ulaştıracak bütüncül bir bakışla- başlarlar. Yine yaratıcılık, adanmışlık ve yüksek enerji, kendine güven ve iyimserlik, iç kontrol odağı, belirsizliklere ve başarısızlıklara toleranslılık girişimcilerin özelliklerindedir”(Bone& Kurtz, 2013, s.194). Ayrıca, “girişimcilerin önezedilerinin güçlü olduğu”(Tüsiad, 2002, s.37), “başarma ihtiyacı içerisinde”(Braun; akt. Baysal&Tekarslan, 1996, s.104), “dürüst ve güvenilir oldukları”(Tosun, 1990, s.231), sürekli öğrenme isteklerinin olduğu, kararlı ve ısrarlı, lider özellikli, esnek oldukları ifade edilebilir.

“Ekogirişimci ile girişimci; aslında birbirleri ile ilgili kavramlardır. Tüm ekogirişimciler, girişimciler gibi çıktuları çoğu zaman tahmin edilemeyen ve her zaman bir başarısızlık ihtimali söz konusu olan ticari bir faaliyet üstlenirler” (Efeoğlu, 2014, s.107). Aynı zamanda girişimcilerin taşıdıkları özelliklere sahip oldukları ifade edilebilir. Genel olarak ekogirişimcilerde, sosyal sorumluluk ağır basabilir. Ekogirişimciler, sadece kâr elde etme amacında olmayan, çevreyi dikkate alan, doğaya saygılı, sürdürülebilirliği sağlamaya çalışan kişiler olarak nitelendirilebilirler. Kullandıkları üretim araçlarının da çevreye çok az zarar veren yapıda olması gerektiğine inanan insanlardır.

3.3.1.2. Sosyal sorumluluk ve etik

Gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakabilmek amacıyla işletmelerin hem sürdürülebilirliklerinin sağlanması, hem de çevreye ve doğaya zarar vermeden faaliyetlerini gerçekleştirmeleri anlayışı, işletmeler açısından bir prensip olarak kabul edilmektedir. Sosyal sorumluluk, “işletmenin kendi amaçlarını gerçekleştirirken, ahlaki değerlere sadık kalması ve kaynaklarını aynı zamanda içinde bulunduğu toplumu geliştirmede kullanması olarak tanımlanabilir”(Bayrak, 2001; akt. Şimşek vd. 2014, s. 363). “Sosyal sorumluluk, işletmelerin, mal ve hizmet üreterek ekonomik sorumluluklarını yerine getirmek, çalışanlarına, müşterilerine, hisse sahiplerine, rakiplerine, tedarikçilerine, yaşadığı topuma ve çevreye karşı yerine

getirmesi gereken sorumluluktur”(Erkman&Şahinoğlu, 2012, s.268). Sosyal sorumluluk “bir işletmenin ekonomik ve yasal koşullara, iş ahlakına, işletme içi ve çevresindeki kişi ve kurumların beklentilerine uygun bir çalışma stratejisi ve politikası gütmesi, insanları mutlu ve memnun etmesidir”(Eren, 2000, s.99; akt. Kuduz, 2011, s.103.). Bir başka ifade ile sosyal sorumluluk “işletmelerin üretimden tüketime kadar olan bütün aşamalardaki faaliyetleri esnasında topluma zararlı faaliyetler açısından işletmeyi sınırlayan, toplumun refahına katkıda bulunmaya zorlayan ve bunu öngören politikalar, prosedürler ve eylemleri benimsemesidir” (Achenbaum, 1986, s.15; akt. Kuduz, 2011, s.103).

İş etiği (ahlakı), “İş dünyasına yol gösteren ahlaki ilke ve standartlar olarak ifade edilmektedir”(Sezer vd., 2015, s.339). “Yeşil işletmelerin yenilikleri uygulamasının etik boyutunun ele alınması önemli bir konudur”(Linannen, 2002, s.76). İşletmeler pazarlama faaliyetleri gerçekleştirilirken ekogirişimciliğin felsefesini işletme kültürüne adapte etmeli, topluma ve çevreye karşı olan sorumluluklarını yerine getirmelidir. “İşletmeler için artık topluma karşı olan sosyal sorumluluklarını yerine getirmek önemli bir unsurdur. Bu nedenle, ahlaki/etik yönetim, rekabetçi bir ortamda faaliyet gösteren işletmelerin gelecekte başarılı olmasını sağlayacaktır”(Arıkan, 2004, s.327). Bu kapsamda, “işletmeler tüketici istek ve ihtiyaçlarını doğru bir şekilde ortaya koymalı, hedef kitleyi belirlemeli”(Aracıoğlu&Tatlıdil, 2009, s.437) “tüketicinin ihtiyacı olan ürünleri tespit edip üretmeli”(Arıkan, 2004, s.328) ve tüketiciye karşı her zaman dürüst olmalıdır. Bu sayede pazarda iyi bir yer edinme ve başarısını artırma şansı yakalayabilecektir.

Ekogirişimciler, çevreye uyumu sağlamaya yönelik olarak girişimcilik faaliyetlerini yeşil ürünler üretme çerçevesinde tercih edebilir ve dikkate alabilirler. “Canlılara zarar vermeyen, çevreyi kirletmeyen, kullandığı kaynakları minimum tüketen, geri dönüşümü olan ürünler, yeşil ürünler olarak tanımlanmaktadır”(Erbaşlar, 2012, s.6). Bu noktada yeşil ürün üreten girişimciler, ekogirişimciler olarak nitelendirilebilirler. Çünkü, ekogirişimcilikte temel amaç, ekolojik dengeyi korumaya yönelik girişimcilik faaliyetleridir.

3.3.1.3. İşletmelerin yetenekleri ve maliyet

İşletmeler açısından çevreye daha az zarar veren mal ve hizmetin üretilmesi belli bir maliyeti gerektirmektedir. Yani maliyet, ekogirişimcinin tercihlerini etkileme

potansiyeline sahip bir içsel faktör olarak düşünölebilmektedir. Çünkü işletmelerin sürdürölebilirliği, katlanabilecekleri maliyetlerle yakından ilişkilidir. Maliyetlerine katlanamadığı bir sürecin, işletmenin sürdürölebilirliğini tehlikeye sokacağı açık ve nettir. Bu anlamda bireylerin bilinçlendirilmesinin önemli olduğu unutulmamalıdır. Çünkü maliyetlerin yükselmesi, fiyatları da arttırabilecektir. Fiyatın, bilinçli tüketicinin tercihlerini etkilememesi sağlanmalıdır. Bunun tüketicie anlatılması gerekli ve önemlidir. Bu konuda bilinçli olmayan bireylerin, ucuz malı seçme alternatiflerinin olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

3.3.1.4. Örgüt kültürü

Çevreye zarar vermemeyi önceleyen bir işletme kültürünün, yani örgüt kültürünün oluşturulması içsel faktörlerden biri olarak ele alınabilir. Endüstrileşme, küreselleşme, teknolojiye yaşanan devrim gibi değişimler, “işletmelerin büyük kâr hedefi; çevrenin kirlenmesi, doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi, biyo çeşitliliğın azalması ve sınır tanımayan bozulmalarla sonuçlanmıştır. “Bu süreç, çevre odaklı girişimcilik şeklinde ifade edilen eko girişimciliği, yeni bir girişimcilik türü olarak ortaya çıkarmıştır”(Aykan, 2012, s.196). Bu yeni girişimcilik türü, çevreyi önceleyen yeni bir örgütsel kültürü de gerektirmiş, ekogirişimcilerin kendilerine özgü bir örgüt kültürü geliştirmelerine sebep olmuştur.

“Örgüt kültürü kavramı literatürde, organizasyon kültürü, firma kültürü, kurumsal kültür, şirket kültürü veya işletme kültürü olarak da ifade edilmiştir”(Nişancı, 2012, s.1283). “İnsan eliyle oluşturulmuş birer sosyal düzen ya da sistem olarak ele alınan örgütler, kendine özgü kültür geliştiren birer minyatür toplum olarak görölebilirler”(Tınar, 1990; akt. Nişancı, 2012, s.1283). Bu minyatür toplumun geliştirdiği, kabullendiği ve sahiplendiği uygulamalar, değerler, inançlar, normlar, semboller, teknolojiler, yapılar, süreçler, yönetim tarzları vs. maddi manevi değerlerin tümü, o örgütün kültürünü oluşturur”(Nişancı, 2012, s.1279). İşte bu kültür, çevreye zarar vermeden faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, su, toprak, hava ve denizin kirlenmemesi, doğanın korunması, doğadaki çeşitliliğın devam ettirilmesi, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakılması şeklindeki işletme/örgüt hedeflerini önceleyen bir kültürdür. O zaman bir ekogirişimcilik kültüründen bahsedilebilir ki bu kültür, ekolojiye dikkate alan girişimlerin kendilerine has kültürlerini oluşturmuş olur.

3.2.2. Dışsal faktörler

“Dışsal faktörler içerisinde, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, çevreci baskı grupları, yeşil müşteriler, yeşil yatırımcılar ve ortaklıklar ve son olarak, politikalar ve uygulamalar yer almaktadır”(Allen&Malın, 2008; akt. Gül, 2014, s.43).

3.3.2.1. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar

Gelişen teknoloji hayat standartlarını değiştirmiş, insanların ihtiyaçları, istekleri ve ürünlerden beklentileri büyük ölçüde değişmiştir. Doğal kaynakların hızlı ve bilinçsizce tüketilmesi beraberinde çevre sorunlarını getirmiş, dışardan gelen talepler ve baskılar, çevrenin korunmasına yönelik bir takım düzenlemeler yapılmasını gerekli kılmıştır. Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları çevrenin korunması ile ilgili standartların belirlenmesine katkı sağlamıştır. Bu kapsamda tüm kuruluşlar, sosyal sorumluluk çerçevesindeki standartları dikkate almak ve bunun sonucu olarak işletme kurarken bazı sertifikalara sahip olmak zorunda kalmışlardır. Bu da beraberinde bir denetim mekanizmasının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu denetim mekanizmasında en büyük rolü devletin üstlendiği ve devlet yaptırımlarının, işletmeleri çevreye duyarlı mamul üretmeye iten en önemli faktörlerden biri olduğu söylenebilir. “Eko-Yönetim ve Denetim Programı (EMAS), Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO)”(Gül,2014,s.33-34) ; “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), Piyasa Gözetimi ve Değerlendirmesi (PGD)”(www.csb.gov.tr erişim tarihi 19.08.2016) gibi örgüt ve programlar, düzenleyici ve denetleyici kurum ve programlar arasında sayılabilir.

3.3.2.2. Çevreci baskı grupları

Günümüzde çevre standartları ile ilgili beklentilerin artması başta sivil toplum örgütleri ve müşteriler olmak üzere hükümetlerin de bu konudaki desteği işletmeleri çevreye karşı daha dikkatli ve duyarlı olmaya teşvik etmiştir. Çevre kirliliğinin etkileri işletmeleri çevreye daha az zarar veren üretim yöntemleri bulmaya yöneltmiş bu da yeni bir rekabet ortamının oluşmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak “işletmelerin imalat eğilimleri de çok net olarak daha yeşil/daha ekolojik bir yöne doğru gelişmeye”(Büyükkelik ve ark., 2010, s.374) başlamıştır.

3.3.2.3. Yeşil müşteriler, yatırımcılar ve ortaklıklar

“Bütün dünyada hükümetler insanların çevreye verdiği zararı minimize etmeye çalışmaktadırlar. Bugün toplumlar doğal çevre ile yakından ilgilenmektedirler. Çevreye verilen zararı azaltmak için toplumlar doğaya olan kötü tutumlarını değiştirmektedirler. Bunun sonucu olarak akademik disiplinler tarafından literatüre yeni bir kavram girmiştir ki, o da, “yeşil” kavramıdır”(Surya&Banu, 2014, s.1).

“Geçmişte tüketiciler sadece satın alma ve tüketimle ilgilenirken, günümüzde kıt kaynakları tüketen, üretim sürecinin ayrıntılarıyla ve atıkların bertaraf edilmesiyle de ilgilenen bilinçli yeşil tüketiciler ortaya çıkmıştır”(Yücel&Ekmekçiler, 2008, s.328). Yeşil tüketiciler ürün satın almada seçici davrandıkları için işletmeler de çevre dostu ürün üretmek zorunda kalmış bu da ürün çeşitliliğini arttırmıştır. Genel olarak bilinçli tüketiciler, sosyal sorumluluk kapsamında çevreyi ve toplumu önceleyen örgüt ve işletmelerin faaliyetlerini desteklemekte ve onların sürdürülebilirliğine katkı sunmaktadırlar.

“İşletmeler ise gün geçtikçe çevreye olan duyarlılığın artmasını bir fırsat olarak değerlendirmişler; endüstriyel kuruluşların, hissedarların ve sivil toplum örgütlerinin baskıları, hükümet politikaları ve yoğun rekabetin etkisiyle uzun dönemli çevre stratejileri geliştirme ve bunları uygulama yoluna gitmişlerdir”(Alkibay, 2001, s.77; akt. Aslan& Çınar, 2015, s.172). Bu arada yatırımcılar da, hedeflerini “yeşil”e çevirmişlerdir. Yeşil yatırımcı, “çevreye en az zarar veren ürünleri yeni teknolojiyi de kullanarak bulmaya gayret eden yatırımcı olarak tarif edilebilir (Börü, 2011, s.30). Yeşil ürün ve hizmet sunma anlayışı içinde olan bu işletmeler ekogirişimciliğin temelini oluşturmakta, çevreci bir yeşil zihniyetin oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

3.3.2.4. Yasalar, politikalar ve uygulamalar

Politika kapsamında ilk ele alınması gereken yeşil ekonomi kavramı ve uygulamalarıdır. Birleşmiş Milletler Çevre Programı’na (UNEP) göre; “sosyal eşitlik ve insan refahının gelişmesinin sonucu olarak yeşil ekonomi, çevresel riskleri ve ekolojinin tüketilmesini kısıtlayan bir ekonomi yaklaşımıdır”(UNEP, 2011, s:16). “Yeşil ekonomi karbon emisyonunu, çevre kirliliğini, enerji tüketimini, fazla kaynak kullanımını, ekosisteme vereceği zararı azaltacak bir anlayıştır”(UNEP, 2011, s:16).

Yeşil ekonomi, devlet, özel sektör ve uluslararası kuruluşların ortak kararlar alarak bunları uygulamaları ile mümkün olabilecektir.

Ürün dizaynı ve üretimde daha hassas bir yaklaşım uygulamak üzere artan baskılar 21. yy'da endüstrinin karşı karşıya kaldığı temel değişimlerdenidir. “Bu sebeple çevreye duyarlı ürün ve hizmet üretimi çevre yönetimini oluşturmaktadır”(Maxwell, 2003, s.883; akt. Aydın&Bedük, s.404). “Gerek kamusal gerekse özel kesimde elverişli bir iletişim, planlama, eşgüdüm ve denetim sisteminin oluşturulması ve bu sistemi çalıştıracak örgütün kurulması çevre yönetimi kapsamında değerlendirilmektedir”(Maxwell, 2003, s.883; akt. Aydın&Bedük, 2010, s.404). Çevre duyarlılığı olarak uygulanan politikalar eko girişimcileri destekleyecek yönde geliştirilirse (vergi muafiyetleri, ekogirişim teşvikleri gibi) ekogirişimcilik faaliyetleri hızlanacak bunun sonucunda yeni firmalarda bu sistemin içine girebilecektir.

“Türkiye gelişmekte olan bir ülkedir. Bunun için daha önceden kurulmuş ve yeni kurulmakta olan işletmeler yeşil ekonomiye özendirilmeli ve bu sürecin devamlılığı için de bazı önlemlerin alınması gerektiği önerilmektedir. Bu önlemleri devletin, özel sektörde faaliyet gösteren işletmelerin ve uluslararası kuruluşların alması beklenmektedir”(Kuşat, 2013, s.4912).

Devletten Beklenenler;

- Devlet sektörü, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, sürdürülebilir üretim yapmak isteyen küçük üreticiler için özel sermaye kredileri vermelidir (UNEP, 2011, s.49).
- Ekogirişimcilik tarım, ormancılık, temiz su, balıkçılık ve enerjinin kullanılmasında bu kaynakların kalıcı kaybını azaltabilir (UNEP, 2011, s.16).
- İşletmelerin kurulma aşamasında ekogirişimcilik hakkında bilgi verecek danışmanlık sistemi kurulmalı, KOSGEB eğitimleri yaygınlaştırılmalıdır (2015-2018 Girişim Stratejisi eylem planı, s.6).
- Çevre sorunları devlet politikası olarak kabul edilmelidir (Kuşat, 2013, s.4913).
- Diğer devletlerle çevre konusunda ortak hareket sağlanmalıdır (Kuşat, 2013, s.4913).

İşletmelerden Beklenenler;

- “İşletmeler reklam kampanyalarının içeriklerinde, hazırlanmasında ve sunumu sırasında hedef kitlelerine doğaya ve çevreye duyarlı, doğanın korunmasına azami özen gösterdiklerini açıkça ortaya koyan reklamlar sunmalı”(Erbaşlar, 2012, s.7) ve ürettiği ürünlerle de bu düşüncenin arkasında durmalı herkese karşı dürüst olmalıdırlar.
- İşletmeler tüm canlılara ve çevreye zararlı üretim yapmamalı ya da gereksiz tüketim alışkanlıkları kazandırmamalıdır (Keleş, 2007, s.18; akt. Kuduz, 2011, s.170).
- Özellikle kurumsallaşmış işletmeler, sosyal sorumluluk projelerinde sorunlara getirdikleri çözümleri kamuoyu ile paylaşmalıdır (Kuşat, 2013, s.4913).

Uluslararası Kuruluşlardan Beklenenler;

- Uluslararası boyutta çevreyle ilgili alınan kararların uygulanabilmesi için yaptırımlarda kararlı tutum sergilemelidir (Kuşat, 2013, s.4913).
- Uluslararası finans kuruluşları çevreyi korumayı hedef alarak işletme kurmayı planlayan ülkelere hibe yardımlarını arttırmalıdır (Kuşat, 2013, s.4913).

Genel olarak işletmelerin, uluslararası kuruluşların ve kamu kurumlarının doğayı ve çevreyi koruma konusunda hassas olmaları beklenmektedir.

3.4. Ekogirişimcilik Türleri

Ekogirişimcilik yeni bir kavram olarak gündeme gelmiş ve bu konuyla ilgilenen akademisyenlerce farklı tanımlanmış aynı zamanda da farklı sınıflandırılmıştır. Patsakia (1998) ekogirişimcilik faaliyetlerini ticari ve sosyal girişimcilik olarak iki sınıfa ayırmıştır (Patsakia, 1998, s.158). Volery (2002) eko girişimcilik faaliyetlerini çevreye duyarlı işletmeler ve yeşil girişimciler olarak sınıflandırmıştır (Volery, 2002, s.547). Isaak (2002) ise yeşil işletmeler ve yeşil yeşil işletmeler olarak eko girişimcileri iki gruba ayırmıştır (Isaak, 2002, s.82). Azzone ve Nocci (1998), ekogirişimcilik faaliyetlerini, “önleme, çevresel satış yapma, işletmenin çevresel maliyeti, ürün için dışsal maliyetleri genişletilmiş üretici sorumluluğu ile ilişkilendirme, daha fazla sınırlayıcı standartlara karşı işletmenin adaptasyonunu

gerektiren dönüştürme işlemleri şeklinde beş grupta toplamıştır”(Azzone&Noci, 1998, s.104). Son olarak Linnanen (2002) ekogirişimciliğin sınıflandırılması ile ilgili önerisinde ekogirişimciliği “dünyayı değiştirmek, çevre ve hayatın kalitesini geliştirmek isteyen ekogirişimciler ile para kazanmak ve bir işletme sahibi olmak isteyen girişimciler olmak üzere iki kategoriye ayırmıştır”(Linnanen, 2002, s.78). Sonuçta yapılan bu farklı tanımlamaların ortak noktasının çevre bilinci ve sosyal sorumluluk düşüncesinde birleştiğini söylenebilir.

3.5. Ekogirişimciliğin Önemi

“İşletmelerin ürettikleri ürünlerin sonucunda çıkan atıkların çevreye verdikleri negatif etki, hükümetlerin, baskı gruplarının ve toplum kuruluşlarının ekosistemin kalitesi için artan ilgileri ve çevreye duyarlı programların benimsenmesi” (Azzone,&Noci, 1998, s.94) yeni bir piyasa oluşmasına neden olmuştur. Bu piyasa eko girişimcilik kavramını ortaya çıkarmıştır.

Girişimcileri ekogirişimciliğe yönelten sebepler sadece çevresel faktörler değildir. Bryant&Bryant (1998) “toplumda değişen sosyal değerlerin insanları ekogirişimciliğe yönelttiğini söylemektedirler”(Bryant&Bryant, 1998, s.113). Bunun dışında teknolojik değişimler, devletin yaptırımları ve sivil toplum kuruluşlarının baskısı da eko-girişimciliğe yönelimde etkili olmuştur.

Günümüzde ekogirişimciler geleneksel girişimcilere göre daha yenilikçi, teknolojiyi takip eden, çevre ve sosyal sorunlara daha duyarlı, kaynakların sürdürülebilirliği için çaba sarf eden anlayışa sahiptirler. Bu sebeple bu gruptaki girişimcilerin faaliyetleri toplumsal ve çevresel fayda üzerine yoğunlaşmıştır.

3.6. Ekogirişimcilikte Karşılaşılan Engeller

Ekogirişimcilikte en büyük engellerden biri çevre sorunudur. Çevreye gerekli önemin verilmesi konusunda hem üreticiler, hem de tüketiciler duyarlı olmalıdır. Ancak, “ekonomi ve ekoloji kavramları arasındaki ilişkiyi tam olarak anlayamayan, bu bilince ve duyarlılığa sahip olmayan girişimci ve işletme yöneticileri, konuya gereken desteği sağlamamaktadırlar. Bunun yanında sadece işletmeler değil, ürünü kullanacak olan tüketicilerin de bilinçli olması gerekmektedir”(Cingöz, 2013, s.287).

Ekogirişimciliğin etkin bir biçimde uygulanmasını sağlayabilmek, öncelikle ekogirişimcilik uygulanmalarında karşılaşılan problemleri bilmek ve ona göre çözüm üretmek ile yakından ilişkilidir. Uygulamada sorunlarla karşılaşmak normaldir. Ancak bu problemlerin aşılması, sorunların temelinde yatan ana faktörleri ortaya koymakla mümkün olabilir.

Linnanen (2002)'e göre "eko-girişimciliğin uygulanmasında temelde üç tane önemli engel vardır; pazar oluşturma zorluğu, finansal bariyerler (engeller) ve etik" (Linnanen, 2002, s.74).

Pazar Oluşturma Zorluğu; Ülkemizde son yıllarda hükümet politikası gereği yeni küçük ve orta ölçekli işletmeler kurma faaliyetleri özendirilmeye başlanmıştır. Ancak, "şiddetli küresel rekabetin yaygınlaşması, ekonomik, teknolojik, yasal, politik ve kültürel çevredeki hızlı değişim ve dönüşümlerin ortaya çıkması", (Ağca&Yörük, 2006, s.157) bir de tüketicilerin bilinçlenmesi ve doğaya zarar vermeyen, kaynakların sürdürülebilirliği olan ürünleri tercih etmeleri işletmeleri yeşil ekonomiye dolayısı ile ekogirişimciliğe yönlendirmiştir.

Doğal çevrenin bozulması, tükenmeye ve yok olmaya başlamasıyla işletmeler sorun çözme durumunda kalmışlardır. Bunun sonucunda da çevreye zarar vermeyen, geri dönüşümü olan, çevreyi yok etmeden, sürdürülebilirliği sağlayacak şekilde üretim yapmak zorunda kalmışlardır. Bu durum maliyeti arttırdığı için işletmelerin yeni pazar oluştururken tüketicilerin çevresel farkındalığını arttıracak stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir.

Etik; "genel ahlak kurallarının iş hayatındaki uygulamasıdır. Bütün toplumsal yaşantıyı etkileyen bir faktördür"(Marangoz, 2012, s.68; akt. Yıldırım&Uğuz, 2013, s.108). İşletmeler etik kurallarına uydukları sürece piyasada iyi bir yer edinebilecekler ve işletmelerinin sürdürülebilirliğini sağlayabileceklerdir.

Finansal Engeller; "Çevresel projeler ve çalışmalar için yeterli kaynağın ayrılması" (Wee&Quazi 2005, s.104; akt. Cingöz, 2013, s.287) gerekmektedir. "Birçok yönetici çevreye duyarlı projelerin çok fazla maliyet getireceğine inandıkları için bütçeden pay ayırmamakta, geçici müşteri memnuniyetine yönelmekte ve kısa vadede planlar yapmakta oysa ekogirişimcilik uzun vadede etkisini göstermektedir (Cingöz, 2013, s.283,287). Günümüzde her büyüklükteki işletmenin en önemli problemlerinden biri finansman ihtiyacıdır. Bu problemi çözmede, "özellikle gelişmiş ülkelerde yeni

girişimcileri gerek yönetsel gerekse de finansal olarak destekleyen risk sermayesi finansman modelinin gelişmiş olduğu gözlenmektedir. Böylece finansal piyasalar yeni girişimcilerin projelerini destekleyecek hale gelmiş; bu gelişme yenilikçi fikirleri olan insanların büyük ölçekli işletmeleri terk etmelerine ve kendi işletmelerini kurmalarına imkân sağlamıştır”(Kuratko, 1998, s. 55-56; akt. Açık Öğretim Fakültesi Yayını, 2013, s.24). “Risk sermayesinin oluşumu Türkiye’de henüz çok gelişmemiştir. Yurt dışında yenilik ve teknoloji odaklı firmaların desteklenmesi risk sermaye firmaları tarafından desteklenmektedir”(TÜSİAD, 2002, s.180). Bu da firmaların eko girişimciliğe yönelmesine zemin hazırlamaktadır.

3.7. Ekogirişimciliğin Türkiye’deki Gelişimi

“Ekogirişimcilik kavramı literatürde ilk kez Bennet tarafından 1991 yılında, 1980-1990 yılları arasında oluşan çevre gündemi sonucu ortaya çıkan iş fırsatlarının değerlendirildiği ve ekogirişimcilikle ilgili ilk temel eserlerden biri olarak nitelendirilen bir yayında yerini almıştır”(Efeoğlu, 2014, s.106).

“Tüketiciler için çevrecilik, 1960’lı yıllarda bir “uyanma zamanı”, 1970’lerde “harekete geçme dönemi”, 1980’lerde “hesaplı olma zamanı” ve 1990’larda “pazardaki güç” olarak tanımlanmıştır. Özellikle bu son dönemde tüketiciler, doğal kaynakları kullanmanın sınırları olduğunun ve düşünülenden çok daha hassas gerçeklerin bulunduğu farkına varmışlardır”(Ay ve diğerleri, 2005; 239 akt. Aracıoğlu&Tatlıdil, 2009, s.438).

“Türkiye ise sanayileşmeye geçişin ve paralelinde kırsal alandan kentsel alana yoğun göçlerin yaşanması ile beraber çevre sorunları ile karşı karşıya kalmıştır. 1970’li yıllardan sonra artan çevre yönetimi sorunları, kentsel alanda alt yapı konusunda yoğunlaşırken, kırsal alanda ise biyolojik çeşitliliğin ve doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı konusunda yoğunlaşmaktadır”(DPT, 2006, s.159 -161

akt. Aracıoğlu&Tatlıdil, 2009, s.440). Günümüzde, “Türkiye’de işletmelerin çevresel yenilik uygulamalarına ilişkin bilgilerin sınırlı olduğu söylenebilir” (Büyükkeklik , 2010 vd., s.374). Ancak konuyla ilgili ülkemizde dikkat çeken bir plan “Girişimcilik Stratejisi Eylem Planı”dır.

Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı 2015-2018’in amacı “Ülkemizde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak, güçlü bir ekosistem oluşturmak ve

girişimciliği geliştirmek olarak belirlenmiştir”(Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı , 2015-2018, s.4-6). Bu kapsamda altı ana hedef dikkat çekmektedir:

- Girişimci dostu düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi,
- Yenilikçi girişimciliğin desteklenmesi,
- Kadın Girişimciliği, Genç Girişimciliği, Eko Girişimcilik, Sosyal Girişimcilik ve Küresel Girişimcilik gibi öncelikli tematik alanlarda ve genel alanlarda sürdürülebilir bir destek sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Girişimcilik kültürünün geliştirilmesi,
- Örgün ve yaygın eğitim düzeyinde girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve girişimcilere yönelik danışmanlık sisteminin geliştirilmesi,
- Girişimcilerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması

3.8. Türkiye’de Ekogirişimciliğin Geliştirilmesine Öneriler

Ekogirişimcilik, bir tür girişimciliktir. “Yeşil işletmecilik, yeşil yeşil işletmecilik olarak”(Isaak, 2002, s. 82) da ifade edilen ekogirişimcilik, çevrenin öncelendiği bir girişimcilik alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada, girişimciliğin geliştirilmesi için yapılacak öneriler, aynı zamanda ekogirişimciliğin geliştirilmesi için yapılacak önerilerle benzerlik gösterebilir. “Ekogirişimciliğin geliştirilmesine yönelik öneriler, bilinçlendirme faaliyetleri; kapasite geliştirme, iletişim ve yönlendirme; politika ve strateji; finansal mekanizmanın geliştirilmesi olarak sıralanmaktadır”(Gül, 2014, s.53). Bu çalışmada ekogirişimciliğin geliştirilmesinde farkındalık faaliyetleri, kapasite geliştirme, iletişim ve yönlendirme faaliyetleri, tespit edilen politikalar ve girişimcilik açaşından en önemli sorunlardan biri olarak nitelendirilen finansman sorunu ele alınmaktadır.

3.8.1. Farkındalık faaliyetleri

Dünyada yaşayan herkes, bilinçlendirme faaliyetleri kapsamına alınabilir. Çünkü yaşanabilir bir çevre ve sürdürülebilir doğa, doğusundan batısına, üreticisinden tüketicisine, gencinden yaşlısına herkesi ilgilendirmektedir. Öncelikle, “girişimciliğin desteklenmesi, toplum ve kişisel kazançlara olan katkısı ve ekonomik

büyüme için öneminin herkese anlatılması”(TÜSİAD, 2002, s.188); girişimci kapasitesinin artırılması için “gençler arasında motivasyon oluşturulması gerekmektedir”(OECD, 2002; akt., TÜSİAD, 2002, s.189). “Kadınların girişimci olmaları özendirilmeli ve toplumdaki cinsiyet temelli tutumlar azaltılarak, kadınların girişimci olmalarının önündeki engeller kaldırılmalı; eğitim sistemine yatırım yapılmalıdır”(Gürol, 2000; akt. TÜSİAD, 2002, s.189). Potansiyel girişimciler, iş kurmada karşılaşacakları riskler ve sorunlar konusunda bilinçlendirilmelidir.

“Geçtiğimiz 20 yıl içerisinde girişimci adayları için eğitim fırsatlarında büyük miktarlarda artış olmuş, lisans, yüksek lisans eğitimleri ve staj imkanları ile girişimciliğe büyük yer verilmiştir. Yapılan bir çalışma, girişimcilik lisans eğitimi veya girişimcilik dersi almış öğrencilerin kendi işlerini kurma ya da başkalarına iş kurmada destek olma ihtimallerinin üç kat fazla olduğunu göstermektedir” (Henricks; akt. Boone ve Kurtz, 2013, s.192).

“Konu ile ilgili olarak 2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı, ekogirişimciliğin destekleneceğine ve özendirileceğine vurgu yapmakta”(2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı, s.5) ekogirişimciliğin devlet tarafından desteklendiğine işaret etmektedir. Çevrenin öncelendiği bir girişimcilik türü olan ekogirişimcilik konusunda da bilinçlendirme amaçlı farkındalık oluşturma faaliyetleri yaygınlaştırılmalı ve devletçe desteklendiğinin altı çizilmelidir. Ayrıca, “Ekogirişimcilik yatırımları, tüketiciler de dahil olmak üzere baskı gruplarına şeffaf şekilde açıklanmalı”(Börü, 2011, s.302; akt. Cingöz, 2013, s.288); ekogirişimciye hak ettiği değer verilmelidir.

3.8.2. Kapasitenin geliştirilmesi, iletişim ve yönlendirme

“Ekonomik kalkınma için her tür girişimciye ihtiyaç vardır, bu yüzden farklı faaliyet alanlarına yoğunlaşmış girişimciler için farklı programlar geliştirmek gerekmektedir. Girişimci kitlesine göre, örneğin, kadınlar ve yaş gruplarına yönelik programlar organize edilmelidir. Girişimcilere yönelik hazırlanacak olan hükümet politikaları sınırlı alanlara yoğunlaşmamalı; örneğin sadece yüksek teknolojiye dayalı yeni şirketler oluşturulmamalıdır. Girişimcilerin sadece şirket kuruluş aşamasında değil, her aşamada ihtiyaç duyabilecekleri konularda yardım politikaları oluşturulmalıdır. Firmalar arası işbirliklerinin kurulması ve risk paylaşımını sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Araştırma kuruluşlarında çalışan araştırmacılar,

buluşlarını sanayiye aktarmaları konusunda yüreklendirilmek amacıyla patent konusunda bilgilendirilmeli ve kişisel patent alma hakkına sahip olmaları desteklenmelidir. Girişimci kapasitesinin artırılmasına ve iyileştirilmesine yönelik eğitimler organize edilmelidir. Devletten beklemek yerine Türkiye'nin eğitim sisteminin yenileştirilmesi konusunda sivil toplum kuruluşları aktif rol almalıdır. AB'nde yaygın olan İnovasyon Aracı Merkezleri (Innovation Relay Center) gibi yapılar Türkiye'de de kurulmalıdır. Girişimciye destek olacak kurumlar açısından çeşitlilik sağlanmasına çalışılmalıdır. Girişimcilere destek olan danışmanlık şirketlerinin açılması yönünde teşvikler olmalıdır. Televizyon ve/veya radyo programları ile girişimciler hakkında toplumda yerleşik olan yanlış anlaşılmaların ve değerlerin değişmesine çalışılmalıdır. Girişimcilik ödülleri verilmeye devam edilmeli ve sayıları artırılmalıdır. Üniversiteler tarafından girişimcilik çalışmaları yapılmalı ve sonuçları konferanslar ile geniş kitlelere ulaştırılmalıdır. Girişimcilerin ve girişimciliği destekleyen kuruluşların bir araya gelerek ortak hareket etmesine çalışılmalıdır”(TÜSİAD, 2002, s.191-194).

3.8.3. Politikalar

Konu ile ilgili olarak 2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planında, “ekogirişimcilik desteklenecek ve özendirilecek; yeşil etiket uygulaması hayata geçirilecek; girişimcilerin yabancı yatırımcılarla temasları arttırılacak; engellilerin girişimciliği özendirilecek; destek izleme sistemi geliştirilecektir; şeklinde yer alan maddeler (2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı, s.5) ekogirişimciliğin devlet politikaları içerisinde yer aldığına işaret etmektedir. Girişimcilik Eylem Planına göre temel makro politika dokümanı olan Onuncu Kalkınma Planı hedefleri ve girişimciliğin desteklenmesine yönelik diğer destek programları aşağıdaki gibidir (2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı, s.27):

- Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)
- Girişimcilik Konseyi
- Girişimciliği Geliştirmeye Yönelik Programlar.

Ayrıca devlet ve özel kurumlar, ekogirişimciliğin geliştirilmesi konusunda el ele vermelidir. “Türkiye’de ekogirişimciliğin geliştirilmesi için yapılması gereken çalışmalardan biri de, politika ve stratejilerde bazı değişiklikler yapmaktır. Bu

kapsamda yapılması gerekenlerden biri, Türkiye için hazırlanacak özel bir sürdürülebilir tüketim ve üretim (STÜ) stratejisi ve eylem planı geliştirmektir. Bunun ekogirişimcilik üzerinde olumlu etki oluşturacağı düşünülmektedir”(TTGV, 2012; akt. Gül, 2014, s.53).

Her tür girişimcilik faaliyetlerinde olduğu gibi ekogirişimciliğin geliştirilmesi konusunda da devlet desteği önemli ve stratejik bir destek olarak kabul edilebilir. Bu nedenle çevre ve doğayı önceleyen işletmelerin kurulması konusunda, devlet ve özel kaynaklı teşvikler, danışılacak kurumlar ve özellikle finansal destekler önem arz etmektedir.

3.8.4. Finansman sorunu

“Girişimcilikte en önemli sorunlardan biri, kurulacak işletmenin finansal desteğinin sağlanmasıdır”(Duman&Yücenurşen, 2013, s.141). Finansman kaynakları, geleneksel ve çağdaş kaynaklar olarak sınıflandırılabilir. Geleneksel Finansman Kaynakları arasında, kişisel birikimler; aile, yakın arkadaş ve çevresinden alınan borçlar; kredi kartları; satıcı kredileri ve banka kredileri vardır. Çağdaş finansman kaynakları arasında ise, melek yatırımcılar; risk sermayesi; leasing (finansal kiralama) ve factoring-fortaing sayılmaktadır”(Duman&Yücenurşen, 2013, s.144-151). Bunun yanında ülkemizde girişimciler için KOBİ'lere sağlanan teşvikler ve destekler de vardır. Kobilerin desteklenmesi kapsamında yatırım teşvik sisteminden bahsedilebilir. “Yatırımcılara Finansman Kolaylığı Sağlayan Kurum ve Kuruluşlar arasında ise Bilim Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, San-Tez destekleri, Halk Bankası, Türk Eximbank, TÜBİTAK, TÜBİTAK KOBİ Ar-ge Başlangıç Destek Programı , Destek Kapsamı, Kredi Garanti Fonu, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri gelmektedir. Ayrıca, KOSGEB destekleri kapsamında, KOBİ Proje Destek Programı, Tematik Proje Destek Programı, İş Birliği-Güç Birliği Destek Programı, AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı, Genel Destek Programı, Girişimcilik Destek Programı, Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı; AB Fonları, Avrupa Birliği Çerçeve Programları ve Horizon 2020, Avrupa Yatırım Bankası KOBİ Kredisi, Avrupa Birliği İşletmelerinin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Programı (COSME) sayılabilir. Bu programlar girişimci ve ekogirişimcileri desteklemek amacı ile hazırlanmış programlar ve kurumlardır” (Türk&Gözek, 2015, s.124-152).

4. NAZAR KÖY'ÜN EKOTURİZM ve EKOİRİŐİMÇİLİK POTANSİYELİNİN ORTAYA KONULMASINA YÖNELİK ARAŞTIRMA

Bu bölümde araştırmanın amacı, önemi, araştırmada kullanılan veri toplama yöntemleri ve Nazarköy'ün sahip olduğu değerler ortaya konulmaktadır.

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı Nazarköy'ün ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konulmasıdır. Nazarköy bölgesinde nazar boncuğu üretiminin yapılması ve her yıl gerçekleştirilen Nazar boncuğu festivali, bölgenin araştırma alanı olarak seğıilmesinde etkili olmuştur. Akademik literatürde ve özellikle YÖK tez veri tabanı kapsamında yapılan taramada Nazarköy ile ilgili bir tez çalışmasına rastlanmamıştır. Buradan hareketle gerçekleştirilen çalışmada, Nazarköy'ün doğal ve kültürel kaynaklarının tespit edilmesi, ekoturizm ve ekogirişimcilik açısından değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Böylece söz konusu yörede turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirlik; ekoturizm ve ekogirişimcilik faaliyetlerinin yapılabilirlik düzeyleri hakkında bilgi edinme imkânı sağlanmış olacaktır. Bunun yanında, yerel halkın ekoturizme ve ekogirişimciliğe bakış açıları ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu araştırmanın, gelecekte bu alanda yapılacak çalışmalara örnek olması da hedeflenmektedir.

4.2. Veri Toplama Metodu

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak, offline ve online literatür tarama, görüşme/mülakat ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Bulgular, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile yapılan görüşmelere ve gözleme dayanmaktadır. “Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde, soruları içeren bir görüşme protokolü hazırlanır. Araőtırmacı, görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını ayrıntılandırmasını isteyebilir. Belli soruların yanıtları diğer soruların yanıtları içerisinde cevaplanmış ise araőtırmacı bu soruları sormayabilir”(Türmüklü, 2010, s.543). Görüşmeler

Nazarköy'de gerçekleştirilmiş ve gözlem/fotoğraflama ile desteklenmiştir. Görüşme/mülakat soruları toplam 31 sorudan oluşmaktadır. Demografik faktörler kapsamında yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, meslek ve aylık gelir ile ilgili sorular sorulmuş; yörenin ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik olarak katılımcılara altı soru yöneltilmiştir. Soruların hazırlanmasında kısmen, Gül (2014) ve Polat (2006)'ın çalışmalarından yararlanılmıştır.

Araştırma kapsamında, özellikle yöre halkı, esnafı, muhtarı ve ileri gelenleri ile yapılan mülakatlarla elde edilen bilgiler Nazarköy'ün ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin değerlendirilmesinde yararlı olmuştur. Ayrıca, köyün coğrafik ve kültürel zenginlikleri, ekonomik ve sosyal durumunun bizzat gözlemlenmesi de Nazarköy'ün ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin değerlendirilmesinde etkili ve yararlı olmuştur.

4.3. Nazarköy Örneği

Bu çalışma, İzmir İli Kemalpaşa İlçesi sınırları içerisinde yer alan Nazarköy'ün, ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konmasına yönelik olarak yapılmıştır. Nazarköy'ün araştırma alanı olarak seçilmesinde, yörede nazar boncuğu üretiminin yapılması ve her yıl gerçekleştirilen Nazar boncuğu festivali etkili olmuştur. Araştırma kapsamında Nazarköy'e birçok kez gidilmiş, potansiyel doğal kaynaklar bizzat gözlemlenmiş; ekoturizm ve ekogirişimcilik konusunda bireylerin görüşleri alınmış; konu ile ilgili bilgisi olan bireyler ile mülakatlar yapılmıştır. Mülakat kapsamında katılımcılara, çevre duyarlılığı, ekogirişimcilik ve ekoturizm türleri konusundaki görüşlerini ortaya koymaya yönelik sorular yöneltilmiştir. Bu çerçevede, aşağıda öncelikle Nazarköy'ün coğrafik ve kültürel değerleri ortaya konulmuş; daha sonra mülakat değerlendirmeleri ve gözlemlerden elde edilen bulgular paylaşılmıştır.

4.3.1. Araştırma alanının doğal değerleri

Coğrafi Konum

İzmir ili Türkiye'nin Ege Bölgesi'nde yer alan, turizm ve ekoturizm açısından zengin bir ilidir. "Kemalpaşa, İzmir'in 29 km. doğusunda, İzmir-Ankara Karayolunun 8 km. güneyinde yer almaktadır. Doğusunda Turgutlu, kuzeyinde Manisa, batısında Bornova ve İzmir merkez, güneyinde Torbalı ve Bayındır bulunmaktadır.

Yüzölçümü 658 km² olup, rakımı 225 metredir”(www.kemalpaşa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016).

“İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı eski adı Kurudere olan Nazarköyü Kemalpaşa’ya 4-5 km uzaklıkta, Kemalpaşa-Torbali yolu üzerinde, yoldan 2 km içeride, Nif Dağı’nın yamacında engebeli bir arazide kurulmuştur. Köy yaklaşık 400 nüfusludur” (Kahraman, 1999, s.517).

Fotoğraf 4.1: İzmir Kemalpaşa İlçesi Nazarköy
(Kaynak: www.google.com.tr erişim tarihi 13.06.2016)

4.3.2. Araştırma alanının kültürel değerleri

Tarihsel Gelişim

“Kemalpaşa’nın tarihteki adı, Yunanca’da gelin anlamına gelen “Nif” den gelmektedir. İlçenin bu adı almasında yaz kış yeşillikler içinde olması, özellikle bahar aylarında kiraz ve meyve ağaçlarının çiçek açması ile bir gelin görünümünü alması etkili olmuştur”(www.kemalpaşa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016).

“İlçe Smryna (İzmir) Kenti ile İlydia (Sardes) arasında bir geçiş noktası olması sebebiyle antik çağlarda birçok yerleşime ev sahipliği yapmıştır. Özellikle Bizans ve Osmanlı dönemlerinde dikkate değer boyutta iskan görmüştür” (www.kemalpaşa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016).

“Kemalpaşa ve çevresi, Saruhan Baba Sultan Kutbeit zamanında fethedilerek Saruhanlı Beyliğine daha sonra I. Murat zamanında Osmanlı topraklarına katılmıştır. Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde İlçe hakkında, Kalesi yalçın bir kaya üzerinde olup

5 köşeli, 2 kapılı, 200 adımlık mesafede altındaki ve içindeki kubbelerden akan soğuk suları vardır. Elinizle bir iki tas su çıkarmanız mümkün değildir” demiştir. 16 Mayıs 1922 tarihinde Yunan işgaline uğrayan “Nif” şehri daha sonra 8 Eylül 1922 Savandağ Mevkiinde yapılan mücadele sonrasında Türk askerleri tarafından kurtarılmıştır. Atatürk 8 Eylül 1922 günü İlçeye gelmiş ve “Nif” olan ilçenin adı, Mustafa Kemal Atatürk’ ün ilçede konaklaması nedeniyle Cumhuriyetin ilanından sonra “**Kemalpaşa**” olarak değiştirilmiştir”(www.kultur.gov.tr erişim tarihi 15.06.2016).

“Kemalpaşa ilçesi bünyesinde pek çok köy bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de nazar boncukları ile ünlenmiş Nazarköy’dür. “Köy dere yatağında yerleşim yeri olarak kurulduğu için Kurudere Köyü ismini almış, ancak göz boncuğu imalatından dolayı 20.03.2007 günü Bakanlık onayı ile Kurudere ismi Nazarköy olarak değiştirilmiştir”(www.kemalpaşa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016).

Nazarköy’ün Mevcut Değerleri

Nazarköy, Nif Dağı’nın yakınında çok küçük bir alana kurulmuştur. Köye girer girmez yolun her iki tarafına kurulmuş, küçük, ahşap dükkânlarda çocuklardan yapılmış takı ve süs eşyaları satılmaktadır. “Heykeltraş Sibel Fayda'nın kurs verdiği köyün kadınlarıyla birlikte sokaklara ve evlerin duvarlarına yapmış oldukları cam mozaik panoları”(www.yeniasir.com.tr erişim tarihi 22.06.2016) köye ayrı bir canlılık ve güzellik vermektedir.

Fotoğraf 4.2: Duvarlardaki Mozaik Tablolar
(Haznedar Arşivi 2016)

Bölgede “ilk boncuk ocağı Abdülazim isimli kişi tarafından Kemeraltı’nda açılmıştır. Daha sonra Kadifekale ve Cumaovasına taşınmış ve üretime devam etmiştir. Abdülazim’in ailesinin yanında yetişen Bekir Usta isimli kişi bu işi Kurudere (Nazarköy) köyüne getirmiş böylece köy nazar boncuğu üretimine başlamıştır” (www.yeniasir.com.tr erişim tarihi 22.06.2016). “Nazarköy’de yaklaşık 1950 yılından beri Nazar Boncuğu Ocakları ile cam süs eşyalarının yapıldığı ve halen devam edildiği görülmektedir”(kernalpasaaahl.meb.k12.tr erişim tarihi 23.06.2016).

“Nazarköy’de bugün beş tane boncuk ocağı bulunmaktadır” (Ekici&Fedakar, 2014 , s.45).

Fotoğraf 4.3: Boncuk Ocağında Boncuk Yapımı

(Kaynak: kemalpasaaahl.meb.k12.tr erişim tarihi 23.06.2016)

Boncuk ocaklarından biri, 2012 yılında “Yaşayan İnsan Hazinesi” seçilen Mahmut Sür’e ait ‘Kıvırcık Boncuk Ocağı’dır”(Ekici&Fedakar, 2014, s.45). “Somut olmayan kültürel mirasın bir ürünü olarak nazar boncuğunun bütün aşamalarının deneyimlendiği bu ocaktaki sunum, Nazarköy tarafından benimsenmiş ve bugün Nazarköy bu geleneğin yaşadığı bir alan olarak kültür turizmindeki yerini almıştır” (Ekici&Fedakar, 2014, s.48). Yapılan mülakatta Sür, köydeki boncukçuluğun tanıtımı için çok çaba sarf ettiğini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını çok istediğini belirtmiştir.

“Önceki insanlardan kalmış insan emeklerinin, gayretlerinin, üretimlerinin günümüze taşınmışları olarak tanımlanan kültürel miras, Dünya Mirasının (DM) korunmasını amaçlayan UNESCO sözleşmesinde ilk kez 1972’de yer almıştır. Bu sözleşme Üstün Evrensel Değer (ÜED) taşıyan kültürel ve doğal mirasın tüm insanlığa ait olduğunu ve sonraki nesillere aktarılmasını öngörmüştür”(Öter&Ünal, s.3). “El sanatları UNESCO tarafından belirlenen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması (SOKÜM) kapsamında değerlendirilmiştir. Somut olmayan kültürel mirasın korunması kavramı, 2003 yılında UNESCO’nun 32. Genel Konferansında imzalanan sözleşme ile kabul edilmiştir. “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması” adını

taşıyan sözleşme Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 21 Ocak 2006 gün ve 26056 Sayılı Resmi Gazete ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir”(Arioğlu, 2006, s. 186-187; akt. Öter, 2010, s.176). Geçmişini bize aktaran el emeği göz nuru el sanatları ürünlerinin, bu sözleşme ile değeri artmıştır. Yörede yaşayan Mahmut Sür'ün “Yaşayan İnsan Hazinesi” seçilmesi ile Kemalpaşa Nazarköy'de üretilen “Nazar Boncukları”, bir bakıma el sanatları kapsamında koruma altına alınmıştır.

Fotoğraf 4.4: Boncuk Ocağı
(Haznedar Arşivi 2016)

“Köyde bulunan ocaklar her mevsim çalışmaktadır”(Kahraman, 1999, s.517). “Ocaklarda çeşitli boncuk imalatları yapılmaktadır. Bunlardan; Göz Boncuğu, Karagöz, Şekerlik, Plaka ve Zar Boncuğu en çok üretilen boncuk çeşididir. Son yıllarda Kemalpaşa Kaymakamlığı tarafından boncuğun değerlendirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla takı tasarımı kursları açılmıştır. Bayanlar arasında yapılan takı ve süs eşyaları yine bayanlar tarafından köyde satışa sunulmaktadır” (www.kemalpaşa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016). Takı ve süs eşyaları ve bunların satışı, hem ekoturizm hem de ekogirişimcilik açısından çok anlamlıdır.

Fotoğraf 4.5: Kiraz Bahçeleri
(Haznedar Arşivi 2016)

“Nazarköy’ün geçim kaynağı kiraz, tütün ve göz boncukçuluğudur”(Kahraman, 1999, s.517)

Fotoğraf 4.6: Dede Yatırı
(Haznedar Arşivi 2016)

Nazarköy’de, gelenlerin ziyaret ettiği bir Dede Yatırı bulunmaktadır.

Fotoğraf 4.7: Boncukçular Çarşısı
(Haznedar Arşivi 2016)

Fotoğraf 4.8: Dere Yatağındaki Restoran
(Haznedar Arşivi 2016)

Köydeki en gözde merkezlerden biri, boncukçular çarşısıdır. Yine hafta sonları dere yatağında bulunan restoran, köye gelen ziyaretçilerin yeme ihtiyaçlarını karşılamakta ve köye ayrı bir hareketlilik kazandırmaktadır.

“Boncuğun yanı sıra Nazarköy’de Dağcılık Kulüplerinin yoğun olarak kullandığı kanyon da bulunmaktadır. Bundan dolayı Nazarköy hafta sonları yoğun ziyaretçi akınına uğramaktadır. Mahalle halkı tarafından yetiştirilen organik ürünlerin yanı sıra Nif Dağı eteklerinden toplanmış şifalı bitkiler de Boncuk Çarşısında satılmaktadır”(www.kemalpsa.gov.tr erişim tarihi 22.06.2016).

Fotoğraf 4.9: Nazarköy Meydanı
(Haznedar Arşivi 2016)

Nazarköy Muhtarı Hasan Yıldırım ile yapılan mülakatta kış aylarında ziyaretçi sayısının arttığı, okulların tatile girdiği yaz aylarında ise ziyaretçi sayısının çok azaldığı belirtilmiştir. Kış aylarında Nazarköy'e Türkiye'nin her yerinden turlar aracılığıyla ziyaretçi akını olduğu; köye kendi imkânları ve özel arabaları ile gelenlerin genellikle Manisa, İzmir, Aydın gibi yakın illerden olduğu ifade edilmiştir. Kendi arabaları ile gelenlerin özellikle hafta sonu Nazarköy'ü ziyaret ettiği; hafta sonlarında ziyaretçi sayısının 3000-4000 civarında olduğu ve gelenlerin %80'nin orta yaşlı olduğu belirtilmiştir.

Nazarköy'de 32 tane nazar boncuğu dükkânı bulunmaktadır. Festival zamanında stant açanlar ile birlikte bu sayı 40'a ulaşmaktadır. Nazarköy'de sekiz kafeterya, üç de lokanta vardır. Kafeterya ve restoranlarda kahvaltı ve gözleme servisi verilmektedir. Köyde sadece bir bakkal bulunmaktadır; berber, kasap gibi işletmeler ise yoktur. Yöre halkı bu gibi ihtiyaçlarını Kemalpaşa'dan karşılamaktadır. Eko-girişimcilik potansiyelinin ortaya konmasına yönelik olarak yapılan mülakatta köyün çok küçük olduğu, bu sebeple var olan işletmelerin dışında başka bir işletmenin kurulmasının çok zor olduğu ifade edilmiştir. Köyün kapasitesinin bugünkünden daha fazla işletmeyi kaldıramayacağı düşüncesi dile getirilmiştir. Ancak hafta sonlarındaki ziyaretçi sayısı dikkate alındığında, aslında köyün ekoturizm

potansiyelinin geniş olduğu, buna paralel bir biçimde ekogirişimcilik potansiyelinin geniş olarak değerlendirilebileceği ifade edilebilir.

5. ARAŞTIRMANIN BULGULARI ve TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma kapsamında mülakat yapılan bireylerin sosyo-demografik özellikleri, çevreye duyarlılık, ekogirişimcilik ve ekoturizm ile ilgili görüşleri, bunların yanında gözlem ve fotoğraflamaya dayalı bulgular yer almaktadır. Ayrıca elde edilen bulgular, literatürde konu ile ilgili akademik çalışmalar kapsamında tartışılmaktadır.

Mülakatlar, Nazarköy'de yaşayan 30 kişi ile yüz yüze yapılmıştır. Mülakat kapsamında kendilerine 6 demografik, 9 çevre duyarlılığı, 6 ekogirişimcilik, 4 bilinçlendirme faaliyetleri ve 6 ekoturizm ile olmak üzere toplamda 31 soru yöneltilmiştir.

Mülakata katılanların 24'ü (%80'i) kadın, 6'sı (%20'si) erkektir. Mülakata katılanların yaş dağılımları incelendiğinde %6.7 sinin (2 kişi) 20-30 yaş; %43.3'ünün (13 kişi) 30-40 yaş; %33.3'ünün (10 kişi) 40-50 yaş; %6.7'sinin (2 kişi) 50-60 yaş; %10'unun (3 kişi) ise 60-70 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre mülakata katılanların çoğunluğunu kadınlar ve 30-40 yaş aralığındaki bireyler oluşturmaktadır.

Katılımcıların %90'ı evli, %10'u bekârdır. Yani, 27 kişi evli, 3 kişi bekârdır; %13.3'ü(4 kişi) eğitimsiz; %66.7'si(20 kişi) ilköğretim; %13.3'ü(4 kişi) lise, %6.7'si (2 kişi) üniversite mezunudur. Bu sonuçlara göre mülakata katılanların çoğunluğu evli ve ilköğretim mezunudur.

Mülakata katılan 30 kişiden 2'si öğrenci (%6.7), 5'i ev hanımı (%16.7), 20'si esnaf (%66.7) ve 3'ü (%10) diğer meslek gruplarındandır. Mülakata katılanların %43.3'ünün aylık geliri 1000 Lira'dan az, %56.7' sinin ise aylık geliri 1001-2000 Lira aralığındadır. Aylık geliri 1000 Lira ve altı cevabını veren 13 kişi, 1001-2000 Lira cevabını verenler ise 17 kişidir. Bu sonuçlara göre katılımcıların çoğunluğunu esnaflar oluşturmaktadır ve çoğunun aylık geliri, 1001-2000 Lira arasında değişmektedir.

Katılımcılara çevreye duyarlılık ile ilgili 9 soru sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda sorulan sorular aşağıdaki gibidir;

- Bir ürün alırken atığının geri dönüşümlü olmasına dikkat eder misiniz?
- Evimizdeki atıkların çok azı dahi olsa sokağa atılmadan çöp kutusuna ulaşmasına dikkat eder misiniz?
- Okul/hastane/alışveriş merkezi gibi ev dışındaki kapalı mekânlarda elinizdeki çöplerin çöp kutusuna ulaşmasına dikkat eder misiniz?
- Yazı yazdığımız kâğıtların her iki yüzünü de kullanmaya özen gösterir misiniz?
- Kendi aracınız olsa bile, hava kirliliğini en aza indirmek için genellikle toplu taşıma araçlarını kullanır mısınız?
- Ozon tabakasına zararlı maddeleri içeren tüketim mallarını (deodorant, sprej vb.) kullanmamaya dikkat eder misiniz?
- Doğal çevre sizin için önemli midir?
- Çevreye duyarlı bir insan olduğunuzu düşünüyor musunuz?
- Daha pahalı da olsa çevreye daha az zarar veren ürünleri tercih eder misiniz?

Çevreye duyarlılık konusunda sorulan sorulara katılımcıların 29'u (%96,7) olumlu cevap vermiştir. Bu sonuç, sadece esnafların değil, diğer katılımcıların da çevreye karşı çok duyarlı olduğuna, çevrenin korunması için yapılması gerekli faaliyetlere gönüllü olarak katılabileceklerine işaret etmektedir.

Katılımcılara ekogirişimcilik ile ilgili 6 soru sorulmuş ve konu ile ilgili görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda sorulan sorular aşağıdaki gibidir;

- “Bir işi yaparken çevreye verilecek zararı önemser misiniz”?
- “Çevreye zarar vermeyen işletmecilik yapmak istediğiniz bir iş mi?”
- “Yaptığınız işin çevreye verdiği zararı minimuma indirmek ister misiniz”?
- “Doğal çevreyi gözetken işletmelerin desteklenmeleri gerektiğine inanır mısınız”?

- “Ekogirişimcilik devlet ve diğer kurumlar tarafından teşvik edilmeli ve desteklenmeli midir”?
- “Nazarköy’deki işletmeler çevrenin korunmasına dikkat etmekte midir”?

Görüşme yapılan bireyler arasından 22 kişi (%73.3), ekogirişimcilik ile ilgili soruları cevaplayarak görüşlerini açıklamışlardır. Görüş beyan edenlerin tamamı (%100) ekogirişimcilik konusundaki sorulara tamamen olumlu cevap vermişler, işletmelerin çevreye karşı duyarlı olmaları gerektiğini beyan ederek, çevreci bir zihniyete sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Görüş beyan etmeyenler 8 kişi (%26.7)’dir. Bu katılımcılar, esnaf olmayıp, ekogirişimcilik konusunda bilgi sahibi olmayan bireylerdir. Mülakat yapılan kişilerin 20’si (%66.7) esnaftır. Bu sonuçlar, mülakata katılan esnaf/işletme sahiplerinin tümünün, çevreyi önceleyen bir eğilime sahip olduğu; şu an aktif olan işletmelerin ve aynı zamanda yeni kurulacak işletmelerin ekogirişimci anlayışa sahip olabilecekleri şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcılara, bilinçlendirme faaliyetleri ile ilgili 4 soru sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda sorulan sorular aşağıdaki gibidir;

- Çevrenin korunmasında devlet ve özel sektörün desteği sizce önemli midir?
- Farkındalık oluşturmak için konferanslar ve eğitimler önemli midir?
- Televizyon ve radyolarda çevre ile ilgili faaliyetlere gönüllü katılmak ister misiniz?
- Çevre ile ilgili yapılan panel, seminer ve konferanslara katılır mısınız?

Bilinçlendirme faaliyetleri ile ilgili katılımcıların 30’u (%100), bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması gerektiği yönünde görüş bildirmişler, bu tür faaliyetlerin önemine ve gerekliliğine dikkat çekmişlerdir. Çevre ile ilgili bilinçlendirme faaliyetleri konusunda katılımcıların duyarlılık göstermesi, yöre halkının, yörede gerçekleştirilecek eğitim, bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri ile teşvik taleplerinin var olduğunu göstermesi açısından anlamlıdır.

Katılımcılara, ekoturizm ve Nazarköy’ün ekoturizm potansiyeline yönelik 6 soru sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda sorulan sorular aşağıdaki gibidir;

- Ekoturizm hakkında bilginiz var mı?
- Nazarköy’de ekogirişimcilik sayılabilecek işletme var mıdır?

- Sizce Nazarköy’de aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangilerinin yapılma olanağı vardır? 5 tanesini seçiniz.
- Nazarköy aşağıdakilerden hangisi ile anılmaktadır ?
- Nazarköy’ün başlıca geçim kaynağı nedir?
- Nazarköy’de ekoturizmin gelişimine katkıda bulunmak için aşağıdaki faaliyetlerden hangisi yapılabilir?

Bu sorulara katılımcıların verdikleri cevaplar, Tablo 5.1’de gösterildiği gibidir.

Tablo 5.1: Katılımcıların Nazarköy’ün Ekoturizm Potansiyeli ile İlgili Görüşleri

SORULAR	FREKANS	YÜZDE	KÜMÜLATİF YÜZDE	
Doğa Fotoğrafçılığı	25	83,3	83,3	Var
	5	16,7	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Kuş Gözlemciliği				Var
	30	100,0	100,0	Yok
				Toplam
Bitki Gözlemciliği	2	6,7	6,7	Var
	28	93,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Yaban Hayatı Gözlemciliği	1	3,3	3,3	Var
	29	96,7	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Festival Turizmi	29	96,7	96,7	Var
	1	3,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Gelenek Görenek turizmi	2	6,7	6,7	Var
	28	93,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Kültür Yürüyüşleri				Var
	30	100,0	100,0	Yok
				Toplam
Tarım Çiftlik Turizmi	7	23,3	23,3	Var
	23	76,7	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Tarihsel Alan Turizmi	1	3,3	3,3	Var
	29	96,7	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Dağ/Kaya Tırmanışı	28	93,3	93,3	Var
	2	6,7	100,0	Yok

Tablo 5.1 (devam)

	30	100,0		Toplam
Doğa Keşfi	24	80,0	80,0	Var
	6	20,0	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Atlı Doğa Yürüyüşü	28	93,3	93,3	Var
	2	6,7	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Bisiklet Turizmi	23	76,7	76,7	Var
	7	23,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Kamp/Karavan Turizmi	18	60,0	60,0	Var
	12	40,0	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Yöresel Lezzetler Turizmi/Gastronomi	2	6,7	6,7	Var
	28	93,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
İzcilik	12	40,0	40,0	Var
	18	60,0	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam
Yöresel El Sanatları Turizmi	26	86,7	86,7	Var
	4	13,3	100,0	Yok
	30	100,0		Toplam

Tablodan da görüleceği gibi, katılımcıların tercihlerine göre, festival turizmi % 96.7; dağ/kaya tırmanışı % 93.3; atlı doğa yürüyüşü % 93.3; yöresel el sanatları % 86.7; doğa fotoğrafçılığı % 83.3; doğa keşfi % 80; bisiklet turizmi % 76.7; kamp/karavan turizmi % 60; izcilik %40'lık oranlara sahiptir.

Nazarköy sınırları içinde kalan Kurudere Kanyonu'nun doğa yürüyüşçüleri tarafından çok ilgi görmekte olduğu, her hafta sonu Nazarköy'den başlayarak Kanyon boyunca 10 km'lik bir yol yürüyüşü gerçekleştirilmekte olduğu bilgisi edinilmiştir. Bu yürüyüşlerde doğa fotoğrafçılığı ve doğa keşiflerinin de yapılma ihtimali vardır. "Batur ve arkadaşlarının 2013 yılında yapmış olduğu İzmir Ekoturizm Rehberi adlı çalışmada (Batur ve ark., 2013, s.141) da, kanyon boyunca ve Nif Dağı'nda botanik turizmi, foto safari, fauna gözlemciliği, kuş gözlemciliği, atlı doğa yürüyüşü ve izcilik ekoturizm faaliyetlerinin yapılabileceği" belirtilmektedir. Düz alanların var olduğu bölgede, kamp, karavan turizmi için uygun alanların bulunduğu gözlemlenmiştir. Bunların yanında Nazarköy, atlı doğa

yürüyüşü ve bisiklet turizmi için uygun araziye de sahiptir. Bu etkinlikler için rotalar belirlenip tabelalar yardımı ile bu güzergâhlar kesinleştirilebilir.

Nazarköy’de her yıl Mayıs ayında yapılan Nazar boncuğu Festivali el sanatları kapsamında üretilen ürünlerin satılmasına aracılık etmekte ve yöre halkının gelir elde etmesine yardımcı olmaktadır. “Hediyelik eşya alışverişi turistlerin başlıca harcama alanlarından biridir ve bu harcamalarda kültürel bağlamı olan el sanatları turizm kapsamında başlı başına bir çekicilik olarak önem taşımaktadır”(Öter, 2010, s.175). “Kültürel varlıklar, ekonomiye girdi sağlayan bir faktör olarak değerlendirilebilir ve ekonomik anlamda önemli sayılabilecek getirilere aracılık edebilir. İşsizliği önlemede istihdam yaratması, yöreye gelen turist sayısını arttırması, gelenlerin bıraktıkları ve yöre halkının kazancına olan katkı ve bunlar aracılığıyla toplumsal refahta gelişme sağlanması bu getirilere örnek olarak verilebilir”(Öter, 2009, s.11). Bu sebeple çalışmanın konusunu oluşturan Nazarköy’ün İzmir’e yakınlık avantajına sahip olduğu ve bu güzel ve değerli kültürel mirası elinde bulundurduğu düşünüldüğünde aslında ekoturizm kapsamında Türkiye, Ege Bölgesi ve İzmir ekseninde önemli bir potansiyel olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

Festivaller ve şenlikler yörenin tanıtımı için önemli rol oynayan etkinliklerdir. Her sene Mayıs ayında yapılması gelenekselleşmiş olan Nazar Boncuğu Festivali’nde köye gelen ziyaretçilerin ocaklarda boncuk yapımını seyretmelerine olanak tanınmaktadır. Bu festival, yöre halkı için bir şans ve fırsat olarak değerlendirilebilir. Bölgenin sahip olduğu ekoturizm potansiyelleri, ziyaretçi ve turistlere anlatılarak yeni ekoturizm alanları oluşturulabilir ve bu alanlar ile ilgili planlı çalışmalar yapılabilir. Var olan aktivitelere ilave olarak kampçılık, izcilik ve kuş gözlem etkinlikleri düzenlenebilir. Trekking, fauna (yaban hayatı) gözlemciliği fotosafari gibi etkinlikler için günübirlik ya da konaklamaya dayalı birkaç günlük turlar düzenlenebilir. İzmir’de birçok “Kültür Turları” yapan turizm acenteleri bulunmaktadır. Bu acentelerin, nazar boncuğu yapımını ve Nazarköy’ü tanıttıkları günübirlik turlar düzenleyebilecekleri düşünülmektedir.

Ekoturizm etkinliklerinin her biri, başlı başına bir yatırım ve girişimi gerektirmektedir. Konu bu yönü ile düşünüldüğünde ilk akla gelen girişimcilik/işletmecilik faaliyetleridir. Çevrenin öncelendiği bir turizm alanı, çevreye duyarlı girişimciliğe yani ekogirişimciliğe hareket kazandırabilir. Nazarköy yöresi, 2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi Eylem Planı kapsamında

geliştirilmesi, desteklenmesi ve özendirilmesi hedeflenen girişimcilik ve ekogirişimciliğe ev sahipliği yapabilir.

Çalışma kapsamında dikkat çeken bir konu, Nazarköy'ün konaklama ihtiyacıdır. Nazarköy'ün şu an için en büyük sorunu, gelen turistlerin konaklama ihtiyacını karşılayabilecek tesislere sahip olmamasıdır. Köyde yöre halkının barınabileceği kadar ev vardır. Bu sorunu çözmek için ev pansiyonculuğu yapılabilir veya küçük konaklama tesisleri açılabilir. Bunun için yerel halk teşvik edilmeli ve gerektiğinde destek kredisi verilmelidir. Ancak mimariye izin verilirken eski evlerin restorasyonu şeklinde ya da eski yapıların daha kullanışlı hale gelmesi için yeniden yapılanması şeklinde olmasına dikkat edilmelidir. Bu yapılar doğaya uygun, yerel dokuyu bozmayacak şekilde dizayn edilmelidir.

Ayrıca araştırma konusu ile yakından ilgisi olduğu düşünülen ve son yıllarda çok dikkat çeken bir proje, “Bir Usta Bin Usta” sosyal sorumluluk projesidir. Bu proje, Türkiye genelinde yok olmaya ve unutulmaya yüz tutan meslekleri devam ettirmek, bu mesleklerin yeniden hatırlanmasını ve meslek ustalarının deneyimlerinin geleceğe taşınmasını sağlamak amacıyla Anadolu Sigorta tarafından geliştirilmiştir. 2010 yılında başlatılan ve her yıl 5 farklı ilde ve meslekteki ustaların, toplam 100 gence birikimlerini aktarmasının hedeflendiği projede 10 yılın sonunda 50 meslekte toplam 1000 ustanın yetiştirilmesi amaçlanmaktadır” (<http://www.birustabinusta.com.tr> erişim tarihi 05.08.2016). “Bu kapsamda, 2012 yılında Muğla’da Cam Üfleme Kursu, 2016 yılında ise İstanbul’da Sıcak Cam Yapımı Kursu” (<http://www.birustabinusta.com.tr> erişim tarihi 05.08.2016) gibi altı yılda birçok yöreye özgü unutulmaya yüz tutmuş değerli el sanatları kursu açılmış ve başarı ile tamamlanmıştır. Altı yılda 30 mesleki eğitim düzenleyen Anadolu Sigorta’nın 2016’da açtığı diğer kurslar; Adana’da “Ahşap Oyma”, Trabzon’da “Kemençe Yapımı”, Konya’da “Keçecilik” ve İstanbul’da “Sıcak Cam Yapımı”dır (<http://www.birustabinusta.com.tr> erişim tarihi 05.08.2016). Bu Proje kapsamında, Nazar Boncuğu yapımı kursu da açılarak mesleğin unutulması engellenebilir. Hatta Türkiye ve Dünya çapında Nazar Boncuğu üretimine ilgi ve duyarlılık arttırılabilir.

Gerçekleştirilen gözleme göre, yöre halkı oldukça misafirperver, sıcakkanlı, samimi ve iyi niyetli görünmektedir. Köyde nazar boncuğu yapımı dışında iş imkânlarının olmaması gençlerin ve çocukların eğitim amacıyla, yetişkinlerin iş amacıyla bölge dışına çıkmasına sebep olmuştur. Eğitimli gençlerin ve iş arayanların özellikle

Kemalpaşa'ya ve diğer bölgelerdeki çeşitli sanayi kuruluşlarına yönelmesi, köyde genç nüfusun azalmasına ve nüfusun çoğunluğunun orta yaş ve üstü kalmasına neden olmuştur. Köy genç nüfusunun yöreye kazandırılması için ekoturizm ve ekogirişimcilik konusunda bilinçlendirme ve farkındalık kazandırma faaliyetlerinin yerel yönetim, devlet, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör tarafından desteklenmesi ve yoğunlaştırılması gerekmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Turizm, dinlenmek ve boş vakit geçirmek için yapılan seyahatler olarak ele alınmaktadır. Turizmin yoğun olarak yaşandığı bölgelerde, yeni iş alanları oluşmakta, yerel halkın gelir kaynakları farklılaşmakta, gelir düzeyleri artmaktadır. Böylece turizm aktiviteleri aracılığıyla bölge ve bölge halkına ekonomik, kültürel, toplumsal ve çevresel faydalar sağlanmaktadır. Çevrenin öncelendiği bir turizm çeşidi olarak nitelenen ve “bilinçli turistler tarafından gerçekleştirilen, doğaya ve yerel halka saygılı turizm” (Zorlu, 2014, s.21) olarak tanımlanan ekoturizm ise yöresel el sanatlarının, gelenek ve göreneklerin, kültürel değerlerin unutulmasına engel olmakta, hatta konu ile ilgili duyarlılığı arttırmakta ve yeni ilgi alanlarının gelişmesine sebep olmaktadır. Yerel kültürün, ziyaretçilere aktarılmasına aracı olan ekoturizm, yöre halkının yaşadıkları yere olan bağlılığını arttırıp, iç göçe de engel olmaktadır. Ekoturizmin, ekonomik canlılık, yerel refah, istihdamda kalite, sosyal eşitlik, ziyaretçilere ürün sunumu, yerel kontrol, toplum refahı, fiziksel bütünlük, biyolojik çeşitlilik, kaynak verimliliği, kültürel zenginlik, çevresel saflık gibi amaçlara hizmet edebileceği öngörülmektedir.

Ekoturizmin son yıllarda çok önem kazanması, ulusal ve uluslararası sermayenin kırsal kesime daha fazla aktarılmasına neden olmaktadır. Her bir ekoturizm aktivitesi, bir yatırım ve girişim gerektirmektedir. Ekoturizm duyarlılığı, girişimcilikte de çevreyi önceleyen girişimciliğe, yani ekogirişimciliğe zemin hazırlamaktadır. Ekogirişimcilik, işletmecilik faaliyetlerinin çevreyi dikkate alarak gerçekleştirilmesi olarak ele alınmaktadır. Yani ekogirişimcilikte temel hedef, kâr elde etmekten ziyade, çevreye zarar vermemek, doğal kaynakları kollayıp gözetmek, doğanın sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Bu çalışmada amaç, İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı Nazarköy’ün, ekoturizm ve ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konulmasıdır. Bu çalışma ile doğal ve kültürel açıdan zengin kaynaklara sahip olan Nazarköy, ekoturizm ve ekogirişimcilik açısından değerlendirilmekte; yerel halkın, çevreye duyarlılık, ekogirişimcilik ve

ekoturizm konularındaki görüşleri ortaya konulmakta ve konu ile ilgili öneriler sunulmaktadır.

Eski adı Kurudere olan Nazarköy, İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı, Kemalpaşa'ya 4-5 km uzaklıkta, yaklaşık 400 nüfuslu bir köydür. Kemalpaşa-Torbalı yolu üzerinde, yoldan 2 km içeride, Nif Dağı'nın eteklerindedir.

Araştırma amacının gerçekleştirilebilmesi kapsamında, literatür tarama, gözlem, fotoğraflama ve mülakat yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmaya yönelik olarak yörede yaşayan 30 kişi ile yüz yüze mülakat yapılmış ve çeşitli bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında uygulanan mülakat sonuçlarına göre, katılımcıların %80'i kadın; %76,7'si 30-50 yaş arası; %66,7'si ilköğretim mezunu, %90'ı evli; %66,7'si esnaf ve %56,7'si 1000-2000 Lira arası gelir elde etmektedir.

Çevreye duyarlılık konusunda sorulan sorulara katılımcıların %96,7'si (29 kişi) açık ve net bir biçimde olumlu cevap vermiş, çevreye duyarlılıklarını beyan etmişlerdir. Bu sonuç, katılımcıların çevreye duyarlı olduklarını göstermesi açısından anlamlıdır. Mülakata katılanların %73,3'ü (22 kişi), ekogirişimcilik ile ilgili soruları cevaplamıştır; cevaplayanların tamamı, işletmelerin çevreye karşı duyarlı olmaları gerektiğini beyan ederek, çevreci bir zihniyete sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Soruyu cevaplamayan %26,7 (8 kişi), esnaf olmayan katılımcılardır. Mülakat yapılan katılımcıların 20'si (%66,7) esnaftır. Bu sonuçlar, mülakata katılan işletme sahiplerinin tümünün, çevreyi önceleyen bir eğilime sahip olduğu; şu an aktif olan işletmelerin ve aynı zamanda yeni kurulacak işletmelerin ekogirişimci anlayışa sahip olabilecekleri şeklinde yorumlanabilir.

Çevreyle ilgili bilinçlendirme faaliyetlerine yönelik olarak sorulan sorulara katılımcıların tamamı %100'ü(30 kişi) cevap vererek, bu tür faaliyetlerin yapılması gerektiğini ifade etmişler; “doğal çevrenin kendileri için çok önemli olduğuna” dikkat çekmişlerdir. Çevre ile ilgili bilinçlendirme faaliyetleri konusunda katılımcıların duyarlılık göstermesi, yöre halkının, yörede gerçekleştirilecek eğitim, bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri ile teşvik taleplerinin var olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Nazarköy'ün ekoturizm potansiyeline yönelik sorulara verilen cevaplara göre ekoturizm etkinliklerinden festival turizmi % 96,7; dağ/kaya tırmanışı % 93,3; atlı doğa yürüyüşü % 93,3; yöresel el sanatları % 86,7; doğa fotoğrafçılığı % 83,3; doğa

keşfi % 80; bisiklet turizmi % 76.7; kamp/karavan turizmi % 60; izcilik %40'lık oranlara sahiptir.

Nazarköy sınırları içinde kalan Kurudere Kanyonu'nun doğa yürüyüşçüleri tarafından çok ilgi gördüğü yönünde bilgi edinilmiştir. Bu noktada, yürüyüş güzergâhlarında doğa fotoğrafçılığı ve doğa keşiflerinin de yapılabileceği söylenebilir. Düz alanların var olduğu bölgede, kamp ve karavan turizmi için uygun alanların var olduğu bizzat gözlemlenmiştir. Ayrıca Nazarköy, atlı doğa yürüyüşü ve bisiklet turizmi için uygun araziye de sahiptir. Bu etkinlikler için rotalar belirlenip tabelalar yardımı ile bu güzergâhlar kesinleştirilebilir. Daha önce Batur ve arkadaşları tarafından yapılmış bir araştırmada (Batur ve ark., 2013, s.141) Nazarköy'de, "bitki gözlemciliği, yaban hayatı gözlemciliği, kuş gözlemciliği" aktivitelerinin yapılabileceği ifade edilmektedir. Var olan aktivitelere ilave olarak kampçılık, izcilik ve kuş gözlem etkinlikleri düzenlenebilir. Trekking, fauna (yaban hayatı) gözlemciliği fotosafari gibi etkinlikler için günübirlik ya da konaklamaya dayalı birkaç günlük turlar düzenlenebilir.

Nazarköy Muhtarı Hasan Yıldırım ile yapılan mülakatta kış aylarında ziyaretçi sayısının arttığı, okulların tatile girdiği yaz aylarında ise ziyaretçi sayısının çok azaldığı belirtilmiştir. Kış aylarında Nazarköy'e Türkiye'nin her yerinden turlar aracılığıyla ziyaretçi akını olduğu; köye kendi imkânları ve özel arabaları ile gelenlerin genellikle Manisa, İzmir, Aydın gibi yakın illerden olduğu ifade edilmiştir. Kendi arabaları ile gelenlerin özellikle hafta sonu Nazarköy'ü ziyaret ettiği; hafta sonlarında ziyaretçi sayısının 3000-4000 civarında olduğu ve gelenlerin %80'nin orta yaşlı olduğu belirtilmiştir. İzmir'de "Kültür Turları" yapan acenteler bulunmaktadır. Bu acentelerin, nazar boncuğu yapımını ve Nazarköy'ü tanıttak günübirlik turları, alternatifleri arasına alabilecekleri düşünülmektedir. Böylece turlar aracılığıyla ziyaretçi sayısı daha da artmış olacak; alternatif ekoturizm alanlarının keşfi ve bu alanlara talep oluşturma imkânı doğmuş olacaktır.

Nazarköy'de her yıl Mayıs ayında yapılan "Nazar Boncuğu Festivali" el sanatları kapsamında üretilen ürünlerin satılmasına aracılık etmekte ve yöre halkının gelir elde etmesine yardımcı olmaktadır Nazarköy'de 32 tane nazar boncuğu dükkânının bulunduğu; festival zamanında stant açanlar ile birlikte bu sayının 40'a ulaştığı ifade edilmektedir. Köyde sekiz kafeterya, üç lokanta ve sadece bir bakkal bulunmaktadır; berber, kasap gibi işletmeler ise yoktur. Ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya

konmasına yönelik olarak yapılan mülakatta köyün çok küçük olduğu; köyün kapasitesinin bugünkünden daha fazla işletmeyi kaldıramayacağı düşüncesi dile getirilmiştir. Ancak hafta sonlarındaki ziyaretçi sayısı dikkate alındığında, köyün ekoturizm kaynaklarının geniş olduğu; buna dayanarak ekogirişimcilik potansiyeline sahip bir yöre olarak değerlendirilebileceği ifade edilebilir.

Hediyelik eşya alışverişinin turistlerin başlıca harcama alanlarından biri olduğu (Öter, 2010, s.175) ve “kültürel varlıkların, ekonomiye girdi sağlayan bir faktör olarak değerlendirilebileceği”(Öter, 2009, s.11) düşünüldüğünde her yıl gerçekleştirilen festivalin, yöre halkı için bir fırsat olduğu ve bu fırsatın değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir. Bölgenin sahip olduğu ekoturizm kaynakları, ziyaretçi ve turistlere anlatılarak yeni ekoturizm alanları oluşturulabilir ve bu alanlar ile ilgili planlı çalışmalar yapılabilir. Üstelik Nazarköy’ün İzmir’e yakınlık ve değerli bir kültürel mirası elinde bulundurma avantajına sahip olduğu da dikkate alındığında, Türkiye, Ege Bölgesi ve İzmir ekseninde Nazarköy’ün, önemli bir ekoturizm ve ekogirişimcilik merkezi olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

Nazarköy’ün şu an için gözlemlenen en büyük sorunu, gelen turistlerin konaklama ihtiyacını karşılayabilecek tesislere sahip olmamasıdır. Köyde yöre halkının barınabileceği kadar ev vardır. Bu sorunu çözmek için ev pansiyonculuğu yapılabilir veya küçük konaklama tesisleri açılabilir. Bunun için yerel halk teşvik edilmeli ve gerektiğinde de destek kredisi verilmelidir. Yapılacak destek ve teşviklerle bölge, bir kalkınma hamlesi yaşayabilecek potansiyelindedir. Böylece bölge nüfusunun ve yöre halkının ekonomik gücünün artmasına zemin hazırlanmış olacaktır.

Ekoturizm etkinliklerinin her biri, başlı başına bir yatırım ve girişimi gerektirmektedir. Konu bu yönü ile düşünüldüğünde ilk akla gelen girişimcilik/işletmecilik faaliyetleridir. Çevrenin öncelendiği bir turizm alanı, çevreye duyarlı girişimciliği yani ekogirişimciliği harekete geçirebilir. Nazarköy yöresi, 2015-2018 Türkiye Girişimcilik Stratejisi Eylem Planı kapsamında geliştirilmesi, desteklenmesi ve özendirilmesi hedeflenen girişimcilik ve ekogirişimciliğe ev sahipliği yapabilir.

Ayrıca araştırma konusu ile yakından ilgisi olduğu düşünülen ve son yıllarda çok dikkat çeken bir proje, “Bir Usta Bin Usta” sosyal sorumluluk projesidir. Anadolu

Sigorta'nın 2010 yılında başlattığı bu proje, Türkiye genelinde unutulmaya başlamış meslekleri geri kazanmak için başlatılmış bir projedir. Nazar Boncuğu yapımı da bu proje kapsamında değerlendirilebilir ve mesleğin unutulması engellenebilir. Nazarköy'de üretilen "Nazar Boncukları", yörede yaşayan ve boncuk üretiminin köye getirilmesinde ve geliştirilmesinde emeği geçen Mahmut Sür'ün, 2012 yılında "Yaşayan İnsan Hazinesi" seçilmesi ile bir bakıma koruma altına alınmıştır. Dolayısıyla yeni tanıtımlarla Türkiye ve Dünya çapında Nazar Boncuğu üretimine ilgi ve duyarlılık arttırılabilir.

Nazarköy, farklı ekoturizm kaynakları açısından eşsiz güzelliklere sahip ve ekogirişimcilik bakımından da potansiyeli olan bir bölge olarak değerlendirilebilir. Yöre halkı oldukça misafirperver, sıcakkanlı, samimi ve iyi niyetli görünmektedir. Köyde nazar boncuğu yapımı dışında iş imkânlarının olmaması gençlerin ve yetişkinlerin iş amacıyla bölge dışına çıkmasına sebep olmuştur. Bu da, köyde genç nüfusun azalmasına ve nüfusun çoğunluğunun orta yaş ve üstü kalmasına neden olmuştur. Köy genç nüfusunun yöreye kazandırılması ve köyde istihdam alanları oluşturulabilmesi için ekoturizm ve ekogirişimcilik konusunda bilinçlendirme ve farkındalık kazandırma faaliyetlerinin yerel yönetim, devlet, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör tarafından desteklenmesi ve yoğunlaştırılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Ağca,V., Yörük, D.,Bağımsız (2006). Girişimcilik ve İç Girişimcilik Arasındaki Farklar: Kavramsal Bir Çerçeve. Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi (Cilt.VIII, S.2), S.155-173

Akpınar, E., Bulut,Y., (2010). Ülkemizde Alternatif Turizmin Bir Dalı Olan Ekoturizm Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı Ve Uygulama Alanları. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi C.4, S.1575-1594

Aksu, C., Aktuğ, E., (2011). Güney Ege Bölgesi Termal turizm Araştırması. Güney Ege Kalkınma Ajansı

Altan, Ş., (2006) Türkiye’de Ekoturizm Uygulamaları ve Ekonomiye Katkıları. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilimdalı, Yüksek Lisans Tezi, Niğde

Açık Öğretim Üniversitesi Yayını (2013). no:3002 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1955 Girişimcilik. 1.Baskı, Eskişehir

Aracıoğlu, B., Tatlıdil, R., (2009). Tüketicilerin Satınalma Davranışında Çevre Bilincinin Etkileri. Ege Akademik Bakış, 9 (2), 435-461

Arıkan, S., (2004). Girişimcilik: Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular

Arpacı, Ö., Zengin, B., Batman, O., (2012). Karamanın Mağara Turizmi Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (23): S.59-64,

Aslan, F., Çınar, R., (2015). Yeşil Pazarlama Faaliyetleri Çerçevesinde Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Çevreye Dayalı Ürünleri Kullanma Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. KAÜ İİBF Dergisi, 6(9), S.169-184

Aslanertik, E., Özgen, I., Otel İşletmelerinde Çevresel Muhasebe. İşletme Fakültesi Dergisi, C.8, S.2, S.163-179

Aydın, E., Bedük, F., (2010). İşletmelerde Çevre Yönetimi Ve Karaman İli İçin Bir Örnek Uygulama. SÜ İktisadi ve İdari Bilimler Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, S:404-413

Aydın, E., Çakar, U., (2013). Girişimcilik ve Ekolojinin Bütünleşmesi: Ekogirişimcilik Finans Politik & Ekonomik Yorumlar. cilt:50, sayı:581, s:53-61

Aydın, İ., Z., (2010). Ekoturizmin Türkiye Orman Köyleri Kalkınmaları Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçümü (Artvin- Camili Byosfer Rezerv Alanı Örneği). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı ,Yüksek Lisans Tezi, Trabzon

Aykan, E., (2012).Girişimciliğin Değişen Yüzü: Ekogirişimcilik. Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.17, S.3, s.195-212

- Azzone, G., Noci, G** (1998), Seeing ecology and “green” innovations as a source of change, *Journal of Organizational Change Management*, Vol. 11 Iss 2 pp. 94 – 111
- Balci, İ., F.**, Girişimciliğe Ekolojik Yaklaşım: Eko-Girişimcilik Teorik Çerçeve. Nevşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (2011) 187-206
- Bakan, İ.**, (2015) Girişimcilik Ve Girişimcilikte Seçme Konular: Girişimcilik, Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ve İş Etiği
- Barringer, B. R.; Ireland, D.R.** (2012). *Entrepreneurship*, Pearson.
- Baysal, A.,C. ve Tekarslan, E.**, (1996). *Davranış Bilimleri*, İstanbul
- Berkem, M.**, (2001). Dalış Sporu Eğitim Süreci İçindeki Öğrencilerle Öğretmenlerin Ruhsal Farklılıkları. *Klinik Psikiyatri*, 4:38-41
- Batman, P., Z., Demirel, Ö.**, (2015) Altındere Vadisi Meryemana Deresi Güzergahında Doğa Temelli Turizm Etkinliği: Yamaç Paraşütü. İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi, Cilt/Vol. 5, Sayı/No. 11: 13-26
- Batur, M., ve ark.**, (2013). İzmir Ekoturizm Potansiyeli, Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
- Boone, L. E. ve Kurtz, D.,L.**, (2013). Çağdaş İşletme, Çev.Azmi Yalçın, 14. Basımdan çeviri, Nobel.
- Börü, D.**, (2011). Sürdürülebilir Girişimcilik, Kalder Önce Kalite y.20, s.156
- Bryant, T., Bryant, J.**, (1998). Wetlands and entrepreneurs: mapping the fuzzy zone between ecosystem preservation and entrepreneurial opportunity *Journal of Organizational Change Management*, Vol. 11 No. 2, pp. 112-134, MCB University Press, 0953-4814
- Büyükkelik, A. ve arkadaşları**, (2010). Çevresel Duyarlılık Ve Yenilikçilik Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Dergisi , C.15, S.3, s.373-393.
- Cingöz, A.**, (2013) “Girişimcilik: Ekogirişimcilik” Beta Yayınları, 2. Baskı
- Çetinkaya, G.**, (2014). Bir Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporu Ve Antalya-Geyikbayırı'nın Potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*, cilt.19, sayı.31, s.83-100
- Demir, S.**, (2011). İğneada'nın Ekoturizm Potansiyelinin Saptanması. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü ,Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Doğan, S., Yıldız, Z.**, (2007). Bölgesel Kalkınma, Turizmin İlişkisi ve Göller Bölgesi kalkınmasında Alternatif Turizm Potansiyelinin Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007/2 Sayı:6
- Duman, H., Yücenurşen, M.**, (2013), Girişimcilik: Girişimciliğin Finansmanı Beta Basım A.Ş
- Duran, E.**, (2009). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Toplumsal ve Kültürel Kimliğin Korunması: Gökçeada Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Turizm İşletmeciliği Programı ,Doktora Tezi, İzmir

- Durgun, A.,** (2007). Isparta Turizminin Swot Analizi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Y.3, S.5, S.93-109
- Dollinger,M.,J.,** (1999), Entrepreneurship, Prentice Hall, .
- Dowling, R., K., Fennell, D., A.,** (2003). The Context of Ecotourism Policy And Planning, p.1-20
- Efeoğlu, İ., E.,** (2014) Çevreci Açından Girişim; Ekogirişimcilik. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 23, Sayı 1, Sayfa 103-118
- Ekim, T.,** (2002). Türkiye Avrupa'nın En Zengini, TÜRSAB, Ar-Ge Departmanı
- Ekici, M., Fedakar, P.,** (2014). Gelenek, Aktarma, Dönüşüm Ve Kültür Endüstrisi Bağlamında Nazar ve Nazar Boncuğu. Milli Folklor, Y.26, s.101
- Erbaşlar, G.,** (2012) Yeşil Pazarlama. Mesleki Bilimler Dergisi, Cilt. 1 Sayı. 2,
- Erdoğan, İ.,** (1983) İşletmelerde Davranış. İstanbul Üniversitesi Yayınları ,No:3077
- Erdoğan,N.** (2003). Çevre ve Ekoturizm Erk Yayıncılık
- Erdoğan, N., Erdoğan, İ.,** (2005). Ekoturizm Betimlemeleriyle İletilenlerin Doğası. Gazi Üniversitesi İletişim Dergisi, 20(1), s. 55-82
- Erkan, Ç., Tutar, F., Tutar, E., Eren, M., V.,** (2013). Yeşil Ekonomi ve Turizm. Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi Cilt 5, Sayı 1
- Erkman, T., Şahinoğlu, F.** (2012). Kurumsal Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine İlişkin Çalışan Algıları İle Örgütsel Bağlılık İlişkisinin Hizmet Sektöründe Bir İşletmede İncelenmesi. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 33(2), 267-294.
- Erkut, Ç., F.,** (2005). Ekoturizm Kaynağı Olarak Akçay Vadisinde ve Mardan Dağı'nın Değerlendirilmesi. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Eroğlu, F.,**(2013). Davranış Bilimleri Beta Yayıncılık.
- Garda, B.,** (2010). Macera Turizmi Pazarlaması: Antalya Yöresine Gelen Turistlerin Macera Turizmine Yönelik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Üretimi Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı, Doktora Tezi, Konya
- Gül, K., Erdem, B., Gül, M.,** (2013). Yerel Festivallerin Etkinliğine Bağlı Ziyaretçi Kazanımları: Sındırgı Yağcıbedir festivali Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. C.8, S.2, S.213-239
- Gül, M.,** (2014). Ekogirişimcilik: Gaziantep Üniversitesi'nde Bir Uygulama. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep.
- Gülbahar, O.,** (2009). 1990'lardan Günümüze Türkiye'de Kitle Turizmi'nin Gelişimi ve Alternatif Yönelimler. Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.14, S.1, S.151-177
- Hill, C., W., L.,** (2011). Global Business Today, Seventh Edition, Mcgraw-Hill Irwin.
- Isaak, R.,**(2002). The Making of the Ecopreneur

- Kahraman, O.,** (1999). Kemalpaşa Kültür ve çevre Sempozyumu: Kemalpaşa'da (İzmir) Göz Boncukçuluğu.
- Karaman, A., Gül, M.,** (2015). Kırsal Turizmin Sosyo-Kültürel-Ekonomik Etkileri Çerçevesinde Konya İli Hadim İlçesi İçin Öneriler, Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi Sayı:10, p.1-23
- Kasim, A.,** (2008). The Feasibility of Environmental Entrepreneurship among Small and Medium Enterprises. In International Conference on Entrepreneurship (ICE).
- Kaypak, Ş.,** (2012). Ekolojik Turizm ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (22), s. 11-29
- Kervankıran, İ.,** (2011). Afyonkarahisar İlinin Başlıca, Doğal, Tarihi ve Kültürel Kaynaklarının Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Afyon
- Kinay, H., F.,** (2006). Girişimcilik, Kalkınma ve Rekabet İlişkisi Kütahya'da Kobilerin Girişimcilik Profili. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- Kiper, T.,** (2006). Safranbolu Yörükköyü Peyzaj Potansiyelinin Kırsal Turizm Açısından Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara
- Kocapınar, A.,** (2009). Sürdürülebilir Turizm ve Çevresel Kuznets Eğrisinin Türkiye Turizmi İçin Geçerliliği. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Politikası Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Korkmaz, M.,** (2001). Orman Kaynaklarında Doğa Turizmi Etkinliklerinin Ekonomik Çözümlenmeleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi, Seri:A, Sayı:2, Sayfa:111-134
- Kuduz, N.,** (2011). Yeşil Pazarlama Faaliyetlerinin Tüketicilerin Satın Alma Davranışlarına Etkilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Üretim Yönetimi Ve Pazarlama Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Kuşat, N.,** (2013). Yeşil Sürdürülebilirlik İçin Yeşil Ekonomi: Avantaj ve Dezavantajları: Türkiye İncelemesi. Yaşar Üniversitesi Dergisi, 29(8), S. 4896 – 4916
- Kuter, N., Ünal,E., H.,** (2009). Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 9 (2): 146-156
- Linnanen, L.,** (2002). An Insider's Experiences with Environmental Entrepreneurship. Helsinki University of Technology, Finland 71-80
- Mansuroğlu, S.,** (2006). Turizm Gelişmelerine Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Akseki/Antalya Örneği. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 19(1), S.35-46
- MEGEP,** (2007). T.C Milli Eğitim Bakanlığı (Mesleki Eğitim Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Turizm Hareketleri)

Newsome, D., Milewski A., Phillips, N., Annear, R. (2002) Effects of Horse Riding on National Parks and Other Natural Ecosystems in Australia: Implications for Management , D. Newsome *et al.* Journal of Ecotourism, Vol. 1, No. 1

Nişancı, Z., N., (2012). Toplumsal Kültür-Örgüt Kültürü İlişkisi Ve Yönetim Üzerine Yansımaları. *Journal of Life Sciences*, 1(1).

Nişancı, N., Z., (2015) Girişimcilik ve Girişimcilikte Seçme Konular: Girişimci ve Benzer Kavramlar. Gazi Kitapevi

Orhan, T., (2008). Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Sınıflandırılması. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum

Ovalı, K., P., (2007). Kitle Turizmi ve Ekolojik Turizmin, Kavram, Mimari ve Çevresel Etkiler Bakımından Karşılaştırılması. YTÜ Mim. Fak. E-Dergisi Cilt 2, Sayı 2, Volume 2, Issue 2, 2007

Öter, Z., (2001). İç Turizmin Geliştirilmesinde Teşvik Seyahatlerinin Önemi Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir

Öter, Z., Ünal, E., Somut Olmayan Kültürel Miras ve Turizm Etkileşiminin Beypazarı İlçesinde Yerel Ekonomiye Katkıları <http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/32465893/2011-Nov21-24-oter-unal-beypazarı>

[Ankara Turkey cultural heritage destination.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJ56TQJRTWSMTNPEA&Expires=1476488406&Signature=55QFli6MmFdqzNfTPe9pcuzx4zs%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DCONTRIBUTIONS_OF_INTANGIBLE_CULTURAL_HER.pdf](http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/32465893/2011-Nov21-24-oter-unal-beypazarı) erişim tarihi 10.08.2016

Öter, Z., (2009). Turizmin Yerel Kalkınmaya Katkısı: Gökova Belde'sinin Kültür Mirasının Turizm Kanalıyla Pazarlanması https://www.academia.edu/7734968/oter_zafar_burhaniye_conference_14-16_november_2009_CONTRIBUTION_OF_TOURISM_TO_LOCAL_DEVELOPMENT_MARKETING_CULTURAL_HERITAGE_OF_GOKOVA_TOWN_VIA_TOURISM Turizmin yerel b% C3% B6lgesel kalk% C4% B1nmaya katk% C4% B1s % C4% B1 ve G% C3% B6kovada k% C3% BClt% C3% Brel miras% C4% B1n turizm kanal% C4% B1yla pazarlanmas% C4% B1 erişim tarihi 10.08.2016

Öter, Z., (2010). Türk El Sanatlarının Kültür Turizmi Bağlamında Değerlendirilmesi. Milli Folklor, Y.22, S.86

Özel, M., A., (2010). Turizmi Çeşitlendirilmesi Bağlamında Doğa Turizmi: Ankara Örneği. T.C Kültür Ve Turizm Bakanlığı Araştırma Ve Eğitim Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi

Öznur, S., (2016). Bireylerin Donanımlı Dalış Sporuna Başlama Tercihlerinin Saptanması. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu Doi : 10 . 18872 / DEU .b.UDDS.2016.0008

Öztürk, Y., & Yazıcıoğlu, İ., (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzere Teorik Bir Çalışma. S.1-14

Pastakia, A., (1998). Grass-Roots Ecopreneur: Change Agents for Sustainable Society, Journal of Organizational Change Management, II,2, s.157-170

Pekçetinöz, B., (2006). Denizsel Koruma Alanlarında Ekoturizmin Bir Segmenti Olarak Kuş Gözlemciliği Aktiviteleri Ve İzmir Kuş Cennetinin Potansiyeli. Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü Kıyı Bölgesi Yönetimi Programı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Polat, A., T., Önder, S., (2006). Karapınar İlçesi Ve Yakın Çevresi Peyzaj Özellikleri Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 20(40), S.53-64

Polat, A., T., (2006). Karapınar İlçesi Ve Yakın Çevresi Peyzaj Özellikleri Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarımsal Yapılar ve Sulama Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Konya.

Robbins, S., P ve J., T., A., (2012). Örgütsel Davranış, Çeviri Editörü: İnci Erdem, 14. Baskı, İstanbul, Nobel Yayınları

Ross, S., Wall, G., (1999). Ecotourism: towards congruence between theory and practice Tourism Management. 20(1), 123-132

Saltık, N., (2013). Çanakkale Kara Menderes Vadisi Araplar Boğazı Kesiminin Ekoturizm Planlaması Açısından Değerlendirilmesi. Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.

Sayılan, H., Endemik Bir Bitki Türü Olan Muş Lalesi'nin (Tulipa sintenisii Baker) Botanik Turizmi (Bitki Gözlemciliği) Amaçlı Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, S.473-482

Sevindi, C., (2013). Ekoturizm ve Kuş Gözlemciliği Açısından Kuyucuk Gölü Kuş Cenneti (Arpaçay-Kars). Türk Coğrafya Dergisi, S.61, S.63, İstanbul

Sezer, B., Gündoğdu, E., Taşlıyan, M., (2015). Girişimcilik ve Girişimcilikte Seçme Konular: Girişimcilik, Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve İş Etiği Gazi Kitabevi

Surya, Ms.R., V. B., Mrs. P., (2014). Introduction to Green Marketing SSRG International Journal of Economics and Management Studies (SSRG-IJEMS) – volume1 issue2

Şafak, İ. (2003). Türkiye'deki Av Turizmi Uygulamalarının Özel Avlak İşletmelerine Etkileri. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri:A, Sayı.2 Sayfa.133-148

Şimşek, Ş., Çelik, A., Akgemci, T., (2014). Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış, 8.Baskı, Eğitim, Konya.

Taktak, F., Demir, H. (2010). Termal Otel Geliştirme: Afyonkarahisar Örneği. Harita Teknolojileri Elektronik Dergisi, Cilt 2, No: 1 20-35

Taş, S., (2012). Trabzon Ve Ekoturizm: Yerli Ziyaretçilerin Yöreyi Değerlendirmesine Yönelik Bir Araştırma. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.

Tengilimoğlu, D., (2013). Sağlık Turizmi. Siyasal Kitapevi

Tisdell, C., (1996). Ecotourism Economics and The Environment: Observations From China Journal Of Travel Research. Volume: 34 Issue:4, S.11-19

Türk, E., V., Gözek,S., (2015), Girişimcilik ve Girişimcilikte Seçme Konular: Girişimciler için KOBİ'lere Sağlanan Teşvikler ve Destekler. Gazi Kitapevi.

Türkiye Girişimcilik Stratejisi Eylem Planı 2015-2018

Türnüklü, A.(2000); Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma: Görüşme, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Sayı: 24:543

Tokmak, C., (2008). Sürdürülebilir Turizm Açısından Taşıma Kapasitesi: Topkapı Sarayı Örneği. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.

Tosun, K., (1990). Yönetim ve İşletme Politikası

TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği), (2002), Türkiye’de Girişimcilik, Yayın No. TÜSiAD-T/2002-12/340

Uluçen, T., (2011). Özel İlgi Turizmi:Kapsamı, Çeşitleri Ve Türkiye’de Uygulanabilirliği T.C Kültür Ve Turizm Bakanlığı Dış İlişkiler Ve Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Uzmanlık Tezi , Ankara.

UNEP&WTO (2005) Making Tourism More Sustainable A Guide For Policy Markers.

UNEP (2006) Worldwilde Whatching And Tourism: A Study On The Benefits And Risks Of A Fast Growing Tourism Activity And Its Impacts On Species

UNEP (2011) Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradiction

UNEP (2012) Tourism İn The Green Economy Backround Report ,United Nations Environment Programme (UNEP) and World Tourism Organization (UNWTO)

UNESCO And MAB (2002). Ecotourism And Sustainable Development In Biosphere Reserves: Experiences And Prospects Workshop Summary Report Quebec City, Canada, May 24-25

Uzun, V., F., (2012). Ihlara Vadisi Kültürel Peyzaj Alanında Sürdürülebilir Turizm. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı Beşeri Ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.

Volery, T., (2002) Ecopreneurship rationale,current issues and futures challenges <https://www.researchgate.net/publication/36387113>

Wood, M., E., (2010) Business Pioneers Forge Green Tourism Models Ecotorism and Now Column for the 20th Anniversary of The İnternational Ecotourism Society p.1-5

Yalçın, G., (2007) Çiftlik İlçesi (Niğde) Doğal Kültürel Coğrafya Araştırmaları ve Ekoturizm Potansiyeli. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Niğde

Yalçınalp, E., (2005). Trabzon’da Bazı Turizm Merkezleri Ölçeğinde Yayla Turizminin Ekoturizm Kapsamında Değerlendirilmesi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Ensttüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.

Yıldırım, M., H., Uğuz, Ş., (2013). Girişimcilik: Etik Değerler, Sosyal Sorumluluk ve Girişimcilik. Beta Yayıncılık, 2. Basım.

Yılmaz,H., (2008). Turizm Çeşitlendirilmesi Kapsamında Ekoturizmin Ürünü Olarak Tatil Çiftlikleri: Türkiye'deki Tatil Çiftliklerine Yönelik Swot Analizi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Afyon

Yücel, A., (2008). Mağra Turizmi Tokat Ballıca Mağrası Örneği. T.C Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi, Ankara.

Yücel, C., (2006) Türkiye'de Rafting Akıntıya Kürek Çekiyor TÜRSAB, Ar-Ge, S..1-4

Yücel, M., Ekmekçiler, S., (2008). Çevre Dost Ürün Kavramına Bütünsel Yaklaşım;Temiz Üretim Sistemi,Eko Etiket,Yeşil Pazarlama. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi Güz, C.7, S.26 (320-333)

Zorlu, K., (2014). Aksaray İhlara Vadisi'nde Ekoturizm. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi Samsun.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://antalyaobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/BotanikTurizmProjesi.aspx> erişim tarihi 06.07.2016

<http://www.aydinkulturturizm.gov.tr/TR,64392/bisiklet-turizmi.html> erişim tarihi 06.07.2016

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerikhtml&IcId=685&detId=686&ustId=685> erişim tarihi 19.08.2016

<http://www.birustabinusta.com.tr/web/131-23271-1-1/bir-usta-bin-usta/bir-usta-bin-usta-medya/bir-usta-bin-usta-haberler/bir-usta-bin-usta-kirklareli-poyrali-koyu-dokuma-kursiyerleri-mezun-oldu> erişim tarihi 05.08.2016

<http://www.birustabinusta.com.tr/tr-proje-meslekleri-2012-2016> erişim tarihi 05.08.2016)

<http://www.denizticaretodasi.org.tr/Sayfalar/DTCalismaGrubu.aspx> erişim tarihi 03.07.2016

www.ecotourism.org/what-is-ecotourism erişim tarihi 10.06.2016

www.ekoturizmderneği.org erişim tarihi 09.06.2016

https://www.google.com.tr/?gws_rd=ssl#q=kemalpa%C5%9Fa+nazark%C3%B6y+h aritas%C4%B1 erişim tarihi 13.06.2016

www.hurriyet.com.tr/kapadokya-yi-havadan-tanitiyorlar-3846948 erişim tarihi 26.07.2016

<http://www.hurriyet.com.tr/foca-da-su-alti-dalis-turizmi-icin-calismalar-basladi-37185383> erişim tarihi 03.07.2016

<http://www.karamankulturturizm.gov.tr/TR,129629/botanik-turizmi.html> erişim tarihi 06.07.2016

<http://www.kemalpa.gov.tr/nazarkoy-boncuk-ocaklari> erişim tarihi 22.06.2016

<http://www.kemalpasa.gov.tr/kemalpasa-tarihi-ve-cografi-yapi> erişim tarihi 22.06.2016).

http://kemalpasaaahl.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/35/13/165480/icerikler/tarihi-ve-turistik-yerler-nazarkoy-boncuk-ocaklari_42684.html erişim tarihi 23.06.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9873/akarsu-turizmi.html> erişim tarihi 18.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9880/av-ve-yaban-hayatinda-av-turizmi.html> erişim tarihi 15.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9874/av-turizmi.html> erişim tarihi 15.07.2016

<https://www.kultur.gov.tr/TR,64126/kamp-ve-karavan-turizmi.html> erişim tarihi 20.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10203/kusgozlemciligi.html> erişim tarihi 18.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10335/magara-turizmi.html> erişim tarihi 29.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10047/izmir-magalarari.html> erişim tarihi 29.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10204/nasil-yapilir.html> erişim tarihi 18.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10060/rafting.html> erişim tarihi 18.07.2016

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,11533/yayla-turizm-merkezleri.html> erişim tarihi 05.07.2016.

<http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,10165/yamac-parasutu.html> erişim tarihi 06.07.2016

<https://www.kultur.gov.tr/TR,64124/dag-ve-doga-yuruyusu.html> erişim tarihi 18.07.2016

<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11475/genel-tanimlar.html> erişim tarihi 03.07.2016

<http://www.kultur.gov.tr/TR,72727/kemalpasa.html> erişim tarihi 15.06.2016

www.metinberber.com/kullanici_dosyalar/file/mikroornek 12.02.2014

<http://www.nevsehir.kulturturizm.gov.tr/TR,74279/balonla-seyahat.html> erişim tarihi 20.07.2016

<http://ogrencitopluluklari.akdeniz.edu.tr/magara-arastirmalari-toplulugu> erişim tarihi 29.07.2016

<http://www.saglik.gov.tr/SaglikTurizmi/dosya/1-80292/h/trsaglik-turizmi-2012-faaliyet-raporu.pdf>, s.18

<http://www.tdk.gov.tr> erişim tarihi 01.07.2016

<http://www.trabzon.kulturturizm.gov.tr/TR,57699/yayla-turizmi.html> erişim tarihi 05.07.2016

<http://www.turizmgazetesi.com/news.aspx?id=70739> erişim tarihi 25.07.2016

<http://www.yeniasir.com.tr/sarmasik/2011/12/07/bisikletli-turizmle-mugla-para-basacak> erişim tarihi 06.07.2016

<http://www.yeniasir.com.tr/sarmasik/2012/10/19/nazardan-uzak-bir-hafta-sonu-yuruyusu> erişim tarihi 22.06.2016

<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10167/balon.html> erişim tarihi 01.07.2016

EKLER EK A

Nazarköy'ün Ekoturizm ve Ekogirişimcilik Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Hazırlanan Mülakat Soruları

Bu çalışmanın amacı, İzmir İli Kemalpaşa İlçesine bağlı Nazarköy'ün Ekoturizm ve Ekogirişimcilik potansiyelinin ortaya konulmasıdır. Ekoturizm, doğal kaynakların sürdürülebilirliğini güvence altına alan ve yerel halkların ekonomik kalkınmasına destek olan, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetilen bir yaklaşımdır. Ekogirişimcilik, çevreye zarar vermeyecek ve çevre üzerinde olumlu etki yapacak şekilde kurulan işletmeciliktir. Katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

Helin Aslıhan Düzgün Zehra Nuray NIŞANCI
Adres: Kâtip Çelebi Üniversitesi, İ.İ.B.F. Çiğli / İZMİR
e-mail: zehranuray.nisanci@ikc.edu.tr helin.a.duzgun@gmail.com
Tlf: 0505 782 62 61 0536 676 82 76

- 1.Yaşınız.....
- 2.Cinsiyetiniz.....
- 3.Medeni Durumunuz.....
- 4.Eğitim Durumunuz.....
- 5.Mesleğiniz.....
- 6.Aylık Gelir Düzeyiniz.....

Çevre duyarlılığı ile ilgili sorular

- 1-Bir ürün alırken atığının geri dönüşümlü olmasına dikkat eder misiniz?
- 2-Evimizdeki atıkların çok azı dahi olsa sokağa atılmadan çöp kutusuna ulaşmasına dikkat eder misiniz?
- 3-Okul/hastane/alışveriş merkezi gibi ev dışındaki kapalı mekânlarda elinizdeki çöplerin çöp kutusuna ulaşmasına dikkat eder misiniz?
- 4-Yazı yazdığınız kâğıtların her iki yüzünü de kullanmaya özen gösterir misiniz?

5-Kendi aracınız olsa bile, hava kirliliğini en aza indirmek için genellikle toplu taşıma araçlarını kullanır mısınız?

6-Ozon tabakasına zararlı maddeleri içeren tüketim mallarını (deodorant, sprey vb.) kullanmamaya dikkat eder misiniz?

7-Doğal çevre sizin için önemli midir?

8-Çevreye duyarlı bir insan olduğunuzu düşünüyor musunuz?

9-Daha pahalı da olsa çevreye daha az zarar veren ürünleri tercih eder misiniz?

Ekogirişimcilik ile ilgili sorular

10-Bir işi yaparken çevreye verilecek zararı önemser misiniz?

11- Çevreye zarar vermeyen işletmecilik yapmak istediğiniz bir iş mi?

12- Yaptığınız işin çevreye verdiği zararı minimuma indirmek ister misiniz?

13- Doğal çevreyi gözetim işletmelerin desteklenmeleri gerektiğine inanır mısınız?

14- Ekogirişimcilik devlet ve diğer kurumlar tarafından teşvik edilmeli ve desteklenmeli midir?

15- Nazarköy'deki işletmeler çevrenin korunmasına dikkat etmekte midir?

Bilinçlendirme faaliyetleri ile ilgili sorular

16-Çevrenin korunmasında devlet ve özel sektörün desteği sizce önemli midir?

17-Farkındalık oluşturmak için konferanslar ve eğitimler önemli midir?

18-Televizyon ve radyolarda çevre ile ilgili faaliyetlere gönüllü katılmak ister misiniz?

19-Çevre ile ilgili yapılan panel, seminer ve konferanslara katılır mısınız?

Ekoturizm ile ilgili sorular

20- Ekoturizm hakkında bilginiz var mı?

var

yok

21- Nazarköy'de ekogirişimcilik sayılabilecek işletme var mıdır?

var

yok

22- Sizce Nazarköy'de aşağıdaki ekoturizm faaliyetlerinden hangilerinin yapılma olanağı vardır? 5 tanesini seçiniz.

Doğa fotoğrafçılığı

Kuş Gözlemciliği

- Flora Turizmi (Bitki Gözlemciliği)
- Yaban hayatı gözlemciliği
- Festival turizmi
- Gelenek görenek turizmi
- Kültür yürüyüşleri
- Tarım çiftlik turizmi
- Tarihsel alan turizmi
- Dağ/Kaya tırmanışı
- Doğa keşfi
- Atlı doğa yürüyüşü
- Bisiklet Turizmi
- Kamp/Karavan turizmi
- Yöresel lezzetler turizmi
- İzcilik gibi
- Yöresel el sanatları turizmi

23- Nazarköy aşağıdakilerden hangisi ile anılmaktadır ?

- Nazar Boncuğu Festivali
- Yöresel el sanatları
- Diğer.....

24-Nazarköy'ün başlıca geçim kaynağı nedir?

- Bitkisel üretim
- Hayvancılık
- Esnaf-Ticaret
- Turizm
- Diğer.....

25- Nazarköy'de ekoturizmin gelişimine katkıda bulunmak için aşağıdaki faaliyetlerden hangisi yapılabilir?

- Pansiyonculuk
- Turistleri araba ya da traktörüyle gezdirme
- Market, bakkal, kahvehane, kasap vb. dükkân açma
- El sanatları yapıp satma